Registreeritud kuritegude arv eelmisel aastal kasvas

Lk 3

Raikküla volikogu andis kolme küla üleminekuks rohelise tule

Lk 7

Minister vastas maavanema kirjale

Maavanem Tõnis Blank saatis ministeeriumisse kirja, milles toob välja probleemid maanteeameti liiklusbüroode ümberkorraldamises.

Lk 5

Kaisa Milsaar - seinamaalingute konserveerija ja restauraator

Lk 12-13

Koduloolane

Valgu kool läbi sajandite

Lk 16-18

Lk 32

Kehtna klubi tähistas oma muusikalist ajalugu stiilipeoga

RAPLAMAA
Sõnumid

KOLMAPÄEV, 1. veebruar 2017 Nr. 5 (2963) Sõltumatu nädalaleht | www.sonumid.ee | Hind 1.98 €

Foto: SIIM SOLMAN

Mis saab Kodila koolist ja lasteaiast?

Lk 3

Juhtkiri

Aeg rääkida avameelselt

17. detsembril 2005 kirjutas Nädaline: „Juhul kui Rapla vallavolikogu hariduskomisjonilt tulnud ettepaneku kinnitab, viiakse Kodila põhikool ja lasteaed ühise juhtimise alla.“ Toonane koolidirektor Anne Änilane uskus, et ühinemine tuleb mõlemale poolele pigem kasuks kui kahjuks ning valla kultuuri- ja haridusnõunik Imbi Kalberg kinnitas, et laste ja lastevanemate jaoks ei muutu midagi. „Põhikool jääb Kodilasse,“ on Kalberg kindel olnud.

Läks üksteist aastat ja mõni nädal peale, kui Kodilas räägiti uut juttu: „Juhul kui vallavolikogu hariduskomisjonilt tulnud ettepaneku kinnitab, siis lõpetab kool oma tegevuse 1. juulist 2017 ja lasteaed umbes kuu aega hiljem. Laste ja lastevanemate jaoks ei muutu aga oluliselt midagi.“ Seda teadet edasi andes on kõik justkui siiralt õnnetud, umbes nii, et ups! – läks vist tõesti natuke pahasti, kuigi vald pole seda tahtnud. Pigem on juhtunus süüdi kogukond ja lapsevanemad, kes protsesse ei kontrollinud ja oma võsud mujale viisid ja elujõulise kooli (2005. aastal koolis 97 ja lasteaias 26 last) hävitasid. Vald ei märganudki, kuidas see juhtus.

Sellest kõigest pole tegelikult mõtet enam rääkidagi, sest kuigi ametlikku otsust veel pole, on kõigile selge, et kooli enam ei ole. Küll see otsus ka tuleb. Hiljemalt märtsis, kui mitte varem. Nii et sellest kõigest ei ole mõtet justkui enam rääkidagi, rong on andnud lahkumisvile ja vedurgi juba silmapiiri taha kadunud. Paraku on sellega vaid ühest valupunktist lahti saadud, mitmed teised on alles või valdade liitmisega juurde tulemas. Sellepärast tuleb mõnele asjale siiski veel viidata.

Tahaks loota, et teatud kabinettides ja komisjonides on juba selgeks räägitud, mis saab järgmisest aastast. Ehk on otsuseprojektidki valmis, peegeldamaks olukorda, mille kehtestab järgmisel aastal maakonnakeskuses riigigümnaasium. Teame ju, et 360 õpilaskohaga Rapla riigigümnaasium peab alustama uues ehitatavas hoones hiljemalt 1. septembril 2018. See omakorda tähendab, et kahes praeguses gümnaasiumimajas tuleb elu põhikoolide tarbeks ümber korraldada. Kui silmas pidada asjaolu, et valla laienemine toob koos igasuguste muude muutustega Raplale juba käesoleva aasta lõpus juurde veel koole, siis tuleb järeldada, et muutustega kaasnevad probleemid (ka valusad küsimused!) peaksid olema ausalt ja kõigile üheselt mõistetavalt juba käesoleva õppeaasta lõpuks selgeks räägitud.

Siit loo hakatuse juurde tagasi tulles tuleb möönda, et kui toona oleks algusest peale kõigist eesmärkidest ausalt ja avameelselt räägitud, võinuks mõnigi lahendus vähem valu teha.

Ajaleht 135 aastat tagasi

Üks kentsakas kiri Vigalast

Tallinna Sõber 22. näärikuu päeval 1882: „Oleviku nr 3 sees leiame meie ühe kentsaka kirja Vigalast, milles tunnistatakse, et Vigala talurahvas koolitamise poolest palju rohkem tagapool on, kui Tartu või Viljandi kreisi rahvas. Kirjutatakse, et Vigala rahvas koolide eest sugugi hoolt kanda ei taha ja viimaks kinnitatakse: „Minu soov on siit Vigala rahvale: kõrgendagu mõisnik pääle oma talunikkude renti, aga andku neile see eest ka jälle hääd koolid ja tublid koolmeistrid.“

Kas siin ei peaks Olevikule mitte äpardus juhtunud olema?

Meil on Vigala talurahvas väga tuttav ja armas ja meie teame, et Vigalas rahvakoolid juba rohkem kui ühe rahvapõlve eest õitsemas olivad, kui küll mitmes paigas „Tartu ja Viljandi kreisis“ täna. Peakoolile on mõisnik juba umbes 40 aasta eest maad andnud, mis suurem on kui mõni veike mõisake. Vigalas seisis talurahvas koolitamise poolest juba ammu väga heas kordas ja sealt on mõned talurahva pojad oma koolitamise mõjul välja läinud ja tähtsate ametite peale asunud. Kuida Vigala talurahvas viimaste aastate sees nii väga tagasi jäänud on, see on meil niisama arusaamata, kui see, kuidas üks inimene, kellel mõistus peas ja süda rindus on, Vigala rahva kohta seesugust „soovi“ väljamõtelda ehk koguni üleskirjutada võib, nagu Oleviku kirjasaatja seda teinud olla. See kiri on üleüldse nii veider, et meie selle üle Vigala poolt seletust palunud oleme. Seda seletust saame omal ajal ka avaldama.“

Südamelt ära

Sisemise leegiga põlemine

Helerin Väronen

Kuke aasta on alanud. Aasta üheks märksõnaks on kirg, tulikuke aastaga siiski ju tegu. Lasin mõttel natuke rännata sel kire teemal. Leidsin, et see märksõna kordub mu ümber ka mujal, kui isegi mitte tekstiliselt, siis on see tajutav.

Ilmselt seostub selle sõnaga esimese hooga füüsiline kirg. Kirg on aga minu jaoks see miski salapärane, mis paneb silma särama, kui sa millestki kas räägid või seda teed.

Rännates mõttes minevikuradadel, taipasin, et mitte kõik mu otsused ei ole tulnud kirest ja südamesoovist lähtudes. Isegi kui alguses tundus nii olevat. Imelikul kombel aga vana arm tõesti ei roosteta ja mitmed vanad teemad, mis kunagi silma on särama pannud, on taas minuni jõudnud. Veidraid ja veel veidramaid radu pidi. On järelikult vaja tegeleda nende ja nendega seotud isikutega.

Miks kirge siis ikkagi vaja on? Arvan, et tegelikult elu mõte seisnebki selles. Armasta miskit kogu südamest, tee seda entusiasmiga ja sellest saabki sinu elu eesmärk, siht. Raskused tunduvad siis tühistena. Miski lihtsalt sunnib oma piire ületama, end pidevalt proovile panema. Aga see proovilepanek tuleb vabast tahtest. Su enda sisemisest põlemisest lähtudes. Tahad mingit huvipakkuvat teemat veel lähemalt uurida, kiht-kihilt avastada. Andudes sellele teemale. Nautides iga hetke.

Eks sellistel hetkedel, kui oled millestki väga lummatud, ajataju muutub. Lennates läheb aeg. Ununeb ümbritsev maailm ja viibidki mõtetega just praeguses hetkes. Neil hetkedel tunned end eriti elavana. Iseenda leidmine käib läbi nende tegevuste (ja inimeste), mis (kes) sinus kirge tekitavad. Sellise kire, mis vaikselt pidevalt hõõgub, mitte kiirelt ära ei põleta.

Iseendalt tasuks aeg-ajalt küsida, miks ma üldse midagi teen, mis mind inspireerib tegutsema?

Olen viimasel ajal kohanud eriti palju inimesi, kelle tegemistest ja olekust õhkub kirge. Lausa lust vaadata. Elukirglikud võiks isegi selliste inimeste kohta öelda. Nad löövad täiesti särama, kui nad saavad rääkida sellest, mida nad tõeliselt armastavad. Neis on näha see tõeline vaimustus, entusiasm oma tegevusest.

Iseendalt tasuks aeg-ajalt küsida, miks ma üldse midagi teen, mis mind inspireerib tegutsema? Ja siis jälgida, mis vastus tuleb. Sellest sõltub, kas tasub mingit tegevust jätkata. Kas teed miskit vaid teistele või iseendale. Jätkusuutlik on teha midagi, mida teed ennekõike ikka iseendale. Muidu võid küll kergesti läbi põleda. Kirg aga on see sisemine tuli, mis ei kustu ja valgustab eluteed. Jätkuks vaid meil seda julgust oma sisemise kire järgi tegutseda. Minna vaid nende asjade jälgedes, mis meis hea tunde tekitavad.

Armastuse vastand on hirm ja hirm ongi see, mis takistab meil tegemast seda, mida me tegelikult armastame. Hirm läbi kukkuda ja hirm selle ees, mida teised arvavad. Hirmul on erinevaid vorme, kohati lausa absurdseid. Lihtne tõde on aga see, et hirm lahtub, kui sellele vastu astuda. Kõige raskem on teha see esimene samm. Kui aga see samm pimedusse on astutud, läheb edaspidi teekond juba valgemaks.

Päevapilt

Tekst: SIIM SOLMAN

RS arhiivifoto: Foto ajast, mil praeguse Rapla Säästumarketi asukohas laiutas hooldamata heinamaa.

Küsitlus

Kas olete jää peal käinud?

Angela, kodune: Ei ole. Uisutamas käin jääplatsil vahel harva, aga selleks peab sõitma Tallinnasse. Kui oleks siinkandis hea uisuplats, siis võib-olla lapsed ei käiks nii palju veekogude peal.

Anne, pensionär: Ei, kodu juures mul sellist kohta ei ole. Kahtlaste ilmadega on ohtlik jää peale minna ka.

Veiko, teede ehitus: Ohutus on kõige olulisem. Ise ma jää peal ei käi. Oma laps on Alu tiigi peal käinud, ma tean.

Henri, vabakutseline: Uisutada tahaksin küll, kui siin oleks lähedal jääplats.

Avo, kapten: Kui oleks lähedal, siis liuväljal käiks uisutamas küll. Kaugele ei viitsi minna. Veekogupealset jääd ma ei usalda.

Triin, teenindaja: Ei satu üldse jää peale. Ma ei sõida isegi õe juurde Hiiumaale üle jäätee.

Küsis Stina Andok
Pildistas Siim Solman

Mis saab Kodila koolist ja lasteaiast?

Rapla vallavolikogul seisab lähikuudel ees otsuse tegemine, mis määrab Kodila põhikooli ja lasteaiarühma tuleviku.

Stina Andok

Kodila põhikooli tulevikust on olnud juttu juba 15. detsembril toimunud Rapla vallavolikogu hariduskomisjoni koosolekul, kus on arutatud valla 2017. aasta eelarvet. Volikogu liikme Alar Mutli küsimusele, kas eelarvesse on arvestatud kulud, mis kaasnevad Kodila põhikooli planeeritava sulgemisega, on valla finantsjuht Küllike Orul vastanud, et rahalised vahendid selleks on eelarves olemas ja täpsemad arvestused (koondamisraha) tehakse pärast otsuse vastuvõtmist.

Rapla vallavalitsuses oli Kodila põhikooli teema päevakorras 16. jaanuari istungil. Protokollist nähtub, et valla haridusnõunik Tiina Roosimägi tegi istungil ülevaate volikogu hariduskomisjonile esitatavast eelnõust, mis näeb ette, et Kodilas säiliks vaid lasteaiarühm, mis aga ei tegutseks vallavalitsuse hallatava iseseisva asutusena, vaid oleks mõne teise haridusasutuse filiaal ehk täpsemalt on kõne all Alu lasteaia-algkooli ümberkujundamine. Vallavalitsus otsustas, et toetab põhimõtteliselt esitatud eelnõu ning on nõus selle esitamisega volikogu hariduskomisjonile aruteluks.

19. jaanuaril toimunud vallavolikogu hariduskomisjoni koosolekul oligi päevakorras Kodila põhikooli ja Alu lasteaia-algkooli ümberkorraldamine Alu kooliks. Haridusnõunik tutvustas komisjoni liikmetele ettevalmistatud eelnõu, mille kohaselt on kavas lõpetada Kodila põhikooli tegevus ja liita Kodila lasteaiarühm Alu lasteaia-algkooliga alates 1. juulist 2017 ning et Alu lasteaialt-algkoolilt on tulnud algatus nimetada asutus ümber Alu kooliks.

Eelmisel nädalal oli Kodila põhikoolis vallaametnike ja põhikooli õpetajatega koosolek, kus tutvustati samuti esitatavat eelnõu ning selgitati, et kõik õpetajad koondatakse selle aasta 1. juulil. „Üle ei viida kedagi, antakse võimalus kandideerida. Avanemas on ka uus turg riigigümnaasiumi näol ning õpetajaid saaks rakendada väikeklasside juures," selgitas Rapla vallavanem Kalle Toomet õpetajate võimalusi tulevikus. Lähiajal on plaanis kohtumine ka kooli hoolekogu ja koolis õppivate laste vanematega.

Suur korras maja ilusas pargis. Mis saab edasi, kui volikogu hääletab sulgemise poolt? Foto: JAAK KADARIK

Õpilasi on vähe

Nii vallavanem Toomet kui ka vallavolikogu hariduskomisjoni esimees Ilvi Pere põhjendasid otsuse vajalikkust õpilaste väikese arvuga Kodila põhikoolis. „Õpilaste arv on langenud, sügisest on seitse õpilast," selgitas Pere. Pere sõnul on põhikooli sulgemine olnud juba pikka aega õhus ja see on kõigile arusaadavalt loogiline samm. Samas ütles ta, et kuni volikogu pole hääletanud, ei ole ka otsus tehtud.

Nii Toomet kui ka Pere kinnitasid, et Kodila lasteaed jääb edasi samasse hoonesse ning vabaks jäänud ruumidele otsitakse aktiivselt uusi võimalikke rakendusi. Pere lisas, et nendele lastele, kes peavad uuel õppeaastal uude kooli minema, korraldatakse vastavalt vajadusele transport. „Hea on, et meil on head koolid, mille vahel valida," oli Pere optimistlik.

Alu lasteaia-algkooli direktor Ülle Riisalu vastas ajakirjaniku küsimusele, kas direktoril on valmisolek asuda Kodila lasteaiarühma juhtima, et tema ei saa öelda ei ega jaa, kuna otsuse teeb volikogu. Nime muutuse ettepaneku tegemist Riisalu kinnitas, kuid ütles samas, et nime muutus on plaanis olenemata sellest, kas Kodila lasteaiaga liitutakse, kuna olemasolev nimi on pikk ja lohisev.

Kui peakski juhtuma, et volikogu otsustab, et Kodila lasteaiarühm läheb Alu lasteaia-algkooli juhtimise alla, saab Kodilas olema Alu kooli Kodila rühm. Selline töökorraldus Riisalu aga ei rõõmusta: „Väga lihtne olema ei saa, juhile tuleb tööd juurde, aga alati on kõik asjad võimalikud."

Vallavanem Kalle Toomet ütles, et lõplikult ei ole maha maetud ka mõtet, et Kodila lasteaed võiks iseseisvalt eksisteerida ilma Alu lasteaia-algkooli juhtimise alla minemata, kuid küsimus on, kas see oleks ka mõistlik. Mõistlikkuse küsimuse all arutatakse hariduskomisjonis ja vallavalitsuses muu hulgas ka seda, kuidas lahendada Kodila lasteaiarühma toitlustamine – kas läbi Alu lasteaia-algkooli või mitte.

Kodila põhikooli direktor Ingrid Veiler kinnitas ajakirjanikuga telefoni teel vesteldes, et teab Kodila põhikooli sulgemise plaanidest, kuid ei soovi teemat enne kommenteerida, kui volikogu on oma otsuse teinud ja hoolekogu ning lapsevanemaid on olukorrast teavitatud. Vallavanem ütles, et veebruarikuus viiakse Kodila põhikooli ja lasteaia tuleviku küsimus volikogusse arutlemiseks ja hiljemalt märtsis tehakse otsus.

LOOSIME AUHINDU!

Kui sa pole veel Raplamaa Sõnumite tellija, siis telli TOIMETUSEST leht vähemalt 6 kuuks ja osale loosimises!

6 kuud 43.40 €
12 kuud 86.80 €

Tellida saab:
- tel 489 2130
- e-post: kuulutused@sonumid.ee
- www.sonumid.ee
- Raplamaa Sõnumite toimetusest: Viljandi mnt 6, Rapla (teisel korrusel)

Kampaania kestab kuni 31.03.2017

RAPLAMAA Sõnumid

Kohilas uppunud noormehe surnukeha leiti üles

Siim Jõgis

Reede, 27. jaanuari õhtul uppus Kohilas Keila jõele jalutama läinud 21-aastane noormees. Tema surnukeha leidsid teisipäeval üles Eesti mereväe tuukrid, kes olid politseile appi tulnud.

Päästeamet teatas, et 27. jaanuaril kell 20.35 sai häirekeskus teate vees olevast inimesest Kohilas Tööstuse tänav 27 juures. Teataja sõnul oli näha tammi juures vees inimest. Sündmuskohale jõudes alustas pääste pinnaltpäästelüli otsinguid, kuid kedagi kaldast 15 meetri kauguselt jääaugust ei leitud. Otsingud lõpetati kella 21.30 paiku. Edasi tegeles sündmusega politsei.

Rapla politseijaoskonna juht Janno Ruus ütles, et see ei ole meie maakonnas tihti ette tulev juhtum, kui keegi kukub läbi jää veekogusse ning jääb kadunuks. Politsei otsis tuukritega surnukeha nii laupäeval kui ka pühapäeval, ent tol hetkel veel tulutult. Ruusi sõnul oli ala päris suur, kust otsida. "Oli põhjust arvata, et vool kandis ta eemale jää alla," ütles ta. Pärast seda lõpetati aktiivsed otsingud kuni teisipäevani, kui surnukeha jää alt kätte saadi. Vahepeal käis politsei regulaarselt kaldaid kontrollimas, kas vesi on ise surnukeha välja andnud.

Kohila vallavanem Heiki Hepner kinnitas, et tegemist oli Kohila valla elanikuga. "Kindlasti tuletame vallavalitsuse poolt inimestele meelde, et praeguse talve juures jääle minnes peab olema väga ettevaatlik ja parem seda mitte teha," ütles Hepner.

Politseiteated

Järvakandi vald

25. jaanuaril teatati, et jaanuari alguses tungiti Järvakandi alevis korterisse, kust midagi ei varastatud.

Kehtna vald

25. jaanuaril teatati, et Kehtnas Lasteaia tänaval põhjustas 35-aastane mees noormehele valu. Politseinikud pidasid mehe kinni.

26. jaanuaril teatati, et Kehtnas asuvas korteris lõi 21-aastane mees 42-aastast naist.

Kohila vald

26. jaanuaril teatati, et Kohila vallas põhjustas 56-aastane mees 32-aastasele mehele vigastusi. Politseinikud pidasid vanema mehe kinni.

Politsei- ja piirivalveamet

Registreeritud kuritegude arv eelmisel aastal kasvas

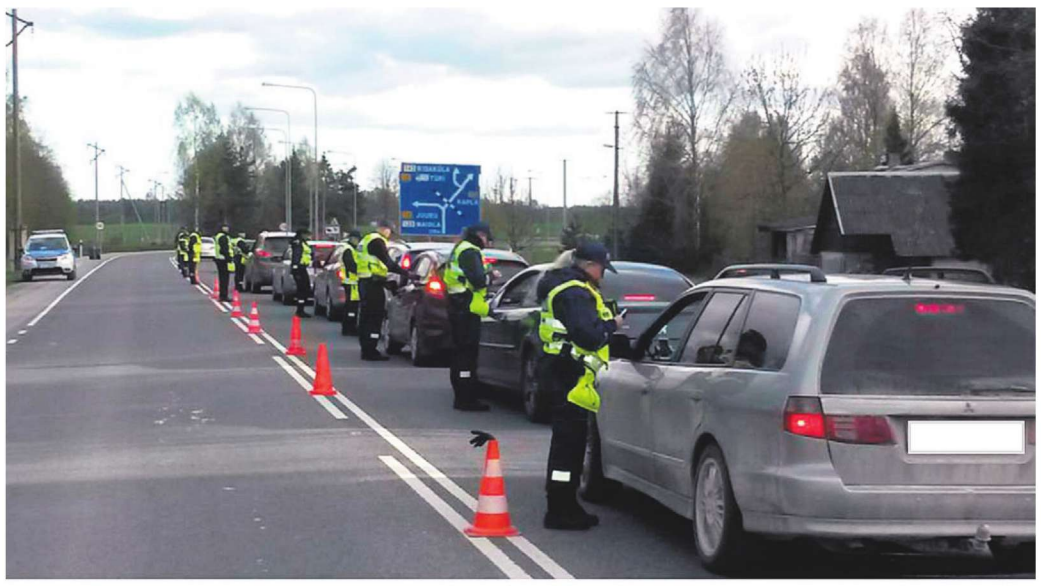

Kontrollitud sõidukijuhte 2015 – 28 762 ja 2016 – 32 284
Tabatud joobes sõidukijuhte 2015 – 271 ja 2016 - 220

Poltseifoto

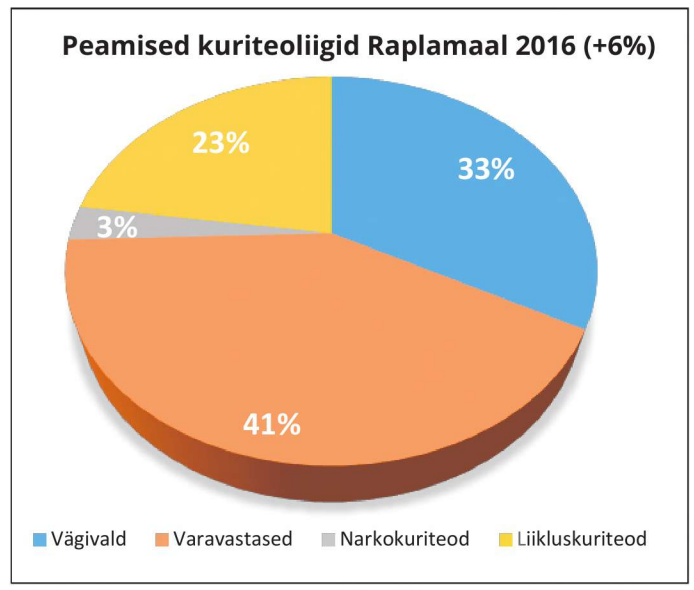

Võrreldes 2015. aastaga kasvas eelmisel aastal Rapla maakonnas registreeritud kuritegude arv kuue protsendi võrra. 2015. aastal registreeris Rapla politseijaoskond 530 kuritegu, 2016. aastal oli sama number 560. Kasv oli eelkõige vägivalla- ja varavastaste kuritegude arvelt.

Siim Jõgis

Raplamaa ja Järvamaa olid ainsad politsei- ja piirivalveameti Lääne prefektuuri regiooni kuuluvad maakonnad, kus registreeritud kuritegude arv kasvas. Rapla politseijaoskonna juht Janno Ruus selgitas, et statistilise näitaja mõjutamiseks piisab ühest või kahest kurjategijast, kes on omal alal järjepidevad. Eelmisel aastal võttis Rapla maakonnas selle rolli üks kurjategija, kes pani heausklike inimeste abil toime ID-kaardi pettusi. Tegelikult tegutses ta kogu Eestis, kuid tema tegevuse tõttu sai teravalt pihta ka Kehtna piirkond.

Skeem nägi välja selline, et tema ohvrid võtsid endale teadmata finantskohustusi näiteks mõnest mobiiliettevõttest. Pettuse kaudu teenitud raha jõudis loomulikult kelmi taskusse. Kelmuste arv Raplamaal tõusis 27 pealt 2015. aastal 50 peale eelmisel aastal ning märkimisväärne roll selles tõusus oli just ID-kaardi pettuste toimepanijal. Janno Ruusi sõnul otsis kelm oma ohvriteks inimesi, keda on lihtsam petta. "See ei pea olema asotsiaalne inimene tänavalt.

Korralike eluviisidega inimesed võivad samuti pettuse ohvriks langeda, sest kurjategija kasutab ära ühtemoodi nii inimese vajadusi kui ka headust ja usaldust," rääkis Ruus.

Kleptomaan varastab numbrimärke

2016. aastal tabas maakonda varguste laine, mis sai alguse Märjamaa vallast ning kandus edasi Kehtna valda. Täpsemalt Rapla jaoskonna juht sellest rääkida ei tahtnud, sest politsei kontrollib mitut võimalikku varianti. Ruus lisas, et väga tõenäoliselt ei ole tegemist meie maakonnast pärit kurjategijatega, sest analoogseid vargusi on toime pandud ka mujal. "Piisab sellest, kui üks inimene või grupp võtab kätte järjest vargusi toime panna ning statistikas tulbad kohe kasvavad," rääkis Ruus.

Sama lugu on ka auto numbrimärkide vargustega. Neid on viimastel aastatel Raplamaal toime pandud 58. Lisaks on lõhutud kaheksa sõiduki küljepeeglid. Ruusi sõnul on nende varguste taga tõenäoliselt üks ja sama inimene, keda ei ole veel tabada õnnestunud. Sellegipoolest on oluline, et inimesed nendest vargustest teataksid. Iga sündmus ja jälg viivad politseinikke pahalasele lähemale.

Teatamise olulisusest kõneleb järgnev näide. Suvel tabas politsei Kehtna kandis jalgrattaid varastanud mehe. Tema valdusest leiti mitmeid jalgrattaid ja jalgratta tarvikuid. See tõi kaasa olukorra, kus politseil oli palju jalgrattaid, kuid neid ei olnud kellelegi tagasi anda.

"Teavitage alati politseid vargustest, sest elu on näidanud, et mõne agarama varga tabamisel avastatakse tihti ka „ladu", kus on palju varastatud esemeid," sõnas Ruus. Tänu meediale ja eriti sotsiaalmeediale saadi enamik jalgrattaid siiski omanikele tagasi toimetatud.

Sotsiaalmeediast on politsei töös viimasel ajal palju kasu olnud. Info levib seal kiiresti ning ühel hetkel jõuab õige inimeseni. Küll aga ei ole vähemalt seni olnud sotsiaalmeediast kasu selles valdkonnas, mis puudutab numbrimärkide vargusi. Politsei ootab endiselt vihjeid, mis viiksid numbrimärkide varga tabamiseni. Üldiselt varastatakse numbrimärke selleks, et politseid valedele jälgedele juhtida. Kõige levinum on valede numbritega tanklatest kütuse varastamine – tehakse nii-öelda külm arve.

Kurioosne on see, et nende märkidega, mis on varastatud Rapla maakonnast, ei ole toime pandud ühtegi vargust. See annab põhjust oletada, et tegemist ei ole klassikalise vargaga, vaid pigem kleptomaaniga. Kõik viitab sellele, et tegemist on haige inimesega. "Ma ei tea, mida ta nende numbritega teeb. Paneb garaaži seinale? Kogub hunnikutesse?" viskas Ruus õhku retoorilised küsimused. Selline käitumine on paljude Raplamaa elanike jaoks väga häiriv.

Lähisuhtevägivalda vähem

Mis puudutab mootorsõiduki juhtimist alkoholijoobes, tabas politsei 2016. aastal roolijoodikuid mõnevõrra vähem kui aasta varem. Seeeest kontrolliti sõidukijuhte rohkem. 2015. aastal oli Raplamaal kontrollitute hulgas 271 joobes juhti (kontrolliti 28 762 juhti). Eelmisel aastal oli see number 220 (kontrolliti 32 284 juhti).

Siin on vähemalt kaks võimalikku selgitust: kas meie teedel sõidabki vähem joobes juhte või ei ole nad kontrollimiste käigus vahele jäänud. "Meie loodame, et joobes juhte ongi vähemaks jäänud," sõnas Ruus. Seda ilma uuringuta kinnitada on muidugi keeruline. Põhiline osa joobes juhtidest saadakse kätte nädalavahetustel. Tööpäevadel tuleb seda ette harvem.

Politsei statistika kohaselt on vähenenud lähisuhtevägivalla juhtumid Rapla maakonnas. Varem moodustasid need 50 protsenti kõikidest vägivallakuritegudest. Eelmisel aastal oli see number 41,5 protsenti. Ruus rääkis, et mõned aastad tagasi hakati lähisuhtevägivallaga tihedamalt tegelema ning tulemus oli see, et ohvritel oli rohkem julgust politseile teatada. Nüüd on jõutud faasi, kus teatamisaktiivsus on pidurdunud, sest ka juhtumeid jääb vähemaks. Seda võib kindlamalt öelda seetõttu, et riskiperesid, kus vägivallajuhtumeid on ette tulnud korduvalt, jääb vähemaks.

"Võib öelda, et lähisuhtevägivalda ei ole enam nii palju, sest inimesed on teadlikumad ja nad lihtsalt ei talu seda enam," ütles Ruus.

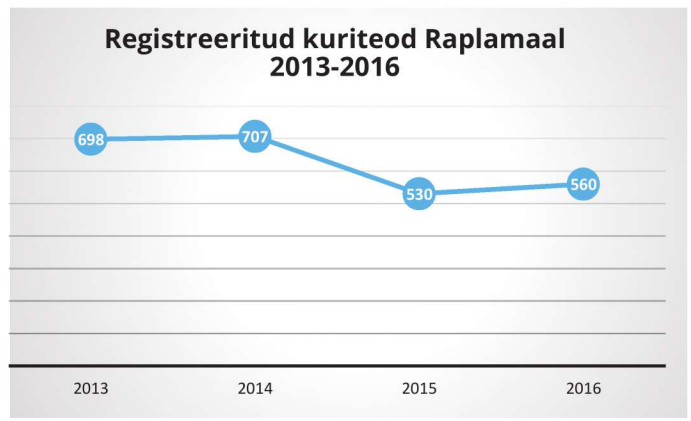

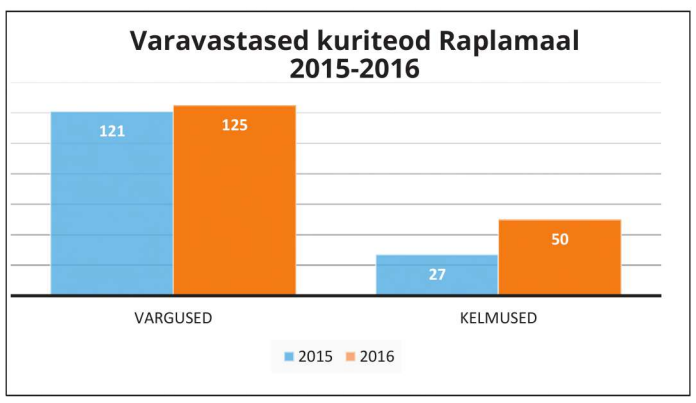

Minister vastas maavanema kirjale

Maavanem Tõnis Blank saatis detsembri keskpaiku majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumisse kirja, milles toob välja probleemid maanteeameti liiklusbüroode ümberkorraldamises. Pöördumisele vastas majandus- ja taristuminister Kadri Simson.

Mariliis Vest

Oma vastuskirja alguses kinnitab minister, et maanteeameti teenused Rapla maakonnast ei kao ning tehakse jätkuvalt tööd nende kättesaadavuse parandamiseks.Tema sõnul on oluline, et maanteeamet oma tegevuses teavitaks ja kaasaks aruteludesse aegsasti ka kodanikud, kohalikud ettevõtjad ning kohaliku omavalitsuse üksuse esindajad, ning teeb ettepaneku maanteeameti ning Rapla maavalitsuse esindajate täiendavaks kohtumiseks, et arutada tõusetunud probleeme.

Maavanem Tõnis Blank tõi oma kirjas välja asjaolu, et Rapla ARK suleti päevapealt ilma igasuguse ettehoiatuseta. Simson vastab, et tegemist polnud sulgemisega, vaid Raplas toimus töökorralduse muutus ja koliti teisele aadressile. Kuna maanteeameti esindus asus Raplas kahel aadressil ning mõlemad hooned vajasid suuri investeeringuid, pakkus Riigi Kinnisvara AS välja kolimise Tallinna maantee 14 aadressile, põhjendas Simson.

Aire Tammik Autokool OÜ teooria- ja sõiduõpetaja Aire Tammik ütles, et 2016. aasta juunis oli Rapla büroo siiski ette teatamata suletud terve nädal, see on tema sõnul fakt. „Seega see väide, et ei suletud ja muudeti vaid töökorraldust, on vale ja näitab, et ministrit on valesti informeeritud. Tallinna mnt 14 ruum on kliendile kitsas ja ebamugav, kuid saab hakkama," rääkis Tammik.

Blangi kirjas toodud väite kohta, et seaduse kohaselt peaks sõidueksami sooritamine algama väikese liiklusega kohast ning Tallinna mnt 14 esine seda ei ole, vastab Simson, et sellist kohustust ühestki õigusaktist ei tulene ning Rapla kontekstis ei ole tema sõnul üldse õige rääkida tihedast liiklusest. „Sellise arvestuse kohaselt ei oleks sõidueksamite vastuvõtmine suuremates linnades üldse võimalik, sest liiklustihedus Tallinnas, Tartus, Narvas, Jõhvis ja Pärnus on oluliselt suurem," ütles Simson.

Tammik nõustub, et Rapla kontekstis ei saa rääkida tihedast liiklusest. „Seega las algab eksam Karmani parklast, pole probleemi, seal on sõidukeid küll palju, kuid liiklemist siiski vähe," leidis sõiduõpetaja.

Veel pööras Blank tähelepanu sellele, et Rapla büroo kõrvalt puudub nõutud liiklusmärk „Riiklik sõidueksam". Simson ütles, et see liiklusmärk tähistab pigem sõidueksami algust tähistavat kohta informatiivses mõttes ning tegemist ei ole kohustusmärgiga. Tammik leiab aga, et märk peab siiski olema riikliku sõidueksami ajal märguandeks teistele liiklejatele. „Oluline on, et kaasliiklejad ei pargiks maanteeameti büroo ukse juurde, kuhu peab parkima B-kategooria õppesõiduk riiklikul sõidueksamil. Märk peaks olema ajutiselt paigaldatud B-kategooria sõidueksamite tegemise päevadel," arvas Tammik.

Järjekorrad järsult lühenenud

Maavanem viitas oma pöördumises, et sõidueksamid toimuvad kord nädalas, mistõttu on järjekorrad pikad. Probleeme on ka eksamile registreerimisega e-keskkonnas. Minister vastas, et eksamid toimuvad siiski rohkematel päevadel kui ainult üks kord nädalas ning eksamite arvu suurendatakse vastavalt nõudlusele.

Tema sõnul ei ole võrreldes 2015. aastaga eksamite vastuvõtmise hulgas märkimisväärseid tagasilööke välja tulnud, mis tähendab, et eksamite vastuvõtmise viimine kahele kuni kolmele päevale nädalas ei ole halvendanud kohalikele elanikele teenuse kättesaadavust. E-teenuse kasutamine on ministri sõnul kohati piiratud seetõttu, et maanteeamet võimaldab kliendil registreerida sõidueksamile kohe pärast teooriaeksami sooritamist vastavas büroos.

Ka Tammik leidis, et kolmepäevane lahtiolek B-kategooria sõidueksami sooritajaid esialgu rahuldab. Järjekorrad on sõiduõpetaja sõnul järsult lühenenud kuni kahenädalase ooteajani. „Kui olukord sellisena kestma jääb, olen rahul. Kuigi ei usu seda," ütles Tammik. Väide, et sõidueksamite arvu suurendatakse vastavalt nõudlusele segab Tammiku sõnul autokoolil planeerida eksamikandidaatide ettevalmistamise täpset aega.

Minister rõhutas oma kirjas, et on oluline, et maanteeamet oma tegevuses teavitaks ja kaasaks aruteludesse aegsasti ka kodanikud, kohalikud ettevõtjad ning kohaliku omavalitsuse üksuse esindajad. Foto: SIIM SOLMAN

„Mina koolitajana vajan täpset infot, mitmel päeval eksameid vastu võetakse," ütles ta. Simsoni selgitus e-teenuste kohta jääb Tammikule täiesti arusaamatuks. „Siiani on olnud olukord selline, et kui järjekorras ootab palju õpilasi, siis ei saa ka end registreerida, kuna registreerimise võimalus on pandud kinni (nagu arstide juurde saamine). Seega peab õpilane ise aimama, millal ta saab uuesti end registreerida ehk millal avatakse taas eksamile registreerimiseks järjekord. Normaalne, ehk kahenädalane on olnud järjekord ainult viimased kaks nädalat," ütles Tammik.

Blank tundis oma kirjas muret veel selle pärast, et muutustega hävitatakse autokoolid Raplas. Simson ütles, et nende andmetel ei plaani ükski autokool oma tegevust lõpetada ning kohtumisel Rapla autokoolidega 7. detsembril 2016 ei toonud ükski autokool välja olukorra halvenemist. „Ka on Vigala ja Kehtna ametikoolid saanud teenust samas mahus, mis ennegi. Koolid on saanud oma teenuse kätte operatiivselt ja kiirelt. Vigala ja Kehtna ametikoolides on pigem märgata rasketehnika eksamite nõudluse vähenemist," seisab Simsoni vastuses.

Tammik leiab aga, et väide, nagu oleksid koolid oma teenuse kätte saanud operatiivselt ja kiirelt, on vale. „Me oleme teenuse halva kättesaamise tõttu olnud raskes olukorras juba üle poole aasta. See viimane 2 nädalat, kui on väike järjekord olnud, on esialgu uskumatu, aga kui nii jääb, on see OK," lisas Tammik. Ta ütles, et autokoolide juhid peavad teadma, kui pikk on eksamite järjekord, kuid täna seda võimalust ei ole.

Sõiduõpetaja sooviks teada, millal Raplas e-teenuste kättesaadavus taastatakse. Ta leiab, et raplamaalaste suhtes on ebaõiglane, et siin ei saa ennast e-keskkonnas eksamitele registreerida. „Kui Raplamaalt pärit sõiduõpilane soovib registreerida end sõidueksamile Raplas, peab ta tulema selleks füüsiliselt kohale. Kohale tulles võib aga selguda, et ei saagi registreerida, kuna järjekord on ajutiselt suletud suure nõudluse tõttu. Seega sõit Raplasse on läinud tühja. Inimesed käivad ju tööl, koolis väga tihti ka väljaspool Raplat. Seega peavad tulema ära töölt, koolist.

Teisalt, ümberkorraldused maanteeametis algasid just e-keskkonnas teenuste juurde lisamisega ja seega kliendile nii-öelda kättesaadavamaks muutmisega. Raplamaa jaoks muutus see nn püha üritus aga suisa vastupidiseks," selgitab Tammik.

Sellegipoolest tunnistab Tammik, et kuna ta on ise istunud eksamitel tagaistmel, näeb ta, et olukord on muutunud väga palju paremaks. „Ei tea, kas asi on selles, et eksamineerija on rohkem valvel oma tööd kompetentsemalt ja objektiivsemalt tegema. Näen, et üks eksamineerijatest, kes viimasel ajal Raplas käib, on muutnud vigadepõhiselt hindamist veidi juba kompetentsipõhisemaks. Samas üks eksamineerija on töölt ka vallandatud," rääkis Tammik. Ta ütles, et on Raplas näinud eksamineerimas väga õiglast inimest ja seega on ta rahul.

„Arvan, et otsus eksamineerimist jälgida on olnud õige. Sellest tulenevalt on Raplamaal eksamineerimise tase muutunud suures osas kompetentsipõhisemaks. Alati, kui nägin ebaõiglast hindamist või otsust, andsin teate edasi Tallinna eksamikeskusesse. Seega oli Rapla eksamite kohta vähemalt minu autokoolis pidev tagasiside. See töö kandis vilja. Kui aga näen, et eksamitel taas algab pidev veapõhine hindamine, siis asun taas tihedamini eksameid jälgima, ainult nii saan kaitsta oma autokooli õpilasi," rääkis Tammik.

Kodanike ühenduse Avalikult Riigireformist juhatuse liige Margus Jaanson ütles, et on Simsoni vastuskirjaga tutvunud, kuid talle jääb küsimus, kas minister ise on nende kirjaga ehk maanteeametis toimuvaga ja selle vastusega tutvunud. „See on samade ametnike kirjutatud, kes meile senimaani on vastanud. Ringkaitse toimib! Arvan, et ARR istub maha ja teeb sellest kirjast oma järeldused," ütles Jaanson.

Peaministrid allkirjastasid Rail Balticu leppe, mitu tuhat kodanikku sellevastase pöördumise

Balti riikide peaministrid allkirjastasid Rail Balticu kokkuleppe, selle vastu algatatud petitsioonile andsid viie päeva jooksul oma allkirja aga enam kui kolm tuhat inimest.

Vivika Veski

Eesti peaminister Jüri Ratas, Läti peaminister Māris Kučinskis ja Leedu peaminister Saulius Skvernelis allkirjastasid eile (31. jaanuaril) Tallinnas Kultuurikatlas Rail Balticu kokkuleppe, mis Jüri Ratase sõnul peab saama vundamendiks kolme riigi senisest oluliselt aktiivsemale koostööle majandus- ja julgeolekuvaldkonnas.

Kokkulepe paneb paika Rail Balticu projekti arendamise põhimõtted – marsruudi, tähtajad, tehnilised küsimused, rahastamistingimused ja omandiküsimused. Enne selle jõustumist peavad kolme riigi parlamendid kokkuleppe ratifitseerima. Pärast leppe heakskiitu Eesti valitsuses neljapäeval ütles Jüri Ratas, et ei saada seda Riigikokku enne, kui aprillis on valminud Rail Balticu tasuvusuuring.

Eile pärast lepingu allkirjastamist peetud Balti peaministrite ühisel pressikonverentsil, kus osales ka Euroopa Ülemkogu eesistuja Donald Tusk, nimetasid peaministrid Rail Balticut väga oluliseks projektiks. Tusk lisas omakorda, et see on oluline kogu Euroopale ja seetõttu võivad Balti riigid selle elluviimisel loota temale.

Petitsioon kokkuleppe vastu

Samal ajal kogutakse Rahvaalgatus.ee keskkonnas allkirju petitsioonile „Balti riikide vahelise Rail Balticu lepingu allkirjastamine 31. jaanuaril on praegusel kujul lubamatu!". Petitsiooni algatasid kooskond Ökoriik Eesti, kodanikuühendus Avalikult Rail Balticust (ARB), Läti Maaomanike Ühendus, Leedu Looduse Fond ja Leedu Maaomanike Liidu Pasvalyse esindus. Eile hommikuks oli petitsioon viie päevaga kogunenud 3194 digiallkirja, neist 2491 Eestist ning 703 välismaalt.

Kodanikuühendused soovisid eile allkirjad peaministritele üle anda. Eesti peaministri büroo lubas kell 10 teatada, millal saab pöördumise edastada, kuid pärastlõunal ootasid kodanikuühendused endiselt seda teadet.

Kodanikuühendused leiavad, et Rail Balticu siduvaid lepinguid ei tohi sõlmida enne, kui kodanikud on saanud tutvuda Rail Balticu tasuvusanalüüside, mõjude analüüsi ning Euroopa Ühendamise rahastuga sõlmitud lepingutega. Samuti leiavad nad, et enne lepingute allkirjastamist tuleb ära oodata tasuvusanalüüsi tulemused. „Kuidas on võimalik, et me enne allkirjastame siduva lepingu ja seejärel hakkame analüüsima, kas lepingus lubatu on meile jõukohane?" küsis ARB-i esindaja Tanel Ots. Allkirju saab petitsioonile anda veel veebruari lõpuni.

Valdusettevõtetest ei piisa

Möödunud neljapäeval valitsuse pressikonverentsil selgitas majandus- ja taristuminister Kadri Simson, et vajadus Rail Balticu kokkuleppe järele tuleneb sellest, et loodi kolme Balti riigi ühisettevõte, mille asutajad ei olnud riigid, vaid valdusettevõtted igast riigist, Eestist sajaprotsendilise riigi osalusega Rail Baltic Estonia OÜ.

„Sellest tulenevalt on meil vaja riikidevahelist kokkulepet, sest on küsimusi, mida äriühingu aktsionärid reguleerida ei saa," ütles Simson. Ta lisas, et see leping uusi kohustusi ei võta, sest juba möödunud ja ülemöödunud aastal on tehtud Euroopa Komisjoni rahastamisotsused.

Simson ütles, et Eesti territooriumil tehtavate tööde prognoositav kogumaksumus kuni projekti valmimiseni on 1,3 miljardit eurot, sealhulgas on omafinantseering 250 miljonit eurot. Eelmise aasta lõpuks on ministri kinnituse kohaselt Eestis Rail Balticuga seotud töödeks kulunud 2,8 miljonit eurot. Sel aastal on eelarves 46 miljonit eurot ja suuremateks töödeks on Ülemiste lennujaama trammiliin ja Muuga terminali uuring. Simson lubas ka, et olemasolevad raudteeühendused Rail Balticu pärast ei kannata ja valitsus on kokku leppinud, et jätkatakse investeerimist olemasolevatesse raudteetrassidesse.

Otsustatud või otsustamata?

Samal ajal, kui valitsus pidas neljapäeval pressikonverentsi, olid Harjumäele majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi hoone ette kogunenud meeleavaldusele mitusada inimest, kes nõudsid Rail Balticu projekti peatamist praegusel kujul.

„Peatage korruptiivne RB skeem!", „Käed eemale RB alusest Eestimaast!", „Rail Baltic, hullumaja projekt!" – selliseid ja muid sedalaadi sõnumeid edastasid plakatid, mida meeleavaldajad kandsid.

Samal ajal, kui valitsus pidas pressikonverentsi, olid Harjumäele kogunenud meeleavaldusele mitusada inimest, kes nõudsid Rail Balticu projekti peatamist praegusel kujul. Foto: VIVIKA VESKI

Meeleavalduse korraldas ühendus Ökoriik Eesti. Meeleavalduse eestvedajate seas olnud erakonna Eestimaa Rohelised esimees Aleksander Laane ütles, et enne leppe jõudmist Riigikokku korraldavad nad veel ühe suure meeleavalduse.

Laane lisas, et tasuvusuurigule nad väga ei looda, sest on näinud konsultatsioonifirma Ernst & Young teisi uuringuid.

„Lähtume loogikast, et meil on praegu raudtee olemas, kulgeb Tapalt Tartusse ja sealt edasi kuni Riiani välja. See raudtee tuleb rekonstrueerida kiirusele 160 kilomeetrit tunnis reisirongidele, kaubarongid liiguvad niikuinii aeglasemalt. Sellisel juhul me hoiame kokku tohutu hulga maksumaksja raha," rääkis Laane. Ta lisas, et Rail Balticu tasuvust peaks uurima laiem erapooletute ekspertide ring Eestist ja välismaalt ja et nad on valmis selle valitsuse jaoks ka kokku panema.

Ta viitas ekspertidele, kes on põhjendanud, miks Rail Baltic praegusel kujul ennast ära ei tasu. Võrdluseks on välja toodud näiteks, et juba praegune raudtee on miinuses. Lisaks on reisijateveos peale kasvamas täiesti uued tehnoloogiad, näiteks 1200-kilomeetrise tunnikiirusega hyperloop, kus on hea tahte protokollid juba alla kirjutatud.

„Öeldakse, et kõik on ära otsustatud," märkis Laane Rail Balticu kohta. „Tegelikult on kõik alles paberil, isegi projekteerimisega pole alustatud, ümbertegemine pole mingi probleem, kokkuleppimise küsimus. See seisab ainult Eesti valitsuse tahte taga."

Ratas nentis, et Rail Balticu sugused suurprojektid tekitavad ühiskonnas alati erinevaid emotsioone ja arvamusi ning paratamatult ei saa kõik inimesed ja spetsialistid jõuda ühisele arvamusele.

Kadri Simson ei soostunud kriitikute väitega, et lepe sõlmitakse kiirustades. „Leppe baas oli valmis juba eelmise aasta suvel, seda on sõnastatud viimased seitse-kaheksa kuud," rääkis Simson. Ta tõdes, et lepet on vaja ka selle jaoks, et järgmistel rahastamisperioodidel kindlamalt läbirääkimistele minna.

Praegu panevadki Rail Balticu valdusettevõtted kokku CEF III (Euroopa Ühendamise Rahastu) rahastustaotlust, seda koordineerib ühisettevõte RB Rail. Rahastustaotluse tulemused avalikustatakse käesoleva aasta suvel.

Rail Baltic Estonia OÜ kommunikatsioonispetsialist Marit Liik lisas, et Rail Balticu projekti lisarahastuse kokkuleppest saab Eesti 13 miljonit eurot, millest valdav osa läheb Rail Balticu Ülemiste terminali ja Tallinna lennujaama vahelise trammiliini rajamiseks.

Eile saatis lisaks Eesti Ornitoloogiaühing (EOÜ) välja pressiteate, kus ütleb, et Rail Balticu keskkonnamõjude hindamine on puudulik ja valitud trass kahjustab olulisi loodusväärtusi. Pressiteade oli ajendatud Rail Balticu Pärnu maakonnaplaneeringu viimastest avalikustamise koosolekutest eelmisel nädalal. EOÜ leiab, et sellisel kujul ei tohi Pärnu maakonnaplaneeringut kehtestada ega keskkonnamõjude hindamise aruannet heaks kiita.

Kohila Vineer OÜ on Latvijas Finieris tütarettevõte. Latvijas Finieris on üks Euroopa juhtivatest vineeritootjatest. Kontserni koguinvesteering oma Eestis asuvasse tehasesse ulatub kuni 80 miljoni euroni, mis on üks viimase aja suuremaid investeeringuid Eesti tootmissektoris. Kohila Vineer OÜ on kasepuidust spooni ja vineeri valmistav puidutöötlemise ettevõte. Lõpptooteks on kõrgekvaliteediline niiskus- või veekindel, erinevate pinnakatetega vineer, mille peamised kasutusvaldkonnad on ehitus, transporditööstus, laevaehitus ja mööblitööstus.

Ootame oma meeskonda täienduseks

ANALÜÜTIKUT

Peamised tööülesanded:
- ettevõtte erinevate valdkondade majandus- ja finantsnäitajate kogumine, analüüsimine ja kontroll ning prognooside ja aruannete koostamine.
- standardraportite ja-ülevaadete koostamine erinevate majandusnäitajate põhjal;
- kulude, käibe, hindade jms kohta hinnangute andmine ja informatsiooni tõlgendamine;
- eelarve koostamiseks vajaliku info ette valmistamine ning üksuste juhtide toetamine eelarve koostamisel.

Sinult ootame:
- majandus- või matemaatikaalast haridust;
- eelnevat töökogemust analüütikuna, soovitavalt tootmisettevõttes;
- üldist arvutioskust spetsialisti tasemel, tabelarvutuse oskust kõrgtasemel;
- eesti keele oskust kõrgtasemel, inglise keele oskust vähemalt kesktasemel, vene keele oskus on soovitatav;
- väga head analüütilist mõtlemist, iseisvust, kõrget enesemotivatsiooni, süsteemsust ja täpsust.

Omalt poolt pakume
- võimalust anda oma panus Eesti moodsaima tehase käivitusprotsessi;
- kaasaegseid töö- ja olmetingimusi vastvalminud hoones;
- ettevõttesiseseid soodustusi;
- turule vastavat töötasu.

Kandideerimiseks saada hiljemalt 07.02.2017 oma CV anu.soo@kohilavineer.ee
Täiendav info tel. +372 5688 8517

Kaiu volikogu sai uue esimehe, vallavanem valitakse täna

Möödunud kolmapäeval toimunud Kaiu vallavolikogu erakorralisel istungil valiti volikogule uus esimees. Esitati ka kaks vallavanema kandidaati, kellest täna saab suure tõenäosusega üks valituks.

Mariliis Vest

Vallavolikogu esimehe valimiseks tuli volikogu liikmetel esitada endale meelepärane kandidaat. Istungil pakuti ühe kandidaadina välja aseesimees Sirje Laansoo ning teisena volikogu liige Agur Asperk. Mõlemad andsid oma nõusoleku esimehe kohale kandideerimiseks ning sellega nimekiri ka suleti. Isikuvalimised toimuvad salaja ning igale volikogu liikmele anti hääletamissedel. Hääletamisest võttis osa kaheksa volikogu liiget ning esimehe koha saamiseks pidi üks kandidaatidest saama volikogu häälteenamuse.

Häälte ülelugemisel selgus, et aseesimees Sirje Laansoo sai volikogult seitse ning Agur Asperk ühe poolthääle. Seega kinnitati uueks volikogu esimeheks Sirje Laansoo. Kuigi volikogu liikmed õnnitlesid Laansood esimehe koha puhul, ütles ta ise, et sellega kaasnev vastutus on väga suur.

„Ega midagi ei ole teha, praegu see vastutus on meil väga suur, sest pilgud, nagu te näete, on Kaiu peal, kuigi see ei ole riigis erandlik olukord. Tänan õnnitluste eest, aga tegelikult on meil kõigil hästi suur vastutus, ja koostöö, koostöö, koostöö loeb," ütles Laansoo.

Enne veel kui Laansoo volikogu esimeheks valiti, ütles ta, et haldusreformi raames on kuidagi palju juttu tehtud rahast ja kompensatsioonidest. Ta ütles, et kui tema volikogu esimeheks valitakse, jagab ta oma kompensatsiooni Kaiu kooli ja lasteaia vahel.

Veel arutati istungil volikogu liikmete tegevust vallavanema leidmiseks. Juttu tuli

Hääletamisest võttis osa kaheksa volikogu liiget ning esimehe koha saamiseks pidi üks kandidaatidest saama volikogu häälteenamuse. Foto: SIIM SOLMAN

sellest, et volikogu liikmed on küsinud kahelt valla elanikult nõusolekut kandideerimiseks. Üks neist on abivallavanem Karine Rajasaare ning teine Kaiu endine vallavanem Ülle Kiviste. Mõlemalt saadi positiivne vastus.

Volikogu liige Antti Loodus pakkus välja mõtte kaaluda avaliku konkursi korraldamist. Ettepanek tekitas aga palju küsimusi, sest teiste volikogu liikmete arvates võtab avaliku konkursi korraldamine liialt kaua aega ning vallavanemat on vaja kiiresti. Lisaks leiti, et kuna uus vallavanem saab ametis olla vaid pool aastat, tuleks leida keegi, kes on valla asjadega kursis, sest täiesti võõra inimese tulemisel läheks veel omajagu aega sisseelamiseks. Ülle Kiviste puhul leiti veel, et kuna tal on maakonnas olemas teatud tuntus, annab see suure lootuse saada Kaiu vallast esindaja tulevasse Rapla volikogusse.

Volikogu enamus otsustas, et konkursi korraldamine ei ole vajalik, sest olemas on kaks tublit kandidaati, kes on valmis vallavanema kohale astuma. Tänasele volikogu erakorralisele istungile on mõlemad vallavanema kandidaadid kutsutud rääkima oma mõtetest, ideedest ning vastama volikogu liikmete küsimustele. Laansoo ütles, et tema isiklikult tahaks kuulda, millised on kandidaatide mõtted koostööst volikogu, vallavalitsuse ametnike ning teiste asutustega kogu maakonnas.

Tänasel istungil otsustatakse, kellest saab Kaiu valla uus vallavanem. Selleks tuleb ühel kandidaadil saada volikogu enamuse hääl ehk vähemalt viie volikogu liikme hääl.

Raikküla andis kolme küla üleminekuks rohelise tule

Raikküla vallavolikogu enamus otsustas anda rohelise tule valla kolme küla üleandmiseks Märjamaa vallale.

Mariliis Vest

Detsembri keskpaiku esitasid Raikküla valla kolm küla Riidaku, Pühatu ja Kõrvetaguse vallavolikogule avalduse, milles väljendati soovi saada osaks Märjamaa vallast. Sooviavaldusele kirjutas alla 33 inimest, kellest hääleõiguslikke oli 26. Riidaku külas andis hääleõiguslikust kuueteistkümnest inimesest hääle kaheksa, Pühatus kahekümne kolmest elanikust üksteist ning Kõrvetagusel viieteistkümnest kuus elanikku. Vallavolikogu esimees Anne Kalf ütles, et allkirju olid andnud ka inimesed, kes külades ei ela.

24. jaanuaril korraldas Raikküla vallavalitsus kolmele külale rahvakoosoleku, et kuulda inimeste arvamusi ja põhjendusi. Osales üheksateist kolme küla elanikku ning juba antud allkirjadele lisandus kohapeal veel seitse allkirja. Raikküla vallavolikogu arutas külade avaldust oma 26. jaanuari istungil. Volikogu otsuses seisab, et kui arvestada ka kinnistuomanike arvamustega, siis soovib Märjamaa valla koosseisu arvamist 40 elanikku. Peamiseks põhjenduseks on ajalooline kuuluvus.

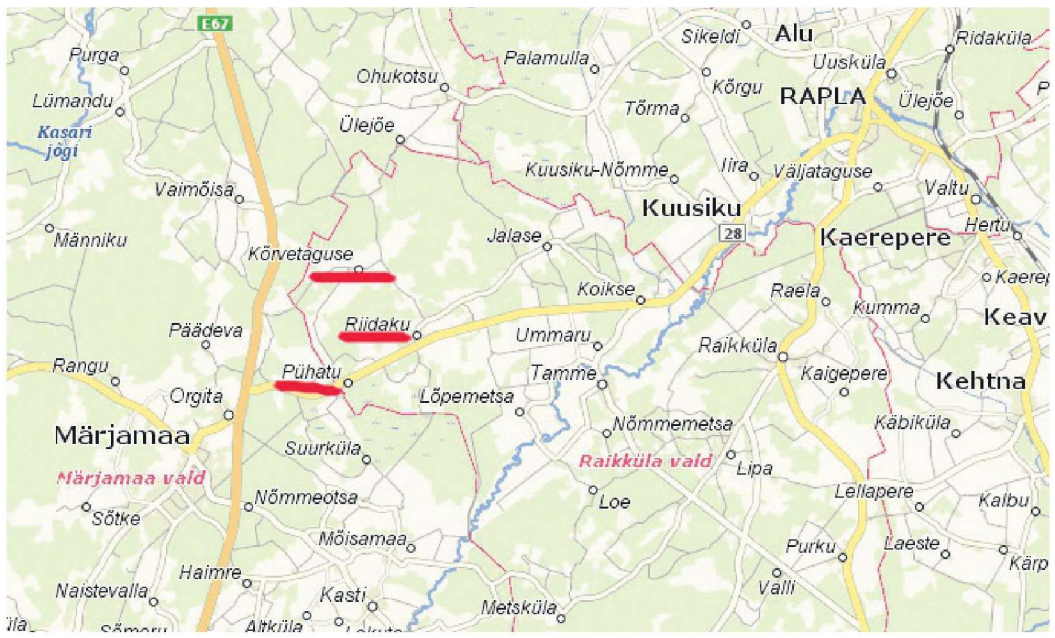

Rahvastikuregistri andmetel elab 1. jaanuari seisuga kolmes külas kokku 66 inimest.

Kaart: kaart.delfi.ee

Volikogu liige Urmas Uustallo küsis, et kuna Rapla ja Kaiu vallaga on ühinemisleping allkirjastatud, kas tuleb ka neile saata eelnõu kooskõlastamiseks. Vallasekretär Ülle Sale ütles, et uus omavalitsus hakkab tööle alles 1. jaanuaril 2018 ning kuni 15. aprillini võib teha veel igasuguseid muudatusi. Volikogu esimees lisas, et külade üleandmine ei lähtu haldusreformi seadusest, vaid tuleneb Eesti territooriumi haldusjaotuse seadusest.

Uustallo jaoks oli arusaamatu, miks oli küladel vaja allkirjade kogumine teha alles pärast pidulikku allkirjade andmist ühinemislepingule Rapla ja Kaiu vallaga.

Vallavanem Anne Leht selgitas, et inimestele on palju asju jäänud arusaamatuks. Näiteks tõi ta välja külainimeste mure selles osas, kas nende lapsed võivad Kabala koolis edasi käia.

„Inimesed on segaduses ja mulle öeldi, et ei söandatud varem oma soovi avaldada. Mina olen kogu aeg öelnud ja ütlen ka täna, et minu meelest on haldusreformi kõige suurem puudus olnud just see, et inimesed tunnevad, et nende arvamusest absoluutselt mitte midagi ei muutu.

See võib olla emotsionaalselt raske, et hakkame Raikküla valla küljest tükki ära andma, aga samas on see inimeste tahtmine ja soov. Ma väga soovin, et te püüaksite nende inimeste arvamustega arvestada.

Minu isiklik arvamus on see, et on oluliselt ebaeetilisem kedagi sundliita kui anda inimestele külade kaupa võimalus minna sinna, kuhu nad ise tahavad minna," ütles vallavanem.

Volikogu liige Tõnu Rahula tõstatas küsimuse külade piiride täpsuses. Valla maa- ja keskkonnanõunik Tiit Olju ütles, et külade piirid on põhimõtteliselt küll paigas, kuid mitte täpselt, sest need ei pea olema mööda katastriüksuse piire. Ta lisas, et kunagi tuleb aeg, mil külapiirid täpselt paika pannakse, aga kunas, seda ta ei tea.

Volikogu esimees pani eelnõu hääletusele. Poolt hääletas seitse volikogu liiget ning vastu üks. Seega otsustas Raikküla vallavolikogu esitada ettepaneku Märjamaa vallavolikogule läbirääkimiste alustamiseks piiride muutmiseks ja Raikküla valla külade üleandmiseks Märjamaa valla koosseisu 2017. aasta kohalike omavalitsuste volikogude valimise käigus. Käesolev otsus edastatakse kümne päeva jooksul Märjamaa vallavolikogule, Rapla maavanemale ja rahandusministeeriumile.

Rahvastikuregistri andmetel elab 1. jaanuari seisuga Riidaku külas 20 inimest, Pühatu külas 30 inimest ja Kõrvetaguse külas 16 inimest, seega kolme küla peale kokku 66 inimest.

Märjamaa vallavolikogu esimees Urmas Kristal ütles, et 21. veebruaril toimuval Märjamaa vallavolikogu istungil kindlat otsust ei tehta, kuid teema tuleb arutusele kindlasti.

Kristal arvas, et tõenäoliselt on volikogu valmis külad vastu võtma, sest tema sõnul on külainimeste näol tegemist oma inimestega. Volikogu esimehe sõnul läheb aega seetõttu, et kogu protsess ka juriidiliselt õige oleks.

Kavandatav pensionireform tagab pensionisüsteemi elujõulisuse

Kaia Iva,
sotsiaalkaitseminister

Kunagi varem pole Euroopa ajaloos olnud vanu inimesi noortest arvuliselt rohkem. See tähendab, et meilgi tuleb hoolikalt läbi mõelda, kuidas muutuva olukorraga hakkama saada.

Hooliv ja vastutustundlik riik mõtleb erinevaid prognoose arvesse võttes ette, mis juhtub tänase süsteemi jätkudes 10 ja ka 20 aasta pärast. Üksnes nii saab tagada pensionisüsteemi elujõulisuse ja ennetada paljude vanemaealiste langemist vaesusriski. Sellepärast ongi pensionireformi tegemine nüüd ja kohe vajalik.

Eesti pensionisüsteem koosneb kolmest sambast, millest kaks esimest moodustavad riikliku pensioni ja kolmas on erapension. Riikliku pensioni esimest sammast rahastatakse samal ajal töötavate inimeste sotsiaalmaksust, mistõttu on oluline, kui palju on iga pensionäri kohta maksumaksjaid ja kui palju laekub maksu. Esimese samba vanaduspension koosneb Eestis kolmest osast: baasosast, mis on kõigile võrdne, staažiosast (koguti kuni 31.12.1998. a) ja alates 1999. aastast ka kindlustusosast, mis on seotud töötasuga.

Teise sambasse koguvad praegused töötegijad enda pensioniks raha ette: inimene maksab oma palgast 2% pensionifondi ning riik lisab sellele töötaja palgalt arvestatava sotsiaalmaksu arvelt 4%. Kolmandasse sambasse sissemaksete tegemise ja nende suuruse otsustab inimene ise.

Solidaarsem süsteem hoolib Eesti inimestest

Ligi kolmveerandi Eesti tööealiste inimeste jaoks on praegune pensionisüsteem ebasoodne. Kuidas? Üle poole miljoni inimese teenis 2016. aasta andmetel alla keskmise palga. Maakonniti teame keskmistest palkadest, et mullu kolmandas kvartalis oli keskmine brutopalk Eestis 1119 eurot, aga Rapla maakonnas oli see 904 eurot.

Kuna ka teine sammas sõltub palga suurusest, siis palkade suur erinevus, sh Eesti eri piirkondade vahel, kanduks üle pensionitesse. Paljudele tähendaks see toe otsimist sotsiaalabist, mis pole õiglane aastakümneid kohusetundlikult tööd teinud inimeste suhtes ning lööb ka maksumaksja rahakoti pihta. Ühiskond vajab kõigi töötajate pingutust.

Näiteks, kui praegu saab 40-aastase staažiga ja täiskoha, kuid miinimumpalgaga inimene pensioniks 29% keskmisest palgast, siis juba 2050. aastal saaks ta ilma pensionireformita kahe samba peale kokku pensioniks 21% riigi keskmisest palgast. Reformiga moodustab tema pension ka 2050. aastal 29% keskmisest palgast. See osakaal ei tohiks mingil juhul langeda.

Seepärast on valitsus võtnud sihi muuta alates 2020. aastast riikliku vanaduspensioni arvestust. Pensioni suuruse määramiseks hakatakse pensioni esimeses sambas uuesti arvestama staažiga. Üleminekuperioodil ehk aastatel 2020–2036 koguksid inimesed esimesse sambasse pensioniosakut, millest pool sõltub palgast ja pool töötatud aastatest. Alates 2037. aastast arvestataks vaid puhast staažiosakut, st üks töötatud aasta annab ühe kindlustusosaku sõltumata palga suurusest.

Seos palgaga säilib reformijärgselt teises sambas, mis sõltub täielikult töötasu suurusest ja makstud sotsiaalmaksust. Kuivõrd teise sambaga liitumine oli seni kohustuslik 1983. aastal ja hiljem sündinutele, on plaanis taasavada kogumispensioniga liitumine ka aastatel 1970–1982 sündinutele, et üleminekuperioodil oleks võimalik teise samba pensioni kogudes investeerida oma tulevikku. Midagi ei muutu seega üleöö. Praeguste pensionikogujate esimese samba pension jääb sõltuma nii staažiosast kui ka palgast, sest juba kogutud kindlustusosakuid ümber ei arvestata.

Pensionile paindlikult

Lisaks muudatustele pensioni esimese samba suuruse arvutamises, on pensioniga plaanis 2027. aastast siduda keskmise oodatava elueaga. Pooled Euroopa Liidu riigid on praeguseks seda juba ühel või teisel moel teinud.

2015. aastal valmis Emori ja Praxise koostöös uuring Eesti vanemaealiste ja eakate toimetulekust ning selgus, et tööd tegevatest vanemaealistest üle kolmveerandi kavatseb enda sõnul töötamist jätkata ka vanaduspensioniea saabudes. Ka praegu töötab veidi üle viiendiku Eesti pensioniealistest. Seega elukestev õpe ja hoiakute muutumine vanemaealiste töötajate suhtes on järjest olulisemad.

Kõik ei ole muidugi nii lihtne, sest tööturult lahkutakse ka enne pensioniea saabumist. Praegused pensionärid selgitavad seda kõige sagedamini terviseprobleemiga, aga ka raskustega uue töö leidmisel. Nii ongi riigile suurim väljakutse aidata inimestel püsida hea vormi ja tervise juures, nõustada uue töö leidmisel ning toetada vajadusel ümberõppel. Aktiivne, tervisest hooliv eluviis ja osalemine ühiskonnaelus pakub eneseteostust ning vähendab survet maksumaksjate arvust sõltuvale tervishoiu- ja sotsiaalsüsteemile.

Edaspidi saab igaüks ise valida pensionile mineku ea, saada pensioni osaliselt, lasta oma pensioni maksmine peatada, näiteks tasuva töö leidmisel, ja sobival hetkel taas jätkata. Paindlikum pensionisüsteem arvestab nii inimeste sooviga pensionieas töötada kui ka võimalusega, et inimene soovib minna pensionile ennetähtaegselt. Milliste reeglite järgi täpselt see kõik toimima saab, hakkame nüüd sotsiaalpartneritega üheskoos eelnõuks vormima.

Tuleviku pensionid peavad väärtustama kõiki inimesi, arvestama rahvastikuprotsessidega ja olema piisavalt paindlikud, et inimene saaks ise valida pensionile jäämise aja. Eesti peab otsima viise pensionivaesuse vältimiseks. See on väljakutse, mis sõltub poliitilistest otsustest, mida ei saa enam edasi lükata, aga mis tuleb ellu viia piisavalt pika üleminekuperioodiga.

Näited 40-aastase tööstaaži korral reformiga ja reformita

2030. aastal pensionile
Kui täna 54-aastane Rein Kehtnast, kes on teeninud miinimumpalka, läheb pensionile 2030. aastal, hakkaks ta ilma reformita pensioni saama 551 eurot, reformiga aga 590 eurot. 54-aastane Raplas elav Anu, kes on teeninud kaks keskmist palka, hakkaks 2030. aastal pensionile minnes ilma reformita saama 1239 eurot, reformiga aga 1250 eurot.

2050. aastal pensionile
Reinu tütar, kes täna on 30. eluaastates ja teenib miinimumpalka, jõuab pensioniikka 2050. aastatel. Reformita hakkaks ta saama 980 eurot pensioni ja pensionireformiga 1323 eurot. Anu poeg, kes täna on 30. eluaastates ja teenib kaks keskmist palka, jõuab samuti pensioniikka 2050. aastatel. Tema hakkaks reformita saama 2734 eurot ja pensionireformiga 2856 eurot.
*Toodud mudelites on summad ligikaudsed, kuid näitlikustavad reformi ühte olulisemat eesmärki, mis on ennetada pensionivaesusesse langemist. Mudelites on arvestatud pensioni mõlemat sammast.

Julge hundi eluiga võib lühikeseks jääda

Eugen Veges

Nagu arvata võis, andis valitsus peaminister Jüri Ratasele volituse allkirjastada Eesti Vabariigi nimel kolme Balti riigi lepe, millega kindlustatakse Rail Balticu valmimine.

Kogu senine asjade käik on olnud ette aimatav. Meie demokraatia paistabki seisnema selles, et suunised ja otsused tulevad võimult. Mina sellist „demokraatiat“ ei taha. Jüri Ratas küll lohutab, et kolme Balti riigi lepingut enne lõpliku tasuvusuuringu tulemuste selgumist Riigikogusse ratifitseerimisele ei saadeta, kuid see jääbki lohutuseks. Tasuvusuuringu tulemus sõltub numbritest, mida tabelisse kirjutatakse. Need leitakse aga hinnanguliselt. Üksiku numbri ühele või teisele poole kallutamisel on tulemile oluline mõju. Arvude omavaheline korrutamine ja jagamine võimendab kõrvalekallet veelgi, mis tähendab seda, et vaatamata õigele matemaatilisele valemile või tehtele osutub tulemus valeks.

Julge hundi rind pidavat rasvane olema, kuid parem karta kui kahetseda. Ega neid rasvase rinnaga hunte palju ringi ei liigu, nende eluiga kipub lühikeseks jääma. Kahetsevatest pole aga puudust.

Meie mitmete varasemate projektide tasuvusuuringud pole andnud tulevaste rahavoogude kohta adekvaatset hinnangut. Koidula piirijaama kavandamisega pingutasime üle. Läbi sõitvate rongide ja vagunite arv on tasuvusuuringus kajastatust väiksem. Ka Estonian Airi tasuvusanalüüsid on näidanud ühte, tegelik tulem on kujunenud teistsuguseks. Näiteid võibki tooma jääda. Mainitud projektide ebaõnnestumistele on küll objektiivsed põhjendused, kuid need näitavad seda, et tasuvusanalüüse ei tasu usaldada. Ka Rail Balticu projekti tasuvusanalüüsi tulemused ja tulevased majandamistulemused saavad erinema.

Erasektoris kannavad projekti ebaõnnestumise korral kulusid nende autorid (ettevõtjad), riigi projektides vastutajad puuduvad. Möödalaskmisi peavad tasuma ka need, kes projektide kasumlikkusesse ei uskunud. Kui Rail Balticu projekt on kasumlik ettevõtmine, siis tuleks sellesse kaasata investeeringuid erasektorist.

Kui seda ei julgeta teha (ei pruugi huvitatuid olla), siis pooldan Indrek Neiveldi Eesti Päevalehes avaldatud ettepanekut: „Kõik, kes seda projekti kiidavad ja sõnades toetavad, pangu ka oma nahk mängu – ministrid, riigiametnikud, logistikafirmad, Soome riigiraudtee...“ (EP, 30.01.2017).

Igas ettevõtmises leiab plusse ja miinuseid. Kuid riskidega tuleb arvestada. Riskide maandamiseks on tarmukas alustada väiksest, selle õnnestumise korral teha järgmine samm. Rail Baltic on suur asi, selle tasuvusanalüüsis on liiga palju tundmatuid. Mina seda ette ei võtaks.

Kahjustame looduskeskkonda. Suure tõenäosusega hakkame Rail Balticu toimimist doteerima. Transpordivaldkonnas on toimumas suured muudatused (isesõitvad sõiduvahendid, lennuühenduse odavnemine jmt). Kui keegi väidab, et Rail Baltic soodustab ekspordi kasvu, siis see pole tõsiselt võetav. Logistilisest aspektist pole raudteetranspordi kasutamine lähiekspordis põhjendatud. Kahekordne (esialgu autole, siis rongile) kauba peale ja maha laadimine on kulukas ja aeganõudev, eeldab suurte koguste laadimist.

Meie ettevõtete väiksuse juures on otstarbekam eksportida väiksemaid koguseid. Unustada ei tasuks ka seda, et äritegemine muutub aina virtuaalsemaks. Mahuliste kaupade ekspordiks tootmine pole igavene.

Enn Eesmaa: Venemaa vastased sanktsioonid peavad jätkuma

Riigikogu aseesimees Enn Eesmaa kohtus teisipäeval, 31. jaanuaril Rapla maavanema Tõnis Blangiga ning külastas maakonnavisiidi käigus mitmeid siinseid asutusi.

Siim Jõgis

Päeva jooksul külastas Riigikogu aseesimees Raplamaa haiglat, Kehtna kutsehariduskeskust, ettevõtet Saarioinen OÜ, Alu lasteaia-algkooli uut maja ning kohtus lõpuks Rapla vallavanema Kalle Toometiga. Raplamaa Sõnumid sai Enn Eesmaaga jutule visiidi alguses pärast hommikust kohtumist maavanemaga. Juttu tuli muuhulgas ka sellest, kas Euroopa Liidu poolt Venemaale kehtestatud sanktsioonid on end ära tasunud.

Hiljuti saabus uudis, et maavalitsused pannakse 2018. aasta 1. jaanuari seisuga kinni. Mis saab maakondadest kui haldusüksustest? Kas need jäävad alles?

Maavalitsus ei ole ju sama mis maakond. Esialgse idee kohaselt tuleb kohalikele omavalitsustele koos rahaga rohkem võimalusi ja vastutust. Mismoodi täpselt see olema saab, seda on tänasel päeval raske öelda. Tegemist on koalitsiooni otsusega, mitte ühe või teise erakonna ideega.

Selle kuupäevani on jäänud 11 kuud. Arvestades, et sellesse perioodi jäävad kohalike omavalitsuste valimised ja uute valdade moodustamine, on see üsna lühike periood. Kas teie hinnangul on see piisavalt pikk, et kõik ettevalmistused ära teha?

Arvan, et see on üsna kriitiline. Vahepeal räägiti, et see muudatus toimub juulis 2018. See oleks andnud pool aastat juurde. Võtame konkreetselt ühistranspordi küsimuse. Raplamaal ei ole veel ühistranspordikeskust. Neid on kogu Eesti peale praegu neli. Juhul kui ühistranspordikeskust ei suudeta järelejäänud aja jooksul moodustada, siis minu teada võtab need funktsioonid enda peale maanteeamet. Arutasime seda teemat [Rapla] maavanemaga. Probleeme selles valdkonnas jagub. Ainuke, mida ma soovitada oskan, on see, et maakond oleks tihedas kontaktis nendega, kes asju ajavad ehk ministeeriumiga.

Haldusreformi puhul on tekitanud küsimusi see, miks peab uue loodava omavalitsuse elanike arv olema vähemalt 5000. Ehk oskate selgitada.

Ega ma esmaallikat sellel numbril ei tea. Kui see otsustamine toimuks täna, siis oleks see number võib-olla 4000. Ennekõike on mõeldud sellele, et senised valdade funktsioonid säiliksid. Probleeme muidugi on. Võtame näiteks Saaremaa, kus tulebki üks suur omavalitsus. Töökohti jääb vähemaks, aga tööd mitte. Tean, et probleeme on ka siin Raplamaal. Küsimus on selles, kuidas jagunevad uues süsteemis töökohad ja -ülesanded. On räägitud, et omavalitsustesse tuleb koordinaator. Paljudel inimestel on küsimus, kas tema hakkab asendama maavanemat. Mis saavad olema tema ülesanded? Need küsimused ei ole veel lõpuni läbi mõeldud. Põhiline on see, et kohalikud omavalitsused saavad rohkem raha ja ülesandeid.

Kuidas saaksime meie siin Raplamaal ära kasutada seda, et Eesti saab käesoleval aastal Euroopa Liidu eesistujamaaks?

Riigikogus on väike töörühm, kes eesistumist ette valmistab. Poole aasta jooksul peab Riigikogu korraldama seitse suuremat konverentsi, millest vähemalt neli toimub Toompeal. Loomulikult tuleks teha nii, et üritusi jaguks ka mujale kui ainult Tallinnasse. See on üsna selgelt tõestatud, et Eesti parlamentarismi häll asub siinsamas Raplamaal Raikkülas. Lisaks on siin Järvakandi klaasimuuseum ja valmistatakse puuskulptuure. Need on asjad, mida võib külalistele uhkusega näidata. Meie kõigi huvides on näidata, et Eesti on kontsentreeritud ja vahemaad on lühikesed. Mis kõige tähtsam – elu on aktiivne ka väljaspool Tallinnat.

Riigikogu aseesimees Enn Eesmaa ja Rapla maavanem Tõnis Blank.

Foto: SIIM SOLMAN

Üks tuline teema on Venemaa vastu kehtestatud Euroopa Liidu sanktsioonid. Meil siin Rapla maakonnaski on mitu ettevõtet, kelle tegevus on nende tõttu valusalt pihta saanud. Samal ajal on näha, et Venemaa okupeerib jätkuvalt Krimmi poolsaart ja sõjategevus on õhus Ida-Ukraina aladel. Kas sanktsioonid on olnud tõhusad, et Venemaa käitumist mõjutada?

Väga palju need Venemaa käitumist mõjutanud ei ole. Samas olen täiesti kindel, et mingi mõju on neil olnud. Venemaalt on keeruline saada ilma poliitilise värvinguta teavet. Ühelt poolt räägitakse, et Venemaa majandus on nigelas seisus, teised ütlevad, et pole sel häda midagi. Minu isiklik arvamus on, et Euroopa Liidu sanktsioonid peavad praegusel hetkel jätkuma.

Mis puudutab Minski lepingu sätete täitmist Venemaa poolt, siis pole nad nende täitmist isegi mitte alustanud. Seda tuleb jälgida. Uus element selle teema puhul on kahtlemata USA president Donald Trump. Tema on öelnud, et esialgu lähtub ta sõbralikest suhetest nii Venemaa kui ka Saksamaaga. Mina arvan, et Venemaa ja USA suhetes on Trumpi ajastul võimalik reaalne *restart* (taaskäivitus inglise keeles), millest üsna valjult rääkis Hillary Clinton, kui ta oli veel minister. Ka praegu on see võimalik, sest ei Trumpil ega Putinil ole omavahel negatiivseid mälestusi.

Trump on muidugi avalikult kahtluse alla seadnud, kas Venemaa vastased sanktsioonid on adekvaatsed. Neid väljaütlemisi tuleb tähelepanelikult jälgida. Kui USA ja Venemaa suhted lähevad eriti soojaks, siis peame meie süvenema sellesse, kui palju kritiseerida USA-d. Kardan, et Venemaa muutub vähem kui USA.

Päts ja teised

Märt Kubo

Riigikantselei teatas, et on alanud konkurss, milline mälestusmärk püstitada Toompea lossi kõrvale Komandandi aeda riigi 100. sünnipäevaks.

Tvelliste ja sõbrad ütlevad, et õige oleks sinna panna Konstantin Pätsi kuju. Mõned on sellele vihaselt vastu. Kolmandad arvavad, et riigi loojaid oli rohkem kui Päts ja soovitavad memoriaali mahutada teisigi Eesti riigimehi algusaastatest. Elan sellele asjale kaasa ning tahan oma kodanikuarvamuse esitada.

President Pätsi elu oli vastuoluline. Eesti Vabariigi mõtte kujundamisel ja väljakuulutamisel oli ta kindel käilakuju. Põnevalt on seda kirjeldanud Martti Turtola raamatus „President Konstantin Päts: Eesti ja Soome teed". Pätsi kõne 1918. aasta sügisel Eesti Maapäeva koosolekul Estonia teatris, kus ta kutsus üles astuma vastu enamlastele ja mitte pidama läbirääkimisi kommunistidega, pani aluse Vabadussõjale. Mis lõppes võidukalt.

20. aastatel täitis ta üliolulisi riiklikke ametiposte ja parteilisi ülesandeid riigi rakendamisel ja arendamisel. Nende üleslugemine võtaks terve veeru.

Kuid on ka teine Päts. Keerulises poliitilises võitluses ei leidnud ta 30. aastatel muud väljapääsu kui demokraatia ahendamine, poliitiliste vastaste tegevuse piiramine ja lõpuks Riigikogu tasalülitamine. Üha enam sai ilmsiks Pätsi autoritaarsus, usk oma ilmeksimatusse ja soosiv suhtumine oma isiku ülistamisse.

Halvim juhtus aga otsustavatel hetkedel, siis, kui riigi saatus oli sisuliselt otsustatud, mil sai veel teha viimased sammud tuleviku jaoks. Päts oli kui halvatud Kadrioru lossis ja ei suutnud enam midagi vajalikku ette võtta. Oli ju võimalus määrata isik, kes oleks veel läände pääsenud ja esindanud Eestit kui riiki ametlike volitustega. Tal oli võimalus jätta kirjalik seletus riigi seadusetu ja julma ülevõtmise kohta. Isegi pagemine tuli veel kõne alla. Seda tegi Leedu president.

Ja ma olen mõelnud, et kui keegi pürib presidendiks, siis peab ta olema nii otsusekindel, et äärmise vajaduse korral kuuli pähe laseb. Paraku, Pätsi lohistati vene vanglates ja vaimuhaiglates kuni surmani.

Ometi, Päts väärib andestust. Ja seda sellepärast, et kogu okupatsiooni ajal ei teadnud me oma riigi ajaloo kohta paljusid fakte. Meil oli kujutlus, et see oli üks ilus aeg, ja elu läks üha paremaks. Mäletan oma vanemate juttu, kui kena oli elu talus 30. aastail, ploome ja õunu oli nii palju, et neid jätkus sigadelegi. Poisikesele jäi see meelde. Kõik need ideaalsed mälestused ja meenutused kinnitasid usku Eesti riiki. Lootust, et ehk saame selle veel kunagi tagasi. Laulsime ikka ja jälle „...ja Päts on president". Kui me oleksime teadnud Eesti aja parteidevahelisest kukepoksist, reetmistest ja korruptsioonist, pankrottidest ja suusulgemistest, oleksime ehk olnud pessimistlikumad taasiseseisvuse võimalikkuses.

See, mida reaalne president Päts ei teinud oma võimu viimasel perioodil, tegi müütiline Päts sõjajärgsel okupatsiooniajal virtuaalselt.

Olen päri Tõnu Virve arvamusega (EPL, 5.01.2017), et tegelikult on Eesti riigi sünd paljude ajalooliste isikute pingutuste tulemus. Võib-olla siis nii, et loodaval memoriaalil oleks Päästekomitee mehed Päts, Vilms, Konik, veel silmapaistvaid tegelasi ja poliitikuid ja kindlasti nimedega Vabadussõja vabatahtlikud koolipoisid, diplomaadid ja teised sangarid, kes riigi lõplikult kinnistasid. Miks mitte 100 nime (mitte kuju ega bareljeefi)?

Ühinen ka Raul Rebase seisukohaga vabariigi presidendi auraha asjus (PM, 11.01.2017), mille venelased ära varastasid ja enam tagasi ei anna. Aitab mangumisest. Oleme väärikad ja uhked, et meil on riik, president ja uus ametiraha.

Raplamaa mõisatest Ants Heina pilgu läbi

Hõreda mõis.

Fotod: SIIM SOLMAN

Raplamaa on oma mõisate poolest eriline paik ja selleks, et neist rohkem teada saada, rääkisime arhitektuuriajaloolase Ants Heinaga, kes on mõisatest ja mõisaarhitektuurist kirjutanud mitmeid raamatuid ja artikleid. Kohtusime tema Tallinna vanalinna kodus, mis on juba iseenesest omaette vaatamisväärsus.

Helerin Väronen

Kuusiku

Alustame juttu Kuusiku mõisast (saksakeelse nimega Saage), mis on puumõis. Heina kirjutatud raamatust "*Stenhus*'id, *arx*'id, *torne*'d... Eesti mõisaarhitektuuri vanim kihistus" saab lugeda, et kunagi keskajal omas see mõis kindlustatud häärberit, millest veel tänapäevalgi on sealse pargi läänepoolses osas üht-teist järel, tuntud kui "Munga aida" ehk "Munga keldri" varemed. Praegune puust härrastemaja on ehitatud oma põhiosas aga alles 18. sajandi lõpul, ilmselt siis, kui mõisnikeks olid Hastferid.

Hein räägib, et enamiku selliseid puust mõisahooneid raiusid üles vene meistritest koosnenud rändbrigaadid, kusjuures vahel on neid võetud tööle lausa kaugelt Jaroslavli kubermangust. Üldiselt alustasid nood tööd jüripäeva paiku ja mihklipäevaks võis hoone olla juba katuse all. Omaenda talupoegi ei saanud mõisnikud ehitustööl suurt rakendadagi, sest neid läks vaja nii oma põldudel kui ka heinamaadel. Polnud ju rukkimaarjapäevast saati ühelgi talupojal mahti enam suurt magadagi - päeval tuli olla rukist lõikamas, öösel aga reht peksmas. Nii et kui talupoegi ehitustöödel kasutati, siis eeskätt vaid talvistel palgivedudel.

Hein otsib välja Kuusiku mõisa kohta ühe vana foto ja möönab, et omal ajal oli seal tegemist tõesti lausa imearmsa kohaga. Eks oma osa andis ka asukoht, sest algas ju Vigala jõele paisutatud tiik otse härrastemaja akende alt.

"Talupoeg pidi rajama oma elamise sinna, kuhu talle mõis oli selle määranud, mõisnik ise võis rajada oma residentsi sinna, kuhu süda lustis. Meil jagub küllalt näiteid, kuidas mõisahärrad on oma mõisasüdamikke ümber tõstnud – ja ikka ja aina järjest ilusamasse kohta," selgitab Hein.

Omal ajal oligi enamik siinseid mõisahooneid puust, ent aeg on teinud oma töö ja praeguseks on neist järel vaid vähesed. Puitu võidi eelistada vahel sellegi tõttu, et nõnda püsisid hooned talvelgi soojana. Seda on toonitanud isegi mõned 18.-19. sajandil siin käinud reisimehed. Nii on nad näiteks kirjutanud, et kuigi Saksamaal kasutati suletekke, olevat sealseis elamuis pidanud talviti ikkagi külmetama. See-eest Baltikumis, kus suletekke ei tuntud, polevat neist keegi talvelgi külma kannatanud.

Kuusiku mõis.

„Sealsetes härrstemajades leiate te nii suuri ahje, mida ei kujutaks meie juures ettegi. Just ahjude ehitamine ja see, kuidas need tõmbama peaksid, on midagi sellist, milles vene ja eesti pottsepad teavad küll hoopis rohkem kui meie saksa omad," on üks neist, alates 1780. aastate keskpaigast siin koduõpetajana töötanud Johann Christoph Petri kord kirjutanud.

Ingliste ja Järvakandi

Edasi viin jutu Ingliste mõisale. Heina arvates on sealgi tegemist mõisahoonega, mille algusaeg võiks ulatuda juba keskaega. Nõnda olevat näiteks 1888. aastal ühe ümberehituse aegu paigutatud sinna ühe kamina kohal ilusti puusse lõigatud kiri, milles oli öeldud, et see maja oli selleks ajaks juba 400 aastat vana. Veel 20. sajandi algul olevat see olnud väga esinduslik mõis, kus leidus ka väga suur raamatukogu ja üsna arvestataval tasemel kunstikogu, kusjuures sinna oli koondatud suur osa omal ajal Järvakandi mõisas väljas olnud maalegi.

Jah, kunagi oli sealgi tõeline palee, tõdeb Hein Järvakandi mõisa kohta. Selle olevat laskнud 1770. aastate lõpul püstitada Carl Friedrich von Staal, mees, kes oli teeninud nii Prantsuse kui ka Vene armees, olnud tosin aastat Holstein-Gottorpi printside kasvataja ja reisinud koos nendega läbi kogu Euroopa, vanas eas aga pühendunud täiel jõul oma valduste väljakujundamisele. Mitte ainult, et palladionistlikes vormides loss, mis tema aegu Järvakanti kerkis, oli tolle aja mõisahoonetest üks kõige suurejoonelisemaid ja sealne inglise stiilis park kauneimaid, vaid sinna olid koondatud ka haruldased maali-, skulptuuri-, gravüüri- ning mündikollektsioonid ja suur raamatukogu, mida kõike pärast Staali surma hinnati kui "vaieldamatult tähtsaimat üle kogu Liivi- ja Eestimaa".

Tollest Staalist ei jäänud maha mitte üksnes hunnitu Järvakandi mõisaansambel, vaid ka selle väljaehitamiseks tehtud hiiglaslikud võlad. Tema pärijail tuli ohverdada tervelt kolm mõisat, et neid võlgu tagasi maksta. Ometigi Staalid Carl Friedrichist õppust ei võtnud - vastupidi, lisaks Järvakandile seostub nendega Raplamaal veel terve pärg kõige kaunimaid klassitsistlikke mõisahooneid ja parke. Et Carl Friedrichil endal lapsi ei olnud, olid need vennapojad, kes temalt selle "ehitamishulluse" pärisid: Ernst Staal Inglistel, Georg Staal Raikkülas ja Gideon Staal Hõredal.

Neist mõisahoonetest vanim ja ühtlasi kõige keerukama

ehituslooga on Ingliste. 1796. aastal, enne veel kui Ernst von Staal ametlikult selle mõisa omanikuks sai, ehitati mõisamaja läänetiivale suur saal, hiljem aga asuti laiendama parki, mis Keila jõele ja selle paisutustele naaldudes ulatus üht otsa pidi Hõreda mõisani.

Raikküla, Hõreda ja Pirgu

Georg Staali nimele jäänud Raikküla mõisahoone ümberehitamiseks andis ajendi 1817. aastal juhtunud tulekahju - hoone taastati 1819-1820, mõnedel andmetel ehitusmeister Oebergi juhtimisel. Sellest kujunes siinse klassitsistliku ehituskunsti üks küpsemaid näiteid: kuue joonialiku sambaga portikus esifassaadil, mitu sammaste ja väga meisterliku stukkdekooriga kujundatud ruumi jms.

Ka Hõreda mõisahoone ehitust alustati juba sajandivahetusel, kuid miskipärast jäädi siis toppama; kui mõis aga 1808. aastal 32-aastase laevastikukapteni Gideon von Staali kätte tuli, oli pärandusdokumentides määratud talle kindel summa ehitustööde lõpetamiseks. Hõredast pidi tulema veelgi aristokraatlikum mõis, kui olid tema vendade omad, eeskätt kui kallis lustloss kesk avarat parki, ilma igasuguste majandusehitisteta. Et mõis paikneb jõekäärus, oli võimalus kaevata soot ja tekitada niimoodi härrastemaja ette suur saar; kui vesi lõpuks ka üles paisutati, oli tulemuseks hurmav vaade.

Senise hoone lasi noor mõisaomanik põhjalikult ümber teha: selle keskosale liideti elegantne kuppelehitis, külgedele aga sammasportikusega tiivad. Ruumidest kujunesid uhkemateks teise korruse ovaalsaal ja sellega külgnenud salong. Saali kuppellagi oli kujundatud *secco*maalingus kasseteeringuga ja seinte ülaäärt pidi kulges antiikset triumfirongkäiku kujutav friis, antiigiteemalisi maalinguid oli ka salongi seintel. Maalinguilt leitud signeering *Neus 1811* tõendab, et nende autoriks on 1787. aastal Hamburgist Eestisse jõudnud Paridon Jacob Neus, ja ühtlasi nähtub sellest ka Hõreda mõisahoone tõenäoline valmimisaeg - aasta 1811.

Nagu uhke Järvakandi loss oli kunagi viinud võlgadesse tema onu, viis Hõreda võlgadesse Gideon von Staali. Oma uhiuut maja ei saanud ta nautida kümmet aastatki - juba 1819. aasta kevadel tuli anda mõis pandiks, peagi aga päriselt müüa. Õnneks jätkus Staalil veel niipalju raha, et sealtsamast lähedusest osta endale pisike Pirgu mõis. Peagi kerkis sinnagi klassitsistlik häärber - mis sest, et see oma suuruselt Hõredast mitu korda väiksem... Olgu sedagi märgitud, et lõpuks läks pankrotti ka noorem vend, Raikküla mõisa välja ehitanud Georg von Staal - temalt ostis mõisa Venemaa tollane rahandusminister krahv Georg Cancrin.

Järvakandi härrastemaja põletati maha 1905. aastal. Ka Ingliste põles tollal, kuid see taastati paari järgneva aasta jooksul, 1984 põles aga jälle. Raikküla mõisahoone püsis enam-vähem puutumatult kuni 1960. aastani, kuid siis pandi sellelegi tuli otsa. Hõreda pole küll põlenud, kuid sellegipoolest vaagub ka see hinge. Kuigi mitut puhku on üritatud mõisaansamblit renoveerida (viimati golfikeskuseks), seisab ta ka praegu tühja ning hüljatuna.

Praegu eraomanduses olev **Lohu mõis** kuulus Nõukogude ajal erikonstrueerimisbüroole Desintegraator, kes mõisa restaureeris. Lohu mõis on kuulus selle poolest, et seal olid säilinud Don Quijote teemalised pilttapeedid umbes aastast 1830. Mil viisil need tapeedid Lohule sattusid, pole täpselt teada, aga praegu on need Eesti Ajaloomuuseumis. Kui tapeedid restaureerimiseks omal ajal maha võeti, tulid nende alt välja 1791 valminud seinamaalingud. Maalingute autor oli Christian Gottlieb Welte, kes suri Lohu mõisas.
Lohu mõisa esimesed omanikud Krusensternid on pärit Hagudi mõisast. Kahjuks on sellele väga ebaõnnestunult uus katus pandud. “Nagu inimene oleks teisest inimesest joonistanud portree ja unustanud otsmiku joonistada,” sõnas Hein.

Hagudi mõis.

Ingliste mõis.

Kõige uhkemad mõisad

Kui veel Pirgu mõisast rääkida, siis on see näide sellest, kus sisuliselt eimillestki on viimastel aastakümnetel saanud midagi väga uhket. Pärast seda kui 1950-ndail taheti, aga ei jõutud mõisa ehitada telliskivitehast, jäi hoone aastakümneteks lagunema. 1980-ndail asuti mõisahoonet vanade jooniste ja fotode järgi taastama. Praegu eraomandis olevat Pirgu mõisa kasutatakse konverentside, koolituste, pidude ja pulmade korraldamiseks.

Raplamaal asusid Heina sõnul Eesti kõige uhkemad mõisad üldse. Siin on olnud hiiglaslikke mõisakomplekse nagu Valtu, kus olid kuppelsaalid ja parkettpõrandad juba aastal 1820. See ääretult rikas mõis oli nagu Londoni äärelinna residents. Tohutult suur oli ka Järvakandi mõis, mis nägi välja nagu Tartu Ülikool.

Niivõrd uhked mõisad tõid kaasa aga selle, et talupoegdae olukord ei olnud kusagil mujal nii vilets kui Raplamaal. Kui kasvõi vaadata korstnate tulekut talumajadele, siis esirinnas on seal Lõuna- Eesti ja alles viimaste seas tuleb Raplamaa. Kõige uhkemad mõisad, kuid kõige vaesem talupoeg. Selle kohta on ütlus - mõis on rikas valla vaevast. Talupoja jaoks oli see õnnetus, kui saatus viis teda elama Raplamaa mõisniku alla.

Üheks põhjuseks, miks Raplamaa mõisad silma paistsid oma välise rikkusega, oli Tallinna lähedus. Teine põhjus oli pikk sõjaväeteenistus. Eestimaa aadlikud saatsid oma poegi sõjaväkke, kus teeniti kuni 30 aastat ja tuldi keskealisena tagasi. Säilinud olid sõjaväelaslik distsipliin ja väline elegants oli tähtis. Oluline oli välja näidata, et ollakse rikas, isegi kui reaalselt rikkust mõisas polnud.

Hasarti tekitab seinamaalingute restaureerimine

Kuna mõisad ja nende taastamise teema on püsivalt päevakorral, otsustasime rääkida inimesega, kes puutub restaureerimisega pidevalt kokku. Kaisa Milsaar (26) on õppinud seinamaalingute konserveerimist ja restaureerimist. Ta leiab, et eks sellise alaga tegelemine mingi kiiks on, normaalne inimene seda ei teeks.

Helerin Väronen

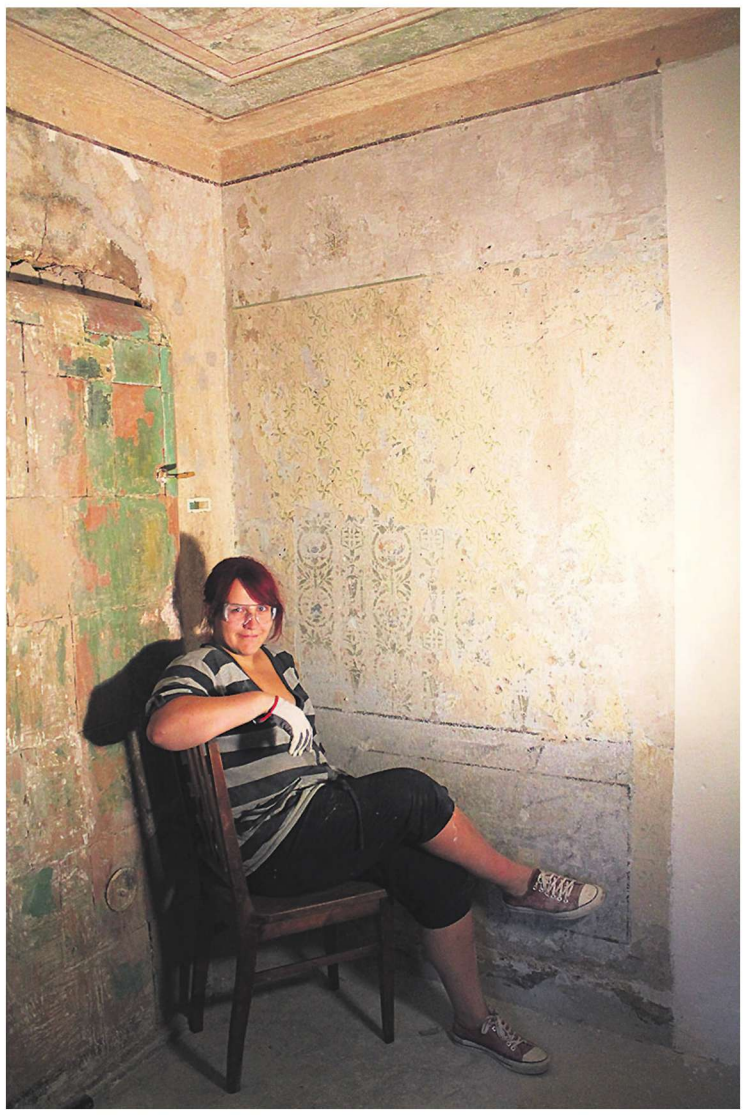

Pilt on tehtud Tartus Kastani tänaval, kus ühes soklikorruse korteris leiti lae- ja seinamaalinguid. Foto: erakogu

Kaisa lapsepõlverajad asuvad Raplas, siin on ta kuni üliõpilase elu alguseni elanud ja koolis käinud. Suved möödusid küll vanavanemate juures kas Märjamaal või Kilingi-Nõmmes. Rapla ühisgümnaasiumist viis haridustee teda Tartu kõrgemasse kunstikooli, õppima seinamaalingute konserveerimise eriala.

Kust tuli teadmine, mida pärast gümnaasiumit õppima minna? "See tuli kuidagi väga hägusalt, põhikooli lõpus hakkasin rohkem joonistama. Gümnaasiumi ajal läksin Marje Berlokko juurde õppima. Teadsin, et tahan Tartusse õppima minna ja hägune mõte oli, et tahaks Tartu kõrgemasse kunstikooli. Ega mingit kindlamat eesmärki polnud. Sisseastumiskatsed said läbi ja teadsin, et kui sinna lähen, ei taha ma lihtsalt maalikunsti õppida. See oleks pigem hobi, parem siis restaureerimist, tundus huvitav," rääkis Milsaar.

"Väga head ettekujutust polnud, mida see ala kujutab, lugesin küll, aga objektil olemine ja sellega tegelemine on hoopis teine asi. Avastasin, et see on huvitav teema. 2009. aastal alustasin ja lõpetasin 2014. Võtsin vahepeal ühe aasta akadeemilist, kuna olin Erasmusega pool aastat Belgias Antwerpenis. Ja ülejäänud pool aastat töötasin ja võtsin Tartu Ülikoolist loenguid."

Süsteemi õppimine

Tartu kõrgemal kunstikoolil olid tol ajal lepingud kolme kooliga, kuhu Erasmuse programmiga õppima sai minna. Koha valik Kaisa jaoks keeruline polnud. "Oli Soome, aga miks ma läheks kuhugi, kus on külmem? Leedu - peaaegu kodus, onju. Ja siis Belgia tundus õige." Seal asuvad gooti kirikud, millest Kaisa juba varem vaimustus. Nii et otsus oli tehtud.

Kuu enne sõitu olid aga Kaisa emotsioonid pidevas muutumises. Vaimustusest "see on parim mõte üldse" kuni ahastuseni "mille paganaga ma ometi hakkama olen saanud". Õnneks olid tal hästi toredad kursaõed, kes võtsid ta Belgias oma tiiva alla ja aitasid aru saada, kui keeleliselt mõni asi segaseks jäi. Kui inglise ja saksa keelt osata, saab Kaisa sõnul Belgias hakkama küll.

Seda aega Belgias peab Kaisa väga väärtuslikuks. "Sain aru, et mul on küll kõik teadmised olemas, mis näiteks materjaliõpetuses õpetati, kuid süsteem puudus peas. Pärast seda sain aru, mis see restaureerimine tegelikult endast kujutab."

Kaisa on mõelnud, et võiks ka edasi õppida, Eesti kunstiakadeemiasse magistrantuuri minna. "Pärast baka lõppu tundsin, et nii, nüüd ma tean, et ma ei tea midagi. Mõtlesin paar aastat tööd teha, saada teada, mida ma ei tea ja siis magistrisse minna, et saaks küsida." Konserveerimise ja restaureerimise õppimisel jagunetakse kahte koolkonda, on Tallinna oma ja Tartu oma. Eesti kunstiakadeemias on rohkem teoreetilisem pool, Tartu kõrgemas kunstikoolis on rohkem praktiline. Hetkel on Kaisat edasi õppimast tagasi hoidnud see, et EKA-s peaks sisseastumisel lõputöö teema olemas olema. Kuid Kaisa jaoks on kõik huvitav, kõike tahaks teada.

Restauraatorite ring Eestis on tegelikult tohutult väike, enamasti teavadki kõik kõiki. Ja kuna iga objekt on erinev, on hea, et alati saab kelleltki nõu küsida. Kaisa suhtleb jätkuvalt oma õppejõududega, kes vajadusel käivad ka objektidel nõu andmas. Siiamaani on Kaisa tööd teinud erinevate firmade all, töövõtulepinguga. Kuid nüüd võttis ta kahe kursaõe, Liis Leegeni ja Kristiina Taluriga kätte ja nad loovad oma restaureerimisfirma.

"Siis on oma lepingud ja siis saab täpselt ise tingimused seada. Me tahame kõike korralikult teha. Kursaõde tegi oma nimel firma ära, nüüd peab lihtsalt kokku saama ja arutama, kuidas asjad paika panna."

Restaureerimise kolm põhialust

Hetkel töötab Kaisa Tartus Hea Maja Poes. "Kui võtta, et mitut asja ma korraga teen, siis ongi paar objekti ja Hea Maja Pood, niimoodi kombineerin oma aega. Hea Maja Poes saab varsti kaks aastat oldud. Meil on seal loodus-likud ja traditsioonilised värvid ning ehitusmaterjalid. Segame ise seal asjad kokku. Alguses sinna seepärast läksingi, et see on väga hea õppimisviis, erinevaid materjale saab näha."

Kuna restaureerimises on kolm põhimõistet, millel tuleb vahet teha - restaureerimine, konserveerimine ja säilitamine, palun, et Kaisa need puust ja punaseks teeks. "Sälitamine on see, et võtad objekti, nii nagu ta on, tagad talle sellise keskkonna, et ta säiliks, aga otseselt midagi ei tee temaga. On näiteks mingi vana paber, paned keskkonda, kuhugi karpi pimedasse, et ta lihtsalt on. Kui tekib raha ja aega, saab selle korda teha. Maalingutega on nii, et kui uuringute käigus tuleb välja, et kolme kihi all on maaling, siis jätad ta sinna alla, tagad lihtsalt, et keskkond oleks stabiilne. Et kui keegi seda kunagi tahab restaureerida, siis on see võimalus olemas.

Konserveerimine on see, kui näiteks maalingu puhastad välja ja siis teed vajadusel näiteks krohviparandusi. Kui maalingust on mingid tükid puudu, ei hakka neid parandama. Kaod ja ajajäljed jäävad näha. Restaureerimine on objekti algoleku taastamine. Kui ongi maaling, mis on välja puhastatud, kinnitatud, krohviparandused tehtud, siis need kohad, mis puudu on, taastatakse ülejäänud maalingu järgi."

Üheks probleemiks mõisate renoveerimisel on kiirus. Meil tahetakse mõisa välisseinad korda saada aastaga. Rootsis tehakse nii, et aastaga tehakse üks sein valmis.

Mõisate olukorrast Kaisa pilgu läbi

Ülikooli ajal käis Kaisa praktikal Ervita ja Esna mõisas, mis on Järvamaal. Esna kohta räägib ta, et see on hästi minimalistlik, pigem konserveeritud kui restaureeritud. "See juba, et seal toimuvad jooga- ja taimetoitlaste laagrid, ütleb midagi. Väga selline ökovärk. Kui ei tea nii täpselt restaureerimise põhimõtteid, siis vaatad, et polegi nagu midagi tehtud. Aga tegelikult on kõik väga hästi tehtud.

Mõne mõisaga on küll nii, et on eriti ära limpsitud, uhkeks tehtud, aga restauraator vaatab, et mis siin toimub, mis te ometi teinud olete. Kips seinas ja kassikulda täis. Justkui tundub ilus, aga... Seda uut sisustust annab ka mitut moodi teha tegelikult."

Mõisate üldise olukorra kohta ütleb Kaisa, et õnneks tehakse aina enam neid korda. Eestis on aga hästi palju maamõisaid ja kõiki niikuinii ei jõua korda teha. "Kõige kurvem on, kui on teada mõni mõis, mis on ilus, huvitava arhitektuuriga ja omanikud ei saa üksmeelele, vaidlevad. Mõis seisab ja lihtsalt laguneb. Eriti kui pole katust ja aknaid. Külm ja niiskus teevad kõige rohkem kahju. Kui paariks aastaks niimoodi jätta, siis polegi midagi, on vaid varemed."

Olles praktika ajal olnud paar nädalat Rapla muinsuskaitseinspektori sabas, nägi ta ka seda, kuidas inspektor oli pahane ühe mõisa omaniku peale, kes oli mõisale plastaknad pannud. Kaisa aga leiab, et vähemalt on midagigi ees, niiskus ei saa rohkem kahju teha.

Üheks probleemiks mõisate renoveerimisel on kiirus. Meil tahetakse mõisa välisseinad korda saada aastaga. Kaisa aga räägib, et Rootsis tehakse nii, et aastaga tehakse üks sein valmis ja siis on näha, kas ehitusmaterjalid töötavad selle majaga, kas ehitusfirma sobib. See on normaalne, et mõisa seinad tehakse valmis nelja aastaga.

Ehitusmeeste koolitamine ja nendega suhtlemine on Kaisa arvates üliolu-line. Tal endal on kogemus, kus ehitusmeeste teadmatuse tõttu rikuti tema tehtud suur töö ära. Ehitusmehed on tavaliselt esimesed, kes maalinguid näevad. Kuid teadmatusest on juhtunud, et maaling krohvitakse üle ja ongi kõik.

Ka ehitusmaterjalide koha pealt oleks neil õppida. Just seda, et vanad ehitusmaterjalid ei ole halvad, pigem võib tänapäevaste materjalidega probleem tekkida, neid ei pruugi kümne aasta pärast saada olla. Lubikrohvi ja kaseiinvärvi on aga ikka saada.

Kõige suurem projekt oli Kaisal Vääna mõis Harku vallas. Norra rahadega tehti mõis korda ja see sai mitmeid auhindu. 2014. aastal läks Kaisa sinna ja 2015 lõpetas. Seal tuli lae- ja seinamaalingud välja puhastada, pärast need kinnitada, retušeerida. Taastati maalingute algvorm.

Üks huvitavamaid ja lemmikumaid objekte oli Kaisa jaoks

Hiiu-Suuremõisa söögisaali lae kinnitamine. “Väga hea koolitus endale. Aluskrohv oli lahti. Alguses kõik lainetas ja lagi oli silmnähtavalt viltu. Süstisime liimainet vahele ja panime kaheks päevaks suured talad toetuseks. Nagu talademets. Pärast asetati need teise koha peale, nii et see oli paras trenn. Ligi kaks kuud metsikut tööd, aga see tõestab, et restaureerimisega annab nii palju ära teha.”

Viimase tööna sai tehtud Kaagjärve värviuuring. Tegemist on tööstusliku mõisaga, nii et seal väga uhkeid maalinguid pole. Kuid Kaisa sõnul on seal väga kummalised trafarettmaalingud, mida ta soovitab välja puhastada.

Kaisa sõnab, et kui värviuuringu järgi tuleb välja mitu ajaloolist kihti ja ei tea, millist taastada, siis alati saab mõnest kihist eksponeerida vaid ühe osa. Ja ei tasu karta teist tooni värvida, see on asjade loomulik areng ja ka osa ajaloost.

Hasart oma tööst

Hobisid Kaisal ikka on, aga ta peab end parajalt laisaks. Talvel ta loeb ja joonistab. Suvel aga meeldib võtta vabal päeval seljakott selga ja rattaga linnast välja sõita. Niimoodi, et kindlat sihti polegi, lihtsalt läheb ümbrust avastama. Aeg-ajalt käib ta ka jooksmas.

Raamatutest loeb ta kõige parema meelega fantastikat. Erialakirjandust ka loomulikult. Lemmikkirjanik on Kaisal Neil Gaiman. Selline nädalate kaupa ühe maalingu kallal töötamine võimaldab edukalt kuulata ka audioraamatuid. Ja muidugi muusikat.

Oma muusikamaitse kohta ütleb Kaisa, et see varieerub, ta on võimeline üks päev kuulama räppi, teisel päeval aga klassikat. Kõige parema meelega kuulab ta aga klassikalist rocki ja üldse rocki. “Enamasti kuulan üht asja nii kaua, kuni ma paar aastat enam ei suuda seda kuulata.” Talle meeldib ka kaasa laulda, kuigi laulmiseks ta ise seda ei nimeta, pigem on see röökimine. Selline enese välja elamise viis aitab Kaisa sõnul väga hästi, kui on eriti närtsinud tunne. Objektilt koju sõites tuleb siis lihtsalt paar head kaasalaulmislugu kuulata ja olemine läheb heaks.

Lõpetuseks küsin Kaisalt, mis teda inspireerib just restaureerimisega tegelema. “See on mingi teatud kiiks, normaalsed inimesed seda ei teeks. Maalingute puhastamine nädalate kaupa, väikese skalpelliga, väikeste tükkide haaval... Kui ma seda tööd ei armastaks, siis sellistes tingimustes ma ei teeks seda. See on omamoodi hasarti tekitav, et kui ilusasti maalingu kätte saad. Ja see ajalugu... Mingit laadi kiiks see peab olema. Kui kolleeg ütles, et talle dokumentatsioonide tegemine üldse ei istu, siis mul tekib isegi sellise asja vastu hasart. Ei teagi, mis täpselt selle juures meeldib. Nokitseda on hea, käia ja uurida erinevates mõisates... Üks asi, mis mulle selle töö juures meeldib, ongi see, et me oleme ühe koha peal pikemalt, saab seda kohta, mõisa tajuma õppida. Selle kaudu satun sellistesse paikadesse, kuhu muidu ligi ei pääseks.”

Kaisa töö on ka tema kirg ja hobi. Nagu ta ise ütleb: "See on mingi teatud kiiks, normaalsed inimesed seda ei teeks." Foto: SIIM SOLMAN

Koolinoored õppisid lähisuhtevägivalda ära tundma

Mariliis Vest

23. jaanuarist kuni 30. jaanuarini käis MTÜ Rapla Naistekeskus esindaja koolinoortele rääkimas lähisuhtevägivallast. Loengut kuulas kokku 186 õpilast.

Naistevastase vägivalla ja lähisuhtevägivalla koolitus viidi läbi Märjamaa gümnaasiumi ja Rapla Vesiroosi gümnaasiumi 8.-12. klasside õpilaste seas. Koolituse formaat on välja töötatud Eesti Naisteühenduste Ümarlaua Sihtasutuse poolt 2015. aastal ning kannab nimetust „Ava silmad“.

Koolituse eesmärk on tutvustada koolinoortele lähisuhtevägivalla ja naistevastase vägivalla mõisteid, kuidas ära tunda erinevaid vägivalla avaldumise vorme ning kuidas käituda, kui puututakse vägivallaga kokku.

MTÜ Rapla Naistekeskus esindaja Stina Andoki sõnul olid koolinoored teemast väga huvitatud, mõeldi kaasa ja arutleti julgelt. „Kuigi teema on tõsine, olid absoluutselt kõik klassid, kelle ees mul oli võimalus rääkida, väga avatud ja huvitatud, mis näitab, et vägivallatemaatika on noorte jaoks oluline,“ tõdes Andok.

Ta lisas, et kuna RVG-s toimub kaheteistkümnendatel klassidel perekonnaõpetuse tund, olid nemad perevägivalla osas teadlikumad kui teised klassid. „Mida noorem klass, seda suuremad silmad,“ ütles Andok.

MTÜ Rapla Naistekeskus esindaja julgustab kõiki huvilisi ühendust võtma ja kutsuma MTÜ-d nii noortele kui ka täiskasvanutele lähisuhtevägivallast ja naistevastasest vägivallast rääkima.

MTÜ Rapla Naistekeskus loodi 2016. aasta suvel eesmärgiga pakkuda naiste tugikeskuse teenust Raplamaa naistele. Lisaks vägivalda kogenud naiste ja nende laste abistamisele tegeleb MTÜ Rapla Naistekeskus ka lähisuhtevägivalla ja naistevastase vägivalla temaatika üldsusele tutvustamisega.

Kehtna ja Järvakandi jäid kindlaks Kehtnakandi nimele

Siim Jõgis

Kui Kehtna ja Järvakandi vald sõlmisid haldusreformi kontekstis ühinemislepingu, lepiti kokku, et uue omavalitsuse nimeks saab Kehtnakandi. Seda nime eelistasid Hiie ja Kõnnu ees ka elanike küsitlusel osalenud inimesed mõlemas vallas.

Küll aga leidis haldusreformi nimekomisjon, et Kehtnakandi ei ole sobilik variant, põhjendades, et tegemist on võõrapärase muundatud kunstnimega. Omalt poolt pakkusid nad välja, et uueks nimeks võiks saada Kehtna või Hiiekõnnu. Nii Kehtna kui ka Järvakandi valla juhid said riigihaldusministrilt Mihhail Korbilt kirja, milles soovitati Kehtnakandi nimi ümber mõelda.

Kirjas seisab, et Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse kohaselt otsustab haldusüksuse nime muutmise Vabariigi Valitsus. Sealjuures võib valitsus lähtuvalt talle antud laiast kaalutlusõigusest määrata kohaliku omavalitsuse üksusele nime, millega KOV volikogu ei ole nõustunud. Siiski jäid nii Kehtna kui ka Järvakandi vallavolikogu seisukohale, et uue omavalitsuse nimi peaks olema Kehtnakandi. Järvakandi volikogu esimees Peeter Kustmann saatis ka minister Korbile sellekohase kirja.

Kustmann ütles, et kui saabub vastus, et Kehtnakandi ikkagi ei sobi, siis ei tea ta praegu, kuidas edasi minna. Küll aga ütles ta, et oma kirjas pakkus ta ministrile välja ka ühe alternatiivse variandi, mida ta veel avalikustada ei soovinud. Kustmann lisas, et ministri vastust ootas ta 31. jaanuari õhtuks, sest samal päeval toimus valitsuse istung, kus seda teemat arutati.

Valtu Põhikooli võistkond Valtu Tihased näitab tiitrimisel meeskonnatöö taset. KRISTI PARRO

Fotod:

Teaduslahingu eelvoorus osales üheksa võistkonda

23.-27. jaanuarini toimusid kogu Eestis Teaduslahingu eelvoorud. Rapla voor leidis aset Rapla Vesiroosi gümnaasiumis möödunud neljapäeval. Maakonnast osales kaheksa võistkonda.

Mariliis Vest

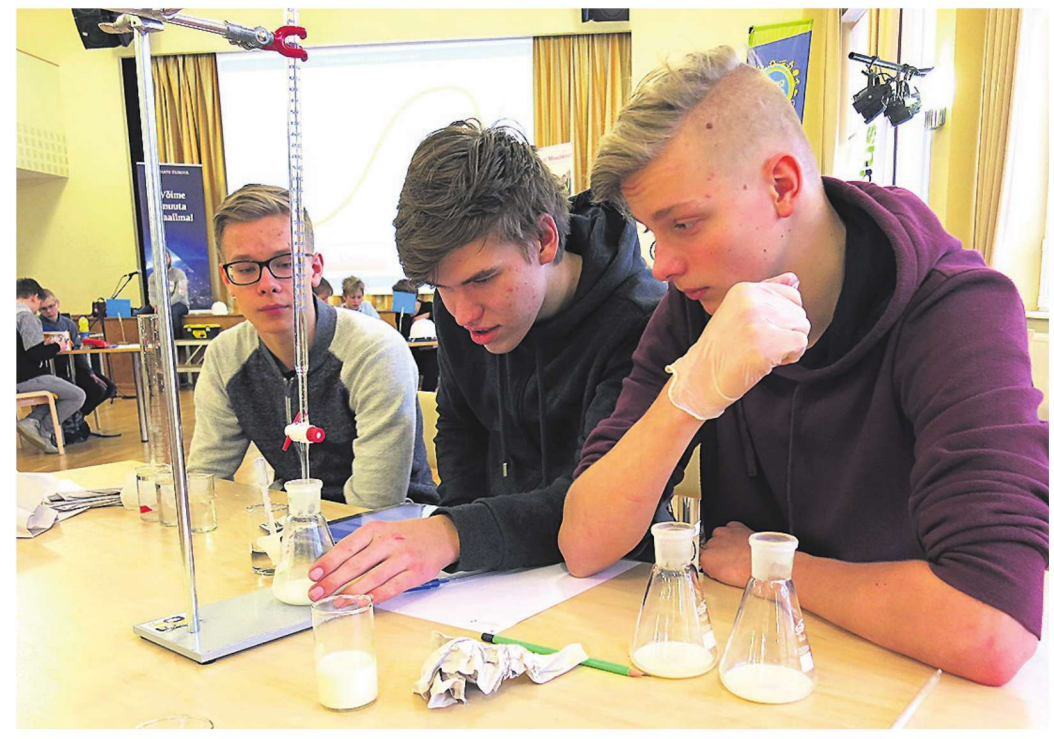

Märjamaa Gümnaasiumi võistkond Kaktus jälgib igat värvimuutust kolvis, et saada kätte õige, beebiroosa tulemus.

Teaduslahing toimub sel aastal kolmandat korda. Tegemist on 7.-9. klasside kolmeliikmelistele võistkondadele mõeldud võistlusega, mis ühendab endas teadust ja igapäevaelu. Õpilaste ülesandeks oli piiratud aja jooksul lahendada viis ülesannet, mis olid seotud toiduteaduse, astronoomia, inseneeria ja loodusega. Ülesanded põimivad endas teadmisi füüsikast, keemiast, bioloogiast, matemaatikast ning need on koostanud Eesti Maaülikooli ja Tartu Ülikooli vabatahtlikud tudengid. Iga tudeng tõi ülesandesse põnevaid teemasid oma erialast, teadustööst ja ülikoolis tehtud praktikast. Võistkondade edu tagas hea meeskonnatöö, loogiline mõtlemine ja julge pealehakkamine.

Rapla eelvoorus osales üheksa võistkonda maakonna eri koolidest. Esindatud olid Rapla ühisgümnaasium, Kohila gümnaasium, Rapla Vesiroosi gümnaasium, Valtu põhikool, Juuru Eduard Vilde kool, Kehtna põhikool ning Märjamaa gümnaasium. Lahingus tuli näiteks testida piima hapusust ja uurida erinevaid pakendeid, et teada saada, mitu pakki üht või teist tuleks süüa, et saada kätte päevaks vajalik C-vitamiini kogus.

Veel jälgiti kolvi värvimuutust, et kätte saada õige beebiroosa tulemus, planeeriti matka looduses, mis oleks kooskõlas kaitsealadele seatud piirangutega, toimetati tiitrimisega ning uuriti, kuidas lugeda takistite värvikoodi. Õpilaste sõnul ei olnud nad varem selliste ülesannetega kokku puutunud, kuid kõik teemad pakkusid põnevust ja väljakutset.

Teaduslahingu eelvoorudest võttis osa ligi 600 koolinoort 118 koolist. Täna selguvad 15 maakonna ja Tallinna parimad tiimid, kes pääsevad superfinaali 5. mail Tartus. Teaduslahingu finaalis tuleb lisaks ülesannete lahendamisele esitleda oma kodukandi uurimistööd. Möödunud aastal napsas Teaduslahingu finaalis esikoha RVG kolmeliikmeline võistkond Red Giant.

Koduloolane

1. veebruar 2017 Nr 2 (244) Väljaandja: OÜ Nädaline, Rapla 79511, Viljandi mnt 6, tel 489 2133, 5567 3260.

Koduloolase väljaandmist toetavad Eesti Kultuurkapitali Raplamaa ekspertgrupp ja MTÜ Koduloolane.

EESTI KULTUURKAPITAL

Toimetaja Tõnis Tõnisson,
e-post tonis.tonisson@sonumid.ee

Pool sajandit tammelehe-embleemiga

Läinud aasta novembri algul möödus nõukogude ajal meie suurimaks ühistegelikuks organisatsiooniks kasvanud Eesti Looduskaitse Seltsi asutamisest 50 aastat. Juubelikonverents peeti 6. novembril Eesti Rahva Muuseumi vastvalminud hoones, kus osales ligi pool tuhat seltsi liiget.

Olev Renno,
ELKS-i asutaja- ja auliige

Seltsi asutamiskoosolek peeti poole sajandi eest Tallinnas. Üle pooleteisesaja teadlase, kultuuritegelase ja loodusesõbra otsustasid toona kodumaa looduse parema kaitsmise huvides luua uue ühenduse. Selle akti ettevalmistamisel, põhjendamisel ja möödapääsmatul „kooskõlastamisel“ olid juhtfiguurideks ministrite nõukogu aseesimees Edgar Tõnurist, metsamajanduse ja looduskaitse minister Heino Teder ning akadeemilise looduskaitsekomisjoni teadussekretär Jaan Eilart. Organiseeriv toimkond tegutses looduskaitse valitsuse egiidi all, eestvedajaks Heino Luik, üks seltsi loomise mõtte arendajaid. See idee oli „idanenud“ juba 1965. a algusest, mil siinkirjutaja saadeti „maad kuulama“ üleliidulise looduskaitseseltsi konverentsile Gorkisse (nüüd: Nižni Novgorod). Meie selts aga asutati ja jäi toimima iseseisvana.

Seltsi põhikirjas olid eesmärkideks looduse ja ühiskonna suhte korrastamine, rahvusliku kultuuripärandi säilitamine, jätkusuutliku loodusekasutuse ja maastikuhoolduse edendamine ja propageerimine ning inimeste keskkonnakaitselise teadlikkuse suurendamine, samuti loodus- ja kultuuriobjektide kaitse ja hooldamine. Need väliselt ametlikud juhtmõtted olid aga sisult hoopis sügavamad ja kaasakiskuvamad, nii et kümmekonna aastaga paisus seltsi liikmeskond 23 000-ni. Kohe pärast avakonverentsi asutati ridamisi seltsi osakondi – esimesena Tallinnas, kolmandana Lihulas, viiendana Viljandis ja nii edasi – kokku sai osakondi 43. Suurt materiaalset tuge pakkusid looduskaitsjatele nn juriidilised liikmed, keda oli üle 150, sealhulgas sadakond kolhoosi ja sovhoosi. Niisiis oli hiljem „punaparuniteks“ kirutute seas arvutu hulk kodumaa looduse ja kultuurimälestiste tegelikke hoidjaid.

Looduskaitse seltsi esimeheks valiti Edgar Tõnurist, kes oma „punasele“ karjäärile vaatamata oli jäänud eestimeelseks meheks; see joon süvenes tal järjest, kuni ta uue parteiliidri K. Vaino survel sunniti Toompealt 1979. aastal lahkuma. Ilma tema läbilöögivõimeta vist poleks juba 1970. a asutatud Lahemaa Rahvusparki, esimest sellesarnast Nõukogude Liidus. Seltsi etteotsa jäi ta 1981. aastani.

Meie looduskaitseliikumise „tüürimeheks“ oli aga väsimatu taimeteadlane ja loodusetutvustaja, laiahaardeline kultuurimees ja rahvuslike väärtuste propagandist Jaan Eilart. Strateegilistel kaalutlustel hoidus ta seltsi esimehe aust, kuna selles ametis suutis mõni „kõrgema istekohaga“ inimene tulusam olla. Nii agiteeris Eilart seltsi juhtima Arnold Rüütli ja alles pöördelisel 1988. a võttis ta ELKS-i esimehe koorma kümneks aastaks oma õlule; seejärel oli kuni surmani (2006) auesimees. Tema otsesel eestvõttel korrastati ja tähistati mitusada väärislooduse ja kultuurilooga seotud paika. Eilarti energia ja teovõime Eesti looduse ja kultuuriajaloo tutvustamisel oli uskumatult suur ja pakkus eeskuju rahvusvaheliseltki. Suurelt jaolt oli see – kasutades papa Jannseni ütlust – „munade peal kõndimine“. Kodumaal kutsuti seltsi naljatamisi „Jaani koguduseks“ ja selle sisu näitab fakt, et Eilart on valitud 20. sajandi 100 kuulsaima eestlase sekka.

Aastail 1999–2013 oli seltsi esimees Juhan Telgmaa, endine põllumajandusjuht ja Riigikogu liige. Seejärel valiti ELKS-i esimeheks geograaf ja agar loodusetutvustaja, osaühingute Looduskiri ja Looduse Omnibuss juht Jaan Riis, kelle teeneks võib lugeda igaaastaste loodusfotokonkurssside korraldamist ja loodusfoto aastaraamatute väljaandmist. Ülimalt populaarsed on olnud looduskaitsjate igasuvised kokkutulekud juulikuu viimasel nädalavahetusel, millest viiekümnes peeti läinud aastal Hiiumaal. Neil pakutakse kogunenuile, keda on olnud ikka mitusada (rekordina 1979. a Tihemetsas-Voltvetis ligi 750 inimest), teadlaste ülevaateid paikkonna loodusest; teisel päeval on tehtud pikk ekskursioon mööda kohalikke vaatamisväärsusi.

Meie embleemi – hõbedase tammelehe selle küljes rippuva tõruga – kujundas kunstnik ja seltsi asutajaliige Ott Kangilaski.

Uue iseseisvusaja kosutavates, aga tükati tormituultes on kõigi seltside töös kaasalööjate arv kahanenud. Nooremate on tegemist avanenud töö- ja arendusvõimaluste kasutamisega, vanem generatsioon on paraku väsinud ja paratamatult järjest kahanemas. Veerandsaja aasta eest loodi mitmeid uusi seltse ja ühendusi teemaringide uurimiseks ja edendamiseks, mis nõukogude võimu poolt polnud sallitud ja kus tegutseti n-ö seaduslike seltside hõlma ja nime all, näiteks kodu-uurimise, muinsuskaitse, genealoogia jm kultuurialadel. Tänapäeval looduskaitse seltsil on tegutsema jäänud 28 osakonda ja liikmeid kokku mõni tuhat. Omaaegsetest seltsi asutajaliikmetestki on pealepoole maakamarat jäänud vaid kolmkümmend... Siiski on meil tõusetunud teemasid, milles lööb kaasa ka nooremaid loodusesõpru ja -hoidjaid, näiteks Eestit maastikuliselt ja ökoloogiliselt pooleks lõikava Rail Balticu ehitamise, looduskaunitesse kohtadesse ebasobivate elektrituulikute rajamise ja liigselt intensiivistuva metsaraie vastu argumenteerides. Ikka selle nimel, et kodumaa loodusväärtusi saaksid nautida ja kasutada meie tulevasedki põlvkonnad.

Tiit Petersoo ja Karl Estrik. Foto: JÜRI KUSMIN

Ühispilt Paka mäe paepaljandi foonil. Foto: MARIT KIVISILD

Teatavasti moodustati Eesti Looduskaitse Selts 4. novembril 1966. Pärast seda hakati kohtadel moodustama seltsi vastavaid osakondi. Rapla mail saadi sellega hakkama 28. jaanuaril 1967. Seega tähistas Eesti Looduskaitse Seltsi Rapla osakond läinud laupäeval 50. aastapäeva. Seda tehti Raikkülas Paka mäel. Kuigi ilmaolud olid tavapärasele jaanuarikuu ilmale mittevastavad, vajati lageda taeva all pingil istumiseks ikkagi ka lõkkesooja. Ala on aga looduskaitse all, kus tuleb säilitada igat puud, ka mahalangenut. Hädast aitasid välja Andres Anderson ja Jüri Ehrpais, kes olid haakinud oma autodele järelkärud ning laadinud viimastele puukoorma.

Juubilari tulid tervitama neli liiget seltsi Märjamaa osakonnast eesotsas esimehe Kalev Tihkaniga, kellega koos Jüri Kusmin, Vello Vaarma ning Peeter Paunmaa.

Pärast ühispilti paepaljandi foonil avas seltsi Rapla osakonna esimees Jüri Kõiv piduliku ürituse. Seejärel olid pikemad meenutused seltsi suvistel kokkutulekutel enam meelde jäänust Karl Estrikult, Liivi Ehrpaisilt ja Tiit Petersoolt. Lühidamalt muljetati edasi ajal, kui kinnitati keha maitsva supi, kuuma tee ning kookidega.

Jüri Kõiv andis aukirjad osakonna varasematele esimeestele ja juhtimistöös osalenutele. Need olid Karl Estrik, Heik Past, Mare Paidla, Liivi ja Jüri Ehrpais, Mare Reinaas, Tiit Petersoo.

Kalev Tihkan andis Jüri Kõivule Malta ristiga medali.

Pidulikul koosviibimisel osalejad olid väga erinevas vanuses. Karl Estrik üheksakümmend üks ja Monika Laurits-Arro poeg Johannes viis. Viimasel praegu veel liikmepiletit käes ei ole. Kõigi teiste vanus mahtus kahe eeltoodu vanuse vahele. Üldse oli osalejaid 32.

Käesoleval aastal on viis inimest avaldanud soovi astuda seltsi Rapla osakonna liikmeks.

Kutsume ühinema Eestimaa looduse kaitsjatega. Kontaktid ELKS-i koduleheküljel.

Jüri Kõiv, ELKS-i
Rapla osakonna esimees

Tiit Petersoo,
ELKS-i auliige

Õpilaste kodu-uurimiskonkursi töö

Valgu kool läbi sajandite

Üle-eestilisel koolinoorte kodu-uurimiskonverentsil Pärnus kuulus paremate tööde hulka Valgu Põhikooli 7. klassi õpilase Rando Kristali uurimus „Valgu kool läbi sajandite“ (juhendaja õpetaja Ene Oisalu; retsensent Jüri Kusmin, Sillaotsa Talumuuseumi varahoidja).Ühtlasi sai Rando Kristal parima esitluse eripreemia.

Selles majas asus Valgu kool aastatel 1881-1941. Fotod: erakogu

Rando Kristal,
Valgu põhikool
Juhendaja Ene Oisalu

1771. a on esimesed kirjalikud teated koolitegevusest Valgus. Märjamaa pastor Johann Ignatius teatas sellest kirjalikult Eestimaa Evangeeliumi Luteri usu kiriku provintsiaalkonsistooriumile, kuid kirikuvisitatsiooni protokollid 1785. aastast seda ei kinnita. Seega võib arvata, et kool vahepeal oma tegevuse oli lõpetanud.

Valgu vallakool asutati 1847. aastal, kuna tolleaegne Valgu mõisa omanik parun Carl von Üxküll kartis, et tema väärikus ilma kooli asutamata ohtu võib sattuda. Enne seda õpetati Valgus eraviisiliselt üksikutele lastele lugemist ja vähesel määral ka kirjutamist.

1858. aastal asus Valgu vallakool praegusest koolimajast, endisest Valgu mõisa härrastemajast 1,5 km lääne suunas, Rapla-Valgu-Velise-Päärdu maantee ääres, praeguse Harnaki, rahvasuus ka Nuuma talu elumaja kohal. Hoone oli esinduslik palkoniga puuehitis, kus asusid klassituba ja õpetaja eluruumid. Esimeseks õpetajaks oli Jaan Arnak. Ta oli lõpetanud Jädivere (Kuuda) seminari, oli töötanud Nurtu koolis ning tuli nüüd koduvalda vastavatud kooli.

Mõningail andmetel olnud maja enne valla- ja kohtumajaks ja esialgu olevat kool ajuti töötanud vallamaja ruumis. Kuidas tegelikult oli, ei ole teada, kuna hilisem vallamaja, mis asus koolimaja õuel, hävis tules ja majaga koos hävisid ka dokumendid. Hilisemast perioodist on teada, et nii kool kui ka vallamaja asusid kumbki omaette majas.

Valgu kooli elust ja tegevusest esimestel aastakümnetel on kirjalikke andmeid säilinud väga napilt. On mõned mälestuste killud, mis kirja pandud 1932. aastal ühelt Valgu vallakooli õpilaselt, kes siis oli 87 aastat vana, kuid oma vanaduse juures küllalt selge aru ja mäluga. Ta olevat kooli läinud 12-aastasena, seega langevad tema mälestused aastatesse 1857 ja 1858.

Õpitud sel ajal peamiselt piiblilugu ja katekismust, mille abil sai selgeks ka lugemine ja kirjutamine. Kirjutamiseks kasutati tahvlit ja krihvlit.

Karistamise viisidest kasutati vitsanuhtlust, nurgas seismist, kas siis püsti või põlvili. Vahel pandi ka põlvili herneste peale. Mõnel tuli nurgas seista ühel jalal. Üheks päris sagedaseks karistamise viisiks oli joonlauaga, või nagu siis öeldi, lineikaga, sõrmeotstele löömine. Löödi ka peopesale, karistati veel lõuna ajal söömata jätmisega. “Vana Harnak” (nii kutsusid lapsed kauaaegset Valgu koolmeistrit) käinud lastega väga pehmelt ümber. Ta on jäänud Valgu inimeste mälestustesse tänapäevani (Velise Kultuuri ja Hariduse Selts).

1879. aastal tuleb Valgu vallakooli õpetajaks J. Aaman. Sel ajal tunnevad valla mehed muret, kuidas saada uut koolimaja, kuna senine on vana ja kitsaks jäänud. Vallameeste muredele tuleb abiks tolleaegne Valgu mõisa omanik Uexküll. Ta kingib koolile põliseks kasutamiseks mõisast 1,5 km idas, samuti Rapla-Valgu-Velise-Päärdu maantee ääres Rojamaa talu maast viis tiinu maad. Uue hoone jaoks andis parun ka palgid ja laskis ka suurema osa ehitustöid mõisa poolt ära teha.

Maja ehitati valmis 1880. aastal. Seest krohvimine ja väljast vooderdamine tehti hiljem. Nii valmis Koolitoale uus koolimaja, kus toimus õppetöö kuni 1941. aastani. 1881. aastal koliski kool uude majja, sest õpilaste arv kasvas. Peale kooli kolimist asusid vanasse hoonesse elama mõisa teomehed, mis kinnitab, et maja kuulus mõisale.

1905. aastal põletati Valgu mõisahoone esimesena Läänemaal, ehitati aga käsukorras vallarahva poolt uuesti üles. Ära jäeti hoone esifassaadil olnud sammasportikus. Alates 1941. a sügisest töötab selles Valgu kool.

1915. aastal põles koolimaja maha ja dokumendid hävisid, seetõttu on andmed üsna lünklikud. Teada on, et varemetele ehitati ruttu uuesti kool üles, kus sai õppetööd jätkata. See maja on praegugi alles. Vanemad inimesed, nende hulgas ka endise Harnaki talu peremees Peeter Nurmsalu mäletavad veel hästi maja, kus Valgu kool oma esimesed aastakümned töötas. 1915/16. õppeaastal oli õpilaste arv 38.

1925. aastani töötas Valgu kool 3-klassilise koolina ja ühe õpetajaga, siis muudeti ta 4-klassiliseks ja kahe õpetajaga töötavaks algkooliks. 1929/30. õppeaastast alates töötab kool juba viie klassiga. Selleks õppeaastaks on õpilaste arv tõusnud 71-ni. Muret hakkab tegema ruumipuudus. Eriti teravaks muutub ruumikitsikus juba järgmisel, 1930/31. õppeaastal, kui maakoolivalitsus otsustab kooli tööle panna kolme klassikomplektiga. Uus klassikomplekt paigutatakse senisesse tütarlaste magamistuppa, kust magamise lavad välja lõhutakse ja ruum kohandatakse klassiruumiks. Internaadi jaoks ruumi ei jäänud, ehkki seda oli väga vaja, kuna osa lapsi käis koolis 8 kilomeetri kauguselt. Korterit vajas ka kolmas õpetaja. Juba samal aastal pöördub kooli hoolekogu Velise vallavalitsuse poole koolile uue hoone saamise küsimuses.

1930. aastal otsustab Velise vallavalitsus muuta kooli 6-klassiliseks, kool töötab kahe klassikomplektiga, õpilasi on 71. Õpilaste arv on aga pidevalt kasvanud. Kooli juurde asutatakse Lootusring, mille eesmärgiks on õpilastes isetegevuse arendamine.

1932. aastal organiseeritakse kooli juurde laenuraamatukogu, mis oli ainulaadne ümbruskonnas. Põhjuseks uute õpikute kasutuselevõtmine, kuid vanematele oli õpikute eest tasumine majanduskriisi tõttu tihti üle jõu käiv. Tegevuskapitali saab laenuraamatukogu laenuna kooli hoolekogult.

1933. aastal asutati kooli juurde koolitarvete müügiühing-koolikooperatiiv, kuna pood ei varusta õpilasi vajaliku õppematerjaliga ja viimane on sageli kahtlase väärtusega. Müüjateks olid vanemad agaramad õpilased, hooldajaks õpetajad.

1938. aastal sõlmitakse leping mõisa omaniku parun Pilar von Pilchau ja Velise vallavalitsuse vahel Valgu endise härrastemaja ostmiseks kooli jaoks. Kooli kasutada jääb hooneesine maa, müüride ja keldri varemed.

1939. aastal annab mõisaomanik vallale üle nimetatud maja, alustatakse hoone ümberehitamisega

Õppetöö praeguses hoones

Pärast kooliaasta lõppu 27. mail 1941. a tulid lapsed koos vanematega appi, et kool Valgu mõisahoonesse kolida. Ümberehituse tulemusena oli koolis kolm klassiruumi, käsitööklass ja koolijuhataja eluruumid. 1941. aastal algas õppetöö uues hoones, aga sõja tõttu lükkus kooli algus 1. novembrile.

1941 - kool töötab väga korrapäratult. Õppekavasse lisandus saksa keel ja usuõpetus. Õpperaamatud on samad mis kodanlisel ajal. Puid on vähe ja ruumid sageli kütmata, õpilased istuvad mantlites.

1942/43 - millegipärast ei ole tunniplaanis juba teist aastat võimlemistunde. Kütmata ruumide tõttu lähevad lapsed sageli koju ja sageli jäävad tunnid andmata. Päevaraamatus puuduvad tihti sissekanded.

1943/44 - sel aastal peeti ka jõulupidu. Kinke oli vähe, sest kodudest pole midagi anda. Sõjast tingituna lõppes õppetöö juba 25. märtsil 1944. Augustis lahkuvad sakslased ja kohe algavad ettevalmistused hariduselu reorganiseerimiseks.

1944. aastal muudeti Valgu kool 7-klassiliseks.

1961. aastal muudeti 8-klassiliseks.

1963. aastal on välja antud maa kasutamise õiguse akt (maa eraldamine on kinnitatud juba 1952. aastal). Alaliseks kasutamiseks on 8,9 ha maad. Enamuse sellest (~7,5 ha) hõlmab vabakujuline park, kus kõige huvipakkuvamad on hiigelmõõtmetega lehised.

Õpetaja Oisalu rääkis, kuidas ühel maakondlikul koolituspäeval kõnelesid teise kooli kolleegid, kuidas nad käivad Valgu pargis, kus on hiigellehiste ring, energiat kogumas. See oli huvitav info, sest kohalikud õpetajad ei olnud kuulnudki“energiaringist“ koolipargis, kuid nüüd käivad nii õpetajad kui ka õpilased aeg-ajalt nn energiat kogumas.

1988. aasta 1. septembrist kannab kool nime Valgu 9-kl kool.

1990. aasta augustist eksisteerib Valgu kool Märjamaa valla halduses omaette asutusena, iseseisva raamatupidamise ja pangaarvega.

1991. aasta 1. septembrist on kooli nimetus Valgu põhikool.

1996. aasta suvel taastatakse koolimaja katus ning ehitatakse välja pööningukorrus ehk nn III õppekorrus, kus on neli klassiruumi.

1998. aastal vahetati koolimaja aknad ja välisuks.

1999. aastal avati nägusad sööklaruumid, kus saab korraga süüa 72 inimest.

2001. aastal remonditi I ja II korruse fuajeed ning värviti koolimaja fassaad.

2006. aastal ühinenud lasteaia ja põhikooli nimeks jääb Valgu põhikool. Lasteaiale remonditi uued ruumid, renoveeriti füüsika-keemia ja käsitöö klass, ehitati juurde kodundusklass. Ehitati otsetee II korruselt sööklasse.

2007. aastal liitumine e-kooliga.

2008. aastal sai valmis õpetajate tuba, ehitati sinna kamin, renoveeriti õpilaste riidehoid, vahetati välja köögiseadmed, uuendati kogu elektrisüsteem, remonditi I korrus.

Mälestusi Enda Kristali (Virma) kooliajast

Autori vanaema õppis Valgu 7-klassilises koolis 1956-1959. See oli kooli 18. lend.

Enda läks esimesse klassi kodu lähedal asuvasse Nurtu kooli ja käis seal kuni 4. klassini, kuna Nurtu kool oli 4-klassiline. Alates 5. klassist jätkus koolitee Valgu koolis. Kooli oli 6 km ja selle maa käis ta nii kooli tulles kui ka koolist minnes igal nädalal jala. Ta pidi kooli tulema juba pühapäeval ja tagasi koju sai alles laupäeva õhtul. Koolinädala ajal elas ta internaadis. Internaadis olevad õpilased said 3 korda päevas süüa. Toiduained (kartul, piim, liha, porgand jne) tuli kodunt ise kaasa võtta. Kooli söökla asus I korrusel, seal, kus praegu on lasteaia söögituba. Need lapsed, kes käisid koolis Valgu keskusest, pidid lõunaks võileiva kaasa võtma. Aga paljudel seda võimalust ei olnud.

Sel ajal oli koolimaja kahekorruseline. Tüdrukute tuba oli teisel korrusel ja poiste oma esimesel korrusel. Teisel korrusel asus ka õpetajate tuba (praegune logopeedi klass). Kooli direktor elas samuti Valgu koolimajas. Tema eluruumid

Enda Kristal (esimeses reas vasakult teine) 1959. a (VII klassis).

olid seal, kus praegu asub arvutiklass. Kui Enda õppis viimases klassis, siis ta käis pärast tunde direktori lapsi hoidmas.

Koolinädal algas esmaspäeval ja lõppes laupäeval. Tundide algus oli kell 8. Tunnid olid 45 minutit pikad ja vahetund 10 minutit. Tavaliselt oli päevas 5-6 tundi. Tunnid lõppesid umbes kell 13.30. Peale seda oli vaba aeg. Ainetunnid olid eesti keel, matemaatika, vene keel, laulmine, ajalugu, kehaline kasvatus. Vene keel algas teisest klassist ja muid võõrkeeli ei õpitud. Enda osales tantsimise huviringis, see oli vajalik koolipidude jaoks.

Sellel ajal oli koolis ainult 2 koolivaheaega, nääride ajal ja suvel. Suvevaheaeg algas mai keskel ja kestis kuni 1. septembrini. Nääripeol tavaliselt lauldi ja tantsiti näärivanale. Näärivana õpilastele kommikotte ja kingitusi ei jaganud. Nääripuu oli ehitud küünalde ja klaaskuulidega. Ka kevadpeol tavaliselt lauldi ja tantsiti. Koolipidudel lapsevanemad laste esinemisi vaatamas ei käinud.

Koolivormi õpilased ei kandnud. Õppevahenditeks olid kriiditahvel, valge kriit, märg lapp, omal tuli osta õpikud, vihikud, tindipott ja sulepea. Koolipingid olid ilma sahtliteta ja laua sees oli eraldi auk tindipoti jaoks. Õpilastel olid ranitsad või portfellid, kuhu pandi kooliasjad. Õpilasi oli koolis umbes saja ringis ja klassis üle 15 õpilase.

Tundides vastamise kord oli selline, et õpilane pidi kätt tõstma, kui tahtis vastata. Kui õpetaja loa andis, siis pidi ta püsti tõusma. Hindele vastamise korral õpetaja ütles, kes vastama tuleb ja see õpilane pidi klassi ette tulema. Kui vastust ei teadnud, siis ütles õpetaja, et hinne on kaks ja istu. Hinnet üks õpilastele ei pandud. Koolitunni lõpetas koolikell ja seda helistas õpetaja. Vahetunni ajal pidid õpilased jalutama edasi-tagasi piki koridori. Kes koolikorda rikkusid, need pidid seisma 10 minutit seina ääres näoga seina poole.

Kooli ja kodu vaheline suhtlus toimus ainult õpilase päeviku abil. Õpetajad lapsevanemaid ei tundnud ja nendega ei suhelnud. Õpilaste omavahelised suhted olid sõbralikud ja ei käidud üksteise peale kaebamas, koolivägivald puudus või siis sellest ei teatud, probleemid lahendati omavahel vaikselt ära. Õpetajad üldiselt õpilasi väga ei kiitnud, mõni üksik õpilane siiski sai kiituse osaliseks.

Sügiseti käisid õpilased kooliparki ja õunaaeda riisumas. Lilli kasvas sel ajal kooli juures vähe. Õpilased suvel kooliaias tööd tegema ei pidanud. Õpilased ei pidanud tooma ka koolimajja küttepuid, sest seda tegi kooli kütja. Kütja käis koolimaja kütmas hommikul vara.

Kooli lõpueksamid olid etteütlus eesti ja vene keeles ning matemaatika. Lõpuklass käis ekskursioonil Saaremaal.

Koolikummitusest ei teadnud keegi midagi.

Mälestusi Aime Kristali (Vahtra) kooliajast

Autori ema õppis Valgu 8-klassilises koolis 1979-1987. See oli kooli 46. lend.

Aime õppis kolmanda klassini liitklassis, kus oli umbes 30 õpilast. Sel ajal pidid lapsed 1. klassis astuma oktoobrilasteks ja nad said Lenini (lapsepõve)pildiga märgi rinda. Kooli fuajees olid suurelt kirjas Lenini sõnad: ÕPPIDA, ÕPPIDA, ÕPPIDA. Neljandas klassis sai ta pioneeriks ja 8. klassis kommunistlikuks nooreks. Oktoobrilapseks ja pioneeriks astumine oli kohustuslik. Komsomoliks astumine päris kohustuslik ei olnud, aga see oli siiski pooleldi õpilastele peale surutud.

Sel ajal oli ka koolivorm kohustuslik. Koolivorm tuli lastevanematel ise poest osta. Esimene vorm olid sinine pihikseelik ja pluus, hiljem tuli triibuline voldikseelik ja sinine pluus. Poistel oli lihtsam, sinine pluus ja sinised püksid. Pidulikematel päevadel asendus sinine pluus valgega. Osal õpilastest olid ka vormipintsakud.

Koolipäev algas kell 8, tunnid olid 45-minutilised ja vahetunnid 10 minutit. Ainuke pikem vahetund oli söögivahetund, mis kestis 30 minutit. Kuna koolil ei olnud oma sööklat, käidi Valgu keskuses sovhoosi sööklas söömas. Enne sööklasse minekut pidid õpilased õues koolimaja otsas kiviaia juures kõnniteel rivistuma ja kui õpetaja tuli, siis mindi ühiselt sööklasse. Vanema klassi õpilased (alates 4. klassist) käisid sööklas abiks nõusid pesemas, lauda katmas ja kartuleid koorimas (6.-8. klass). Koolilõuna oli tasuta, selle maksis kinni sovhoos. Koolinädal kestis esmaspäevast laupäevani, seega oli 6-päevane.

Kaugemal elavad lapsed olid koolinädala internaadis, aga mitte kõik, sest need, kes elasid Nurtu ja Velise külas, said kooli tulla hommikul liinibussiga ja pärast koju tagasi. Koolipäev lõppes umbes kell 14. Kõige rohkem tunde oli 8. klassis, ühel päeval nädalas 7 tundi, muidu 5-6 tundi ja laupäeval ainult 3 tundi.

Valgu koolimaja 1979.

Igas klassis olid nädalaks ajaks korrapidajad (2 õpilast), kes peale koolitunde koristasid oma koduklassi, tõid puid ja käisid sööklas abiks. 1.-3. klassi õpilased ei toonud puid ja ei pidanud ka sööklas abiks käima. Kaheksanda klassi õpilased olid üldkorrapidajad. Korraga oli üks lõpuklassi õpilane üldkorrapidaja terve nädala. Ta pidi koolikella helistama, hindama klassiruumide korrashoidu ja kontrollima puude toomist.

Pärast koolitunde toimusid ka mõned huviringid nagu rahvatants ja mudilaskoor, mis olid peaaegu kohustuslikud algklassides, siis veel näitering, tütarlastekoor. Kes huviringidest osa ei võtnud, need pidid olema pikapäevarühmas. Kohustuslik oli see algklasside õpilastele ja neile, kes käisid koolis liinibussiga.

Sellel ajal oli koolis 4 vaheaega: sügisel, talvel, kevadel ja suvel. Suvevaheaeg algas juuni algul ja kestis kuni 1. septembrini. Sügisene koolivaheaeg algas oktoobri lõpus, talvel pärast suurt nääripidu, mis toimus umbes 28. või 29. detsembril.

Nääripeol õpilased esinesid laulude, tantsude ja luuletustega. Tavaliselt oli ka näidend ette valmistatud. Külas käis näärivana, saadi kommikotte ja klassis jagati omavahel loositud kingitusi. Peol olid peaaegu kõikide õpilaste emad ja isad kohal.

Kevadvaheaeg algas kevadpeoga, kus taas õpilased laulsid ja tantsisid, vaatamas olid samuti vanemad. Suvevaheaeg algas juuni algul, siis toimus ka lõpuklassiaktus ja järgmisel päeval oli ees sõit lõpuekskursioonile. Siis veel oli tavaks lõpuklassil istutada tamm koolimaja esise ringtee äärde. Nüüdseks on sellest saanud tammeallee.

Vanemad klassid käisid mitmepäevasel bussireisil, nooremad matkasid kooli lähistel, osa klasse jala ja osa jalgratastega. Tavaliselt olid ekskursioonid igal klassil eraldi, vahel ka 2 klassi koos.

Lõpuklassi pidu toimus pärast aktust koolimajas koos vanemate ja õpetajatega, pidu kestis kella kaheteistkümneni öösel ja siis mindi koju koos vanematega. Peolaud kaeti ja toidud valmistati ühiselt: kartulisalat, morss ja kringel.

Autori ema tegi peale 6. klassi lõppu 1 eksami (eesti keel), peale 7. klassi 3 eksamit (eesti keel, matemaatika, vene keel) ja 8. klassi lõpus 6 eksamit (eesti keele kirjand, matemaatika, füüsika, vene keel, bioloogia, kehalise kasvatuse arvestus).

Vene keelt hakati õppima 2. klassist ja teiseks võõrkeeleks oli saksa keel, mida hakati õppima alates 5. klassist. Vanemates klassides tuli ka kehalises kasvatuses täita VTK (valmis tööks ja kaitseks) normid, vastavalt sellele saadi ka hinne. Parimad, kes normid täitsid, said ka vastava märgi (kuld või hõbe). Ujumist õpetas kehalise kasvatuse õpetaja õpilastele suvel Valgu jões. Kes kursused läbis, sai märgi „õppisin ujuma“ ja kes oskas juba rohkem ujuda, see sai „oskan ujuda“.

Sügisel käisid õpilased (septembrikuus) sovhoosis abiks kartuleid võtmas, kooliparki riisumas. Kevadel tuli kooliaeda ja samuti parki koristada, kõige tähtsam oli küttepuude ladumine kuuri. Alles siis, kui puud olid kuuris, algas ka vaheaeg. Kevadel käidi ka metsa istutamas ja sovhoosi põldudel kive korjamas. Suvel tuli kõigil käia aiatööl – 1.-3. klass 3 päeva a 4 tundi ja 4.-8. klass 6 päeva a 4 tundi.

Väljaspool kooli territooriumit tehtud tööde eest maksti õpilastele ka palka.

7.-8. klass pidi kooliajal tegema ühiskondlik-kasulikku tööd (ÜKT). Kord nädalas käisid nad vahetustega sigalas, lehmalaudas ja lasteaias abiks.

Õppevahendid tuli endal osta: vihikud, töövihikud (osteti koolist), pliiatsid, sulepead, pastakad (lubatud alles 6. klassist), guaššvärvid. Õpikud sai koolist tasuta kasutamiseks, kevadel tuli need tagasi anda.

Kooli tublimad õpilased saadeti ka rajooni (maakond) olümpiaadidele. Toimusid ka koolidevahelised spordivõistlused rajooni erinevates koolides. Sügisel ja kevadel kergejõustik, talvel suusatamine, võrkpall, rahvastepall. Lisaks igasugused pioneeride võistlused. Toimusid ka ujumisvõistlused Järvakandi väliujulas, sest siis ei olnud Rapla rajoonis veel kusagil siseujulat. Koolis oli ka vanapaberi kogumine ja suvel tuli korjata ravimtaimi, parimat kogujat tunnustati (õpilast või parimat klassi).

Vanema klassi õpilased pidid suvel läbi lugema 3 raamatut pikast nimekirjast ja täitma lugemispäevikut.

Kõik teadsid, et Valgu koolis kummitab. *(Järg 18. lk)*

Valgu kool läbi sajandite

(Algus 16. lk)

Autori kooliaeg

Autor õpib Valgu põhikoolis alates 2009. aastast ja lõpetab 2018. aastal ning on kooli 77. lend. Ta õpib praegu seitsmendas klassis, mis on liitklass 8. klassiga, kus on kokku 5+4 õpilast.

Koolis on ka praegu liitklassitunnid, näiteks kunst, kehaline kasvatus, töö-, loodus- ja muusikaõpetus. Võrreldes ema ja vanaema kooliajaga on mõned asjad samad, aga mitte kõik. Muutunud on ikka päris palju, isegi riigikord. Autor ei ole olnud oktoobrilaps, pioneer ega komsomol ja ei peagi neisse astuma, sest selliseid organisatsioone koolis ei olegi.

Koolipäev algab kell 8, tunnid on 45 minutit pikad, vahetund 10 minutit, kõige pikem on söögivahetund - 20 minutit. Koolil on nüüd oma söökla ja toit on tasuta, selle maksab kinni riik. Kool on ehitatud kolmekorruseliseks.

Koolipäev kestab kella 14.30-ni, peaaegu iga päev on 7 tundi. Koolis toimuvad ka huviringid: laulmine (mudilaskoor 1.-6. klass, tüdrukute koor 4.-9. klass), rahvatants (segarühm 1.-5. klass ja poiste rühm 1.-9. klass), näitering, ajalehering, robootika, puutööring, korvpall (1.-4. klass). Huviringid lõpevad tavaliselt kell 14.30, sest siis lähevad koolibussid. Nüüd ei pea ükski õpilane ööseks internaati (koolis seda ei olegi) jääma, kõik saavad koju, elagu ta koolist kui kaugel tahes, sest igasse külla liiguvad õpilasbussid. Osa meie kooli õpilasi käivad peale kooli veel Märjamaal huvikoolides, näiteks kunsti-, muusika- ning korvpallikoolis.

Koolivormi kandma ei pea. Osa õppevahendeid peavad õpilased ise ostma nagu vihikud, värvid, pliiatsid jne. Õpikud saab tasuta koolist ja need antakse kevadel tagasi, töövihikud saab samuti tasuta koolist, need maksab kinni riik. Sulepeaga ei kirjutata, vanemad klassid kirjutavad pastakaga, 1.-3. klass kasutab alguses kirjutamiseks harilikku pliiatsit, hiljem tindipliiatsit (tintenpen). Kooli tublimad õpilased võtavad osa igasugustest konkurssidest ja olümpiaadidest.

Võõrkeeltest alustatakse 3. klassist inglise keele õppimisega ja vene keelega 6. klassist. 3. klassi lõpus on tasemetöö matemaatikas ja eesti keeles, 6. klassis matemaatikas, eesti keeles ja ühes valikaines. Autoril oli valikaineks ajalugu. 8. klassis tuleb teha loovtöö, mida tuleb komisjoni ees kaitsta ja mille hinne läheb lõputunnistusele. 9. klassi lõpus on 3 lõpueksamit: eesti keel, matemaatika ja valikaine.

Maikuus toimub pidulik direktori vastuvõtt, kuhu on kutsutud õpilased, kes on osalenud konkurssidel, olümpiaadidel ja kellel on tunnistusel head hinded. Lõpukellapäeval tulevad üheksandikud kostüümeeritult kooli, kaasas mõni mänguasi. Pärast aktust annavad nad koolikella pidulikult 8. klassile üle. Lõpetuseks istutavad nad kooliparki mälestuspuu.

Jõulupeol esinevad kõik klassid ja alati esinevad ka õpetajad. Külla tuleb jõuluvana, kellele kogu klassiga väike etteaste tehakse ja siis saab lubatähe, millega saab sööklast iga klass suure kommikoti. Kevadkontsert on väga pidulik. Kõik õpilased esinevad ja alati on koolis kolmandale korrusele üles pandud õpilastööde näitus. Nii jõulupeol kui ka kevadkontserdil on alati palju külalisi, nii pereliikmeid ka kui vilistlasi.

2012. aastal toimus koolimoto leidmise konkurss, kus kõik õpilased ja õpetajad esitasid lausungeid, mille hulgast valiti sobivaim kooli tutvustav lause. Pingelise konkursi käigus hinnati sobivaimaks Aadu Riiberki hüüdlause. Nii saigi Valgu kooli motoks: VALGU VALGUS VALGUSTAB!

Igal kevadel toimub ka ühine kooliekskursioon.

Sügisel ja kevadel peavad kõik klassid kooli ümbrust riisuma. Kevadel toimuvad puude ladumistalgud, mille käigus laotakse talvepuud kuuri. Vanemate klasside poisid peavad tooma ka küttepuid puukastidesse. Suvel peavad kõik klassid (v.a 1. klass) tegema ühe aiatööpäeva 4 h. Valgu põhikool on osalenud mitmes rahvusvahelises Comeniuse projektis. 2008-2010 oli projekti teema „Väärtusta oma kodupaika ja müü seda“, osalesid Soome, Türgi, Austria ja Eesti. 2013-2015 oli teemaks „Räägi mulle oma lugu“, osalesid Austria, Saksamaa, Poola, Türgi, Soome, Hispaania ja Eesti. Projekti käigus külastasid teiste riikide õpilased meie kooli ja meie õpilased külastasid osalevaid koole teistes riikides.

Koolil on mitmeid traditsioone, millest saab lähemalt lugeda veebilehelt http://uregeka.havike.eenet.ee/wordpress/index.php/koolist/meie-traditsioonid/

Kooli kodulehe aadress on: http://www.valgupk.edu.ee/wordpress/

Kõik on kuulnud kummitusest, aga keegi ei karda teda, sest kurja ta ei tee, lihtsalt aegajalt annab endast märku.

Võrdlustabel

Kõige lihtsam on kolme põlvkonna sarnasusi ja erinevusi võrrelda tabelis

	ENDA KRISTAL (1952-1959)	AIME KRISTAL (1979-1987)	RANDO KRISTAL (2009...
Riigikord	Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik	ENSV	Eesti Vabariik
Tundide algus	8.00	8.00	8.00
Õppetund	45 min	45 min	45 min
Vahetund	10 min	10 min	10 min
Koolinädal	6 päeva	6 päeva	5 päeva
Koolisöökla	oli, valmistati toitu ainult internaadi lastele	ei olnud, käidi söömas sohvoosi sööklas	olemas
Koolilõuna	internaadi lastele tehti kodust toodud toiduainetest, teistel oma võileib	tasuta	tasuta
Internaat	olemas	olemas	puudub
Õpetajate eluruumid	osa õpetajate eluruume asus koolis	koolis polnud eluruume	koolis pole eluruume
Pikapäevarühm	puudus	olemas	olemas
Koolibuss	puudus (käisid jala)	liigeldi liinibussiga	olemas
Pioneerituba	puudus, pioneeride kogunemised toimusid koridoris või saalis	olemas	puudub
Õpetajate tuba	II korrusel	II korrusel	I korrusel
Koolivaheaeg	2	4	4
Lõpueksamid	3	5	3
Jõulupidu	ei tähistatud	ei tähistatud	tähistatakse
Nääripidu	tähistati	tähistati	ei tähistata
Kevadkontsert-näitus	toimus ilma näituseta	toimus koos näitusega	toimub koos näitusega
Õpilaste arv	üle 100	üle 100	alla 100
Arvutiõpe	puudus	puudus	toimub
Huviringid	toimusid	toimusid	toimuvad
Vene keel	alates 2. klassist	alates 2. klassist	alates 6. klassist
Inglise keel	puudus	puudus	alates 3. klassist
Saksa keel	puudus	alates 5. klassist	puudub
Kellahelistaja	õpetaja	lõpuklassi õpilane	lõpuklassi õpilane
Puude toomine	kütja	klassikorrapidajad paaris, nii tüdrukud kui ka poisid	vanema astme poisid
Suvine aiatöö	puudus	24 h	4 h
Õpikud	tuli osta, jäid endale	tasuta, tuli kooli tagastada	tasuta, tuleb kooli tagastada
Töövihikud	puudusid	tuli osta, jäid endale	tasuta, jäävad endale
Koolivorm	puudus	oli kohustuslik	puudub
Legend kooli kummitusest	puudus	olemas	olemas
Rahvusvahelised projektid	puudusid	puudusid	olemas
Ülekooliline maastikumäng	toimus sõjamängu nime all	toimus sõjamängu nime all	toimub kevaditi

Õpilaste kodu-uurimiskonkursi töö

Kummituslood

Kuna kool asub vanas mõisahoones, siis seostatakse kummitust mitte koolieluga, vaid mõisaeluga. Kummitus hakkaski end „ilmutama“ alles siis, kui alustati renoveerimistöödega (klassiruumides vaheseinte ehitamine, kolmanda korruse väljaehitamine, uus sööklatiib).

Et autoril endal pole ühtegi kokkupuudet olnud, kasutas autor nende lugude tutvustamiseks Comeniuse projekti „Väärtusta oma kodupaika ja müü seda“ käigus valminud CD „Saa tuttavaks: Valgu!“ materjale, kus oma meenutusi jagavad endised ja ka praegused töötajad.

Endine direktor Eero Plamus:
Olin õhtul üksinda koolimajas oma kabinetis ja kuulsin, kuidas kolmandal korrusel lohistati mööda puupõrandat mööblit. See oli väga selge heli ja selgesti äratuntav.

See toimus ajal, kui tegime ettevalmistusi kolmanda korruse väljaehitamiseks ja päeviti koristasime pööningult vana kola ära. Täpsustuseks tahan lisada, et pööningul ei olnud mööblit ega ka puupõrandat, vaid lihtsalt kola ja talad.

Endine koristaja Mai Mänd:
Lõpetasin teise korruse koristamise ja panin vaheuksed kinni. Kui olin jõudnud poole trepi peale, siis läksid uksed vaikselt lahti. Selle üle ma ei imestanudki eriti, sest arvasin, et panin need veidi lohakalt kinni ja küllap vajusid ise lahti, aga siis mu silme all läksid uksed uuesti vaikselt kinni. See küll ehmatas, lõpetasin ruttu töö, panin kõik tuled kustu ja lahkusin kiiruga koolimajast. Kui olin juba veidi eemale jõudnud, siis vaatasin tagasi, et mis see nüüd küll oli ja minu suureks hämmastuseks põlesid fuajees tuled. Tagasi minna ma ei julgenud, aga tean täpselt, et ma panin lahkudes kõik tuled kustu.

Praegune huvijuht Tiina Riismaa:
Olin õhtul lasteaia poole peal, kus lapsed magasid, valves. Kooli ja lasteaia vaheline uks oli lukus. Äkki kuulsin, kuidas pooleliolevalt kolmandalt korruselt tulid alla aeglased lohisevad sammud, mis jäid hetkeks vaheukse ees seisma ja siis jätkasid teisel pool lukustatud ust teekonda mööda koridori pikalt edasi, kuni sumbusid…

Praegune eesti keele õpetaja Tiia Kessel, kes töötas tollal õppealajuhatajana:
Töötasin õhtul üksinda õpetajate toas. Olin koolis täiesti üksinda. Äkki läks õpetajate toa uks tugeva kääksuga lahti ja nägin ka seda, et link liikus.

Praegune direktor Ants Riismaa:
Olin talvisel koolivaheajal üksinda koolimajas ja vahetasin kolmandal korrusel loodusainete klassis pirne. Kuulsin, kuidas mööda koridori tulid pikalt lohisevad sammud, mis jäid seisma muusikaklassi ees. Kui läksin välja vaatama, siis ei näinud kedagi.

Praegune õppealajuhataja Merje Burmeister:
Olin koolivaheajal koos kolleegiga kolmandal korrusel loodusainete klassis, kui kuulsime, kuidas mööda koridori tulid pikad ja lohisevad sammud, mis peatusid muusikaklassi ees. Kolleeg jäi ehmunult klassi, aga mina läksin koridori vaatama, kuid ei näinud kedagi. Kolmandal korrusel ei ole kraane, aga ühel hommikul tööle tulles leidsime muusikaklassi ukse tagant suure märja loigu.

Endine reaalainete õpetaja ja kütja Rein Savelli:
Õhtuti olin üksi koolimajas, sest tegin lisatööd kütjana. Igasuguseid asju juhtus. Näiteks kühvel, mille olin seina najale pannud, kukkus kolinal pikali, kui vaatama läksin, siis oli kühvel liikunud põranda keskele. Kuulsin samme ja kääkse ja muid imelikke hääli. Kordagi ma kummitust ei näinud, aga tundus, et üksi ma koolimajas ei olnud.

** Töö esimeses osas on kasutatud Sergei Seelandi raamatut „Velise valla ajaloost“ (2005)*

Juuru noormees avas Raplas fotostuudio

Juurust pärit Rauno Vahtre avas eelmisel nädalal Raplas omanimelise fotostuudio. Reedel, 27. jaanuaril meelitas VahtreFoto stuudio avamispidu kohale kümmekond inimest, kellele esinesid muusikalise etteastega Piia Põder ja Morten Langi.

Siim Jõgis

Rauno Vahtre unistus oma fotostuudiost sai reaalsuseks. Foto: SIIM SOLMAN

Vahtre rääkis, et oma fotostuudiost on ta unistanud pikka aega. Varem on ta erinevaid stuudiopindasid rentinud näiteks Kohilas ja Tallinnas. "Siin on mul oma töölaud ja oma nurk. See tõstab motivatsiooni," ütles ta.

Side fotograafiaga tekkis noormehel neljateistaastaselt, kui ta sai oma esimese digikaamera Olympos. Esmalt jäid objektiivi ette enamasti looduskaadrid, kuid see tüütas peatselt ära.

Vahtre esimese peegelkaameraga on seotud põnev lugu. Tema kasuisa on fotograaf Jaak Kadarik, kes lubas, et kui poiss parandab enne veerandi lõppu ära oma kuus kaheseisu, saab ta kaamera endale.

"Veerandi lõpuni oli kaks nädalat aega, aga sain positiivsed hinded kätte," meenutas Vahtre. Tänu sellele sai ta oma esimese peegelkaamera Canon ning teekond saamaks professionaalseks fotograafiks võis alata. Siiras huvi fotograafia vastu oli selleks ajaks muidugi juba olemas.

Küllap ajendas see ka õppimisel pingutama, et kaamera endale saada. Vahtre lisas, et Jaak Kadarik on olnud talle kogenud fotograafina igati abiks ka edaspidi, kui mingeid küsimusi on tekkinud.

Viimase poole aasta jooksul on Vahtre sõnul hakanud talle enim meeldima võimalus pildistada perekondi. Eriti hea on tema sõnul see, kui inimesed tulevad stuudiosse kindla visiooniga ning teavad, millist tulemust nad ootavad. Sel juhul võib tunnipikkune fotosessioon minna nii ruttu, et kõike plaanitut ei jõuagi realiseerida.

"Enam-vähem kõike, mida kliendi fantaasia välja pakub," sõnas Vahtre stuudios pakutavate teenuste kohta. Esimesed kliendid on uue stuudio enda jaoks juba leidnud. Näiteks valmistab Miss Raplamaa seal oma reklaamvideo.

Uuele stuudiole pinda otsides oli Vahtre jaoks oluline see, et tema liikumised häiriksid võimalikult vähe naabreid. "Mul on vaja, et ma pääseksin siia ligi ükskõik mis kellaajal. Näiteks, kui ma tulen kell üks öösel kultuurimajast peolt, siis saan kogu oma varustuse kergelt siia ära tuua," rääkis Vahtre.

Ligipääs stuudiole on tõesti üsna lihtne, sest see asub kortermaja maapealsel korrusel. Isegi trepikotta ei pea sisenema, sest välisuks viib otse stuudiosse. "Alguses ei olnud siin mitte midagi peale tooli ja laua," ütles Vahtre uute stuudio ruumide kohta. Nüüd on ta nende sisustamisega vaeva näinud viimased kolm nädalat. Noorematele inimestele on Rauno Vahtre tõenäoliselt tuttav klubi MadHouse fotograafina, kus ta töötas mitu aastat.

TELIA ÄRIKLIENDIL ON ALATI SAFE

Ärireisil kaitseb sind reisikindlustus, nutiseadet turvab Telia SAFE.

Samsung Galaxy A3
Kliendihind 329 €
Soodushind
279 €

TELIA SAFE VIIRUSETÕRJE AITAB ETTEVÕTTEL KAITSTA KÕIKI NUTISEADMEID NING NENDES OLEVAID ANDMEID

Nutiseadmete populaarsuse pidev kasv ning nende kasutamine ka tööasjade ajamisel on toonud kaasa suurenenud vajaduse kaitsta neis olevaid andmeid pahatahtlikesse kätesse sattumast. F-Secure'i tarkvaral põhinev Telia SAFE on rohkem kui vaid viirusetõrje, kaitstes peale arvuti ka kõiki sinu töös kasutatavaid mobiilseid nutiseadmeid viiruste, kadumise ja varguse eest.

Üha enam on levima hakanud salakavalad **krüptoviirused ehk lunavara** ning **petuskeemid**, mis võivad teha pöördumatut kahju sinu tööarvutis või nutiseadmes olevate andmetega. Ettevõtte jaoks vajalike andmete taastamine nõuab aga alati palju rohkem raha, kui nende õigeaegne kaitsmine. Telia SAFE leiab arvutist ja nutiseadmetest üles ka uusimad pahatahtlikud viirused ning teeb need kahjutuks.

Samuti kaitseb Telia SAFE sinu nutiseadmete sisu nende **varguse või kadumise korral**, sest seadmes olevaid andmeid saab kiirelt blokeerida või kustutada ka distantsilt. Teenus aitab nutiseadme kadumise alati leida hääletu või hääleka märguandega ning oma telefoni pääsed mugavalt haldama igast brauserist.

Alati ajakohane Telia SAFE pakub ka **turvalist internetiühendust**, kontrollides märkamatult võrguühendust mis tahes internetivõrgus olles.

Nii on sinu arvuti või nutiseade kaitstud ka näiteks töölähetusel või ärireisil avalikus internetis olles.

Kaitse seadmeid nii tööl kui kodus

Ajades tööasju ka kodustes seadmetes, on tähtis, et andmed oleksid kaitstud ka nendes. Kui seadmeid kasutavad ka väiksemad pereliikmed, saad hõlpsasti piirata nende internetis oleku aega, kontrollida selle kasutust, kaitsta seadme sisu ning blokeerida vägivaldset sisu.

Ühe Telia SAFE'i litsentsi hind on alates **1,54 €/kuus** KM-ta, kuid mida rohkem seadmeid, seda soodsam kuutasu ühe seadme kohta kujuneb. Vaata lähemalt www.telia.ee/ari/samsung.

Telia

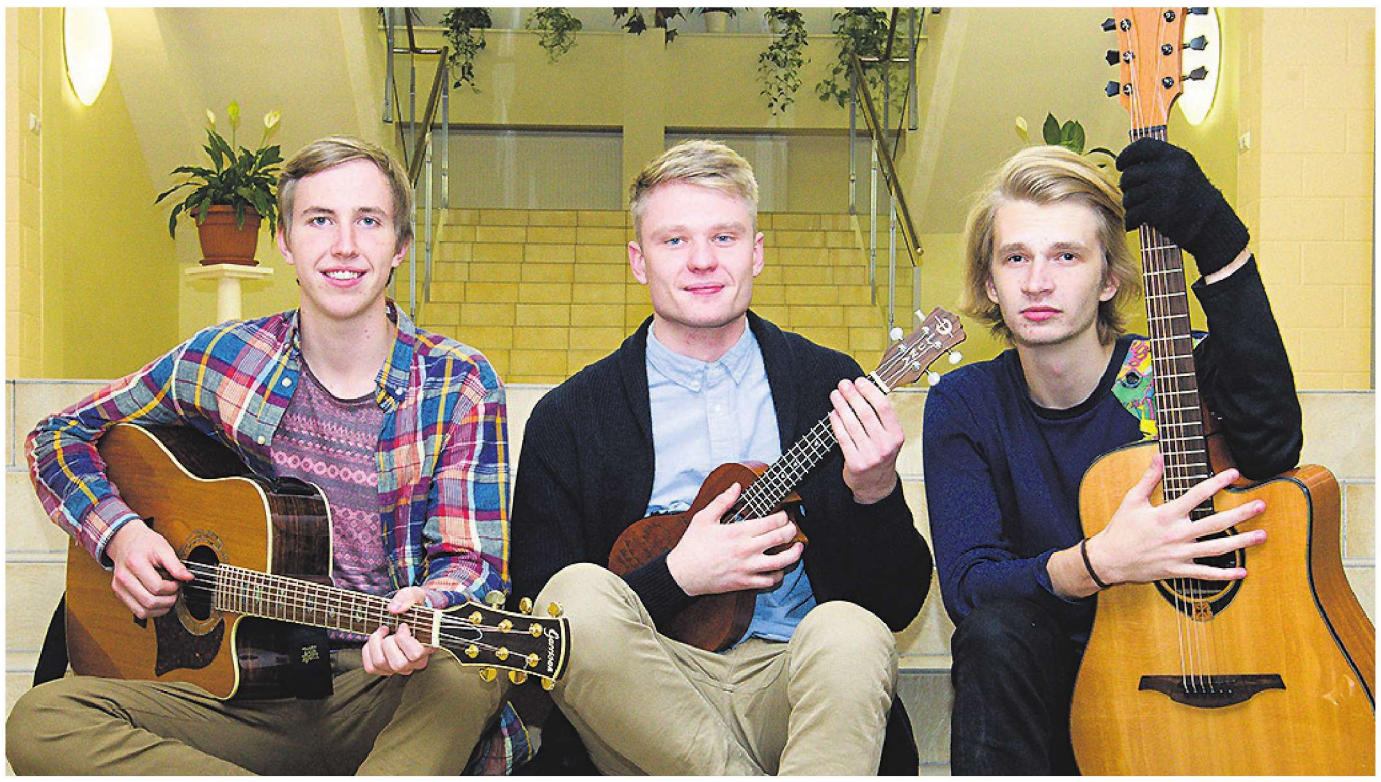

The Notes - Kõu Kaur, Helar Tappo ja Markus Bachmann.

Foto: ALICE VÕSU

The Notes esitles oma esimest plaati

24. jaanuari õhtul esitles tiitliga "Noortebänd 2016" pärjatud The Notes Rapla kultuurikeskuses oma esimest plaati "Lead my mind".

Helerin Väronen

Tegemist oli plaadiesitluse kontserttuuri esimese kontserdiga. Tuur viis neid edasi Pärnu, Tartu, Viljandi ja Tallinna. Igas esinemiskohas olid The Notesiga koos laval üllatusesinejad. Raplas tõid nad endaga lavale kaasa bändi, keda tavakoosseisus ei näe.

The Notes koosneb kolmest liikmest - Markus Bachmann, Kõu Kaur ja Helar Tappo. Poiste jaoks tegi lava soojaks vokaalansambel The Others, kes alustas oma tegevust 2016. aastal. Ansambel koosneb kuuest liikmest: Triin Saarela, Liisa Surva, Fred Rõigas, Mikk Saar, Bert Pringi ja Märten Surva. Nende esituses sai kuulda pop-lugude töötlusi nii originaalseadetes kui ka juba varem kõlanud versioonides.

Enne veel, kui The Notesi poisid tutvustasid oma just samal päeval välja tulnud plaadi lugusid, sai kuulda mõningaid teisi lugusid, mida plaadil pole. Näiteks "Olla ei saakski teisiti", mille Kõu ja Markus umbes aasta tagasi koos kirjutasid. Sellel on väga lihtsad, kuid ilusad sõnad. Eriti nende jaoks, kes on värskelt armunud. Võikski öelda, et selles loos on mingi esimese armumise süütus sees.

Positiivsest mõtlemisest rääkiv lugu "Vihm" oli ka selline, mis mõjub oma lihtsate sõnadega. Tuletas meelde, et ilus päev võib olla vihmane ja vihm on tegelikult see, mis paneb hindama päikeseküllast päeva. Enne plaadilugusid tuli esitamisele veel lõbus lugu "Pulmaröövv", millega tervitati kõiki Marisid ja Madiseid.

Ja siis oli aeg plaadilugude jaoks. Õhustik muutus müstilisemaks, maagilisemaks, mille tekitasid lavale voogav suits ja värvidemäng. Lugude esitamist toetasid Morten Langi basskitarril ja Uku Kübar trummidel. Bass ja trumm andsid lugudele sügavuse, tummisuse ja teatud teravuse juurde.

Kuna "Lead my mind" on EP (*Extended Play*, minialbum), on sellel vaid viis lugu. Esimene oli "On aeg", mis on sealsamas kultuurikeskuses kirjutatud. Päris nende esimeseks kaverdatud looks on "Heartbeats", mis kõlas teisena. Loo "Homne päev" saatis The Notes ka Eesti Laulu võistlusele, kuid kahekümne parema sekka valituks ei osutunud. Plaadi nimilugu on "Lead my mind", mis oli The Notesi esimene singel, millele valmis ka video.

Oma edust on The Notesi poisid lausa natuke jahmunud, nad poleks aasta tagasi uskunud, et nad oma kontserdi annavad. Kõu lisas: "...ja et inimesi tuleb ka." Selleks, et meenutada poistele, kust nad alguse said, kingiti neile kontserdi lõpus arbuus. Olgu vihjeks öeldud, et The Notes alustas nime all Three Sticks & Watermelon (kolm pulka ja arbuus).

Mick Pedaja napsas ühes kategoorias võidu

Neljapäeval jagati Nordea kontserdisaalis Eesti muusika-aasta suurimad tunnustused. Ühe kategooriavõidu napsas endale andekas Raplamaa muusik Mick Pedaja.

Mariliis Vest

Möödunud aasta novembris andis Mick Pedaja välja oma debüütalbumi nimega „Hingake/Breathe".

26. jaanuaril toimunud Eesti muusikaauhindade suurejoonelisel auhinnatseremoonial oli album nomineeritud aasta alternatiiv/indiealbumi kategoorias, kus see konkureeris selliste artistide ja albumitega nagu Pastacase „Pohlad" ning Rainer Jancise „Hibernatus". Kategooriavõidu napsas aga just Pedaja album „Hingake/Breathe".

Pedaja ütles, et emotsioonid on tal siiani positiivsed ning ta on kõigile väga tänulik. „Unustasin kohapeal mainida enda helimeest Kaarel Tamrat, visuaalikunstnikku Alyona Movkot ning valgustajat Sten Valgust. Nad kõik on teinud väga head tööd ja olen neile väga tänulik," ütles Pedaja. Ta lisas, et praegu on tema elus periood, kus ta on kirjutanud muusikat Martti Helde uue filmi „Skandinaavia vaikus" jaoks. „Võib juhtuda, et koos filmimuusikaga tuleb ka CD ja vinüül. Samuti on üks põnev projekt valmimas koostöös Erki Pärnojaga, mida juba ootan pikisilmi," rääkis ta.

Noor muusik oli nomineeritud veel aasta parima meesartisti kategoorias koos teise Raplamaalt pärit muusiku Jüri Pootsmanni ning Eesti pop-muusika tegija Karl Erik Taukariga. Aasta meesartisti tiitli võitis aga Taukar.

Raikkülast pärit Jüri Pootsmann oli nomineeritud veel kahes kategoorias: aasta popalbum ning aasta parim laul.

Mick Pedaja.

Foto: SIIM SOLMAN

Foto: erakogu

Rapla tantsugrupid pääsesid "Koolitantsu" finaali

Rapla Tantsustuudio

"Koolitants" on üle-eestiline tantsufestival, kus omavahel võistlevad grupid erinevates vanuse- ning tantsukategooriates. Festivali on järjepidevalt korraldatud 23 aastat. Võistluse süsteem näeb välja selline, et esialgu on eelvoorud maakondades, kust valitakse välja iga kategooria ja vanusegrupi finaali pääsejad.

Rapla- ning Järvamaa eelvoor oli Paides ning Rapla Tantsustuudiost osales sel hooajal võistlusel kaks tantsugruppi. Esimene etteaste nimega „Kui aeg on käes, kehastutakse vajadusel taas" kuulus 6.-9. klasside vanuseastmesse ning stiiliks oli showtants (pildil). Kava autor ning juhendaja on Sandra Vilismäe. Teise tantsu nimega „Korvpallimatš" esitasid stuudio nooremad tantsijad, kategooriaks lastetants ning vanuseaste 1.-4. klass. Etteaste autor ning juhendaja Liis Pärn.

Tihedas konkurentsis tantsisid mõlemad grupid end finaali, mis toimub Paides pärast kõikide maakondlike eelvoorude lõppu 1.-2. aprillil.

Raplamaa X kandlepäev tõi kokku 80 kandlemängijat

27.-28. jaanuril toimus Vana-Vigala mõisas X Raplamaa Kandlepäev, millest võttis osa üle 80 kandlemängija ning õpetajaid kogu Rapla maakonnast, lisaks külalised Kiilist, Arukülast ja Tallinnast.

Terje Kaur

Sinitriid kuulamas. Foto: KRISTA TÕLDMAKER

Koos mängiti pilli, tantsiti, esineti üksteisele, jagamaks inspiratsiooni ja kandlemängu rõõmu. Kokkusaamise lõpetuseks esines ansambel Sinitrii, kus lisaks kandlele ja viiulile ka eksootilist hang trummi kuulda sai. Kuna tegu oli sünnipäevaga, ei puudunud ka hiigelsuur tort.

Tegelikult on väikekandlemängijaid Raplamaal üle 100 ning kandleõpetajaid 10. Nii palju kanneldajaid teistes maakondades ei ole. See on meie eripära, mille üle saame uhked olla. Tänu Pärimusmuusika Aida rahvakandle koduõppe programmile, milles ka Raplamaa huvilised osaleda saavad, on rahvakandle harrastajate hulk siinmail tasapisi kasvama hakanud. Õpetaja Aivar Arak ju ka oma maakonnast võtta.

Meile, kandleõpetajatele, on enesestmõistetavaks saanud, et iga aasta jaanuari lõpuks, kui kandlepäev toimub, oma lapsed esinemisteks ja ühismänguks ette valmistame ja kandlepäeva korraldame. See on päev, mida me vajame ja mis meid innustab. 80 kandlemängijat ühes taktis „Targa rehealust“ või „Kupparimuorit“ mängimas tekitab osalejais erilise tunde, mis on võrreldav laulupeol tuntavaga. Vanad tantsud saavad just seal, rahvast täis saalis, külg külje kõrval oma tõeliselt lustilise olemise. Ühises suures summas sabatantsu tantsides saab kogeda iidse tantsu väge ja võlu. Kellelgi pole kiiret oma tegemiste juurde. Teiste esinemisnumbrite nägemine annab mõtteid ja inspiratsiooni. Lastele, kes tavaliselt üksi, kaksi või väikese pundiga kandletunnis pilli harjutavad, on oluline näha, et on veel palju teisi, kes sama asja ajavad.

Kõik ei pruugi minna ootuspäraselt

Sellel korral oli oma osa ka hilisõhtusel ja südaöisel seltsielul, mis lastele kindlasti palju põnevust pakkus, õpetajaid seevastu valvsaks tegi. Järgmisel päeval oli ju tarvis värske ja innustununa tegevustest osa võtta. Südaööl viimaseid väsimatuid magama uinutades ei osanud keegi arvata, et üks äratuskell juba viiendal hommikutunnil kogu saalitäit virgutama hakkab. Kuid nii see juhtus ja vaatamata õpetaja püüdlustele ärkavaid lapsi taas uinutada, oli kogu saal poole seitsmeks suminat ja saginat täis. Nii saab juhtuda ilmselt vaid nooremas kooliastmes lastega, kes võõrsil olles ühtki hetke maha magada ei malda.

Õpetajate kartus, et õpitubades, kontserdil ja teistes päeva tegemistes osalemine unisuse tõttu loiuks jääb, oli siiski asjatu.

Isegi ansambli Sinitrii kontserdi hellade, tasaste, lummavate ja võinuks arvata, et ka uinutavate helide ajal oli siiski vaid ühe lapse pea üsna ühemõtteliselt kaldu vajunud.

Teiste jaoks sai kauni muusika vägi une omast võitu. Ansambli liikmed olid rõõmsalt üllatunud ka suure huvi üle, mida tunti nende värskelt valminud plaadi vastu. Üks väärt kontsert, mis sütitab ja kaasa elama paneb, on kindlasti väikese kandlemängija sihtide seadmises oluline ja vajalik.

Kuigi Margit Kuhi on see, kes kogu maakonna kandleelu korraldab, õpetajaid koolitab, kokku kutsub ja kandlepäeva eest veab, on kandlepäeval oma roll igal õpetajal. „Kandlepäev on meie ühine tegemine,“ rõhutab Margit Kuhi kandleõpetajate kokkusaamistel. Tihedas kavas on alati aeg õpetajate isekeskis olemisele, et arutada tõhusamat korraldust või vahetada kogemusi, repertuaari, otsida vastuseid töös tekkinud küsimustele, kogeda kandlekogukonna tuge ja üksolemise rõõmu.

See, et kandlemängu traditsioon Raplamaal hoitud, on kindlasti tänu MTÜ Kandlekoda ja Margit Kuhi järjepidevale tegevusele.

2001. aastal toimus pärimuskultuuri kursus, millele tuli järg, mitmed kandlevalmistamise kursused, kontsert-ringreisid “Rahvapill lasteaeda” ja “Rahvapill kooli” ning igasuvised laste ja noorte Pärimusa laagrid. Paljud kursustel ja projektides osalenud on nüüd ise õpetajad ja traditsiooni kandjad.

On väga tähendusrikas, et need lapsed ja täiskasvanud, kes kannelt mängivad või kannelt meisterdavad, hoiavad pilli, mille tekkelugu ulatub 2000 aasta taha, ent mille traditsioon ikka veel kestab ja jutustab oma lugu ka tänapäeval. Kandlemäng seob meid juurtega, meie ajalooga ning annab sihi ja tugevuse tulevikuks.

Roots ja Ringhold bluusiklubis

Teist korda toimunud bluusiklubi neljapäev Raplamaa kaasaegse kunsti keskuses tõi 26. jaanuaril lavale lausa kaks esinejat. Üks neist Andres Roots Tartust, kes on ülemaailmselt üks tuntumaid bluusimängijaid Eestis. Teine esineja oli Ringhold, kes on pärit Raplast ja kelle mängitav bluus on ekperimentaalsem.

Helerin Väronen

Ringhold on Raplamaalt pärit bluusibänd, kelle muusika on tavapärasest bluusist erinev. Foto: KALEV TOOM

Andres Roots on sündinud küll Tallinnas ja elab Tartus, kuid tal on Raplamaaga siiski oma seos. Oma suved veetis ta vanasti vanavanemate juures Märjamaal. Siinse paiga kohta ütles Andres, et mets kohiseb siin õigemini kui Tartus.

Enne kontserti olnud usutluses bluusiklubi eestvedaja Ragnar Toompuuga rääkis Roots, et muusikakoolis ta käinud pole, lausa palus, et teda sinna ei sunnitaks. Tal oleks sellest ruttu kõrini saanud. Suurem huvi muusika vastu tekkis tal 90-ndatel AC/DC-d kuulates. Roots palus, et isa teda õpetaks, kuidas selliseid lugusid mängitakse. Esimeseks pilliks sai tal isa nailonkeelne kitarr. Edasi tulid juba paremad pillid ja juhtus ka seda, et kui oli valida, kas õppemaksu maksmine või kitarr, langes liisk kitarri kasuks.

Arusaamine, et ta tahab bluusi mängida, tuli ühel festivalil, vaadates John Hammondit mängimas. Andres Roots on tuntud ka välismaal, näiteks jõudis tema viimane plaat “Winter” Prantsusmaa ja Inglismaa raadiotes mängituimate bluusiplaatide edetabeli esikümnesse. Lemmikesinemistest sealpool piiri on Andresel meeles näiteks üks esinemine Prantsusmaal, kohalikus vanadekodus, mis oli omale uue omaniku saanud, kõrvarõngastega keskealise mehe, kes ütles, et ainult lõõtsamehi kuulates läheb ta sel töökohal hulluks. Omamoodi kogemus oli ka ühes karmi režiimiga vanglas, kus kohalikud esineda ei julge ja vangidele silma vaadata ei võinud.

Küsimusele, miks just bluus, kas morbiidsete mõtete pärast, vastas muusik, et hoopis vastupidi. Tema jaoks on bluus see, mis teeb tuju heaks, mitte kurvaks. Ja seda head tuju oli ka laval näha. Nagu Andresele kunagi isa ütles, et mängida tuleb tundega, vabas tempos, siis seda ta ka tegi. Emotsionaalselt ja tõelise rõõmuga.

Ringhold on Raplamaalt pärit bluusibänd, kelle muusika on tavapärasest bluusist erinev. Avangardistlikum. Isegi instrumendid on teistmoodi, kerge kiiksuga. Kitarril, mida Kalle Tikas mängib, on tavapärase kuue keele asemel hoopis üheksa keelt. Kolm esimest keelt on topelt. Algul oli tegemist eksperimendiga, kuid see hakkas Kallele väga meeldima ja sai enamaks kui lihtsalt eksperiment.

Teise erilise detailina kasutab Tikas oma esinemistes kontaktmikrofonidega võimendatud kingi. Lihtsalt sellepärast, et tundus, et rütmi jaoks on miskit veel juurde vaja. Bändi teine osapool, Eleonora Tikas on eksperimentaalse hääle-improvisatsiooni taustaga laulja.

Bluus on Kalle Tikasele alati meeldinud. Nii tema kui ka Eleonora muusikalised juured ulatuvad eksperimentaalsemate helide juurde. Kuid kolm aastat tagasi tekkis tahtmine end väljendada teistmoodi. Ja jõuti ühise bluusimängimise juurde.

Vastukaaluks Andres Rootsi lõbusale bluusile on Ringholdi bluusis ka teravamat maiku, dramaatilisust, mingit tumedust. Oma lugude vahele räägivad nad lugusid Ameerikast, kohast, kus bluus sündis. Neis juttudeski on mingi metsikus sees. Ringholdilik lähenemine bluusile on ilmselt paljudele harjumatu, kuid tervitatav nähtus muusikamaastikul.

Juristi nõuanne

Töölepingu lõpetamisest töötaja algatusel

Lugeja küsib: Soovin töölt ära minna. Mis võimalused on mul töösuhte lõpetamiseks?

Vastab Tööinspektsiooni nõustamisjurist Andrei Polovnjov:
Esimene võimalus töösuhet lõpetada on tööandjaga kokkuleppele jõuda. Selleks peaksite tegema tööandjale ettepaneku töösuhte lõpetamiseks. Kui tööandja on nõus, saab töösuhte poolte kokkuleppel lõpetada. Töölepingu seadus (TLS) ei eelda küll poolte kokkuleppe vormistamist, kuid hilisemate vaidluste vältimiseks tuleks kokkulepe vormistada kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (näiteks e-kirjaga).

Kui tööandja poolte kokkuleppega nõus pole, saab töötaja ühepoolselt töösuhte üles öelda. Töölepingu ühepoolne ülesütlemine saab olla korraline või erakorraline. Töötaja võib tähtajatu töölepingu igal ajal korraliselt üles öelda. Tähtajalise lepingu puhul saab töösuhte korraliselt üles öelda üksnes katseajal ja/või siis, kui tähtajaline leping on sõlmitud kellegi asendamiseks. Oma lahkumise põhjust tööta-ja avaldama ei pea. Töölepingu korraline ülesütlemine eeldab seda, et töötaja peab tööandjale ette teatama vähemalt 30 kalendripäeva, katseajal kehtib 15-päevane etteteatamise tähtaeg. Kui töötaja etteteatamistähtaegadest kinni ei pea, võib tööandja nõuda töötajalt hüvitist vähem ette teatatud aja tõttu tekkinud kahju eest.

Kui töötaja soovib töölepingu üles öelda erakorraliselt, peab ta tõendama, et selleks on tal mõjuv põhjus (TLS § 91 lg 1). Seadusandja on siinkohal mõelnud eelkõige tööandja kohustuste olulist rikkumist (nt oluline töötasuga viivitamine, ebaväärikas kohtlemine vms) või isiklikke põhjuseid, mis ei võimalda tööd jätkata. Kui töötaja ütleb töösuhte üles tööandja kohustuste rikkumise tõttu, peab ta enne tööandjat hoiatama. Isiklikel põhjustel ülesütlemisel võivad põhjusteks olla näiteks halb tervis või perekondlikud kohustused. Töövaidluste praktika näitab, et üldjuhul pole erakorraliseks põhjuseks näiteks elukoha või töökoha muutus.

Töötaja võib lepingu erakorraliselt üles öelda üksnes mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ta ülesütlemise aluseks olnud asjaoludest teada sai. Kui töötaja lepingut mõistliku aja jooksul üles ei ütle, võib tööandja eeldada, et töötaja on rikkumisega nõustunud ning valmis oma kohustusi töölepingu alusel täitma. Töölepingu erakorralise ülesütlemise avalduses peab töötaja välja tooma ülesütlemise aluse ja põhjendama mõjuva põhjuse olemasolu ja olema valmis seda tõendama. Erakorralisest ülesütlemisest ei ole töötaja kohustatud tööandjale ette teatama, kui seda ei ole mõlemapoolseid huve arvestades mõistlik eeldada.

Nii korralise kui ka erakorralise ülesütlemise puhul tuleb järgida vorminõuet. Ülesütlemisavaldus peab olema tehtud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (kiri, e-kiri, SMS). Vorminõuet rikkudes on töölepingu ülesütlemine tühine (nt suuline ülesütlemine). Seega, et töösuhe lõppeks, tuleb pooltel jõuda kokkuleppele või peab töötaja tegema avalduse.

Kokkuvõtvalt - kui töötaja ei soovi enam töösuhet jätkata, on järgmised võimalused:

- Teha tööandjale ettepanek töösuhte lõpetamiseks poolte kokkuleppel ja saada sellele tööandja nõusolek. Kui tööandja ei nõustu, siis töösuhe ei lõppe. Poolte kokkulepe oleks mõistlik vormistada kirjalikult või näiteks e-kirjaga.
- Teha tööandjale avaldus töösuhte korraliseks ülesütlemiseks. Põhjendada pole vaja. Katseajal saab töösuhte korraliselt üles öelda 15 kalendripäevase etteteatamisega, pärast seda 30 kalendripäevase etteteatamisega.
- Teha tööandjale avaldus töösuhte erakorraliseks ülesütlemiseks. **Erakorraliseks ülesütlemiseks peab olema mõjuv põhjus** (tööandja oluline kohustuste rikkumine, töötaja tervislik seisund vms) ja seda tuleb põhjendada. Etteteatamistähtaja (vähemalt 15 või 30 päeva) võib üksnes põhjendatud juhtudel jätta järgimata.

NB! Suuliselt ei saa töösuhet üles öelda!

Nipinurk

Foto: internet

Kõrvarõngaste hoidja

Mariliis Vest

Tänases nipinurgas teeme taas kord midagi väga lihtsat, kuid kasulikku.

Ma usun, et paljudele naistele meeldivad ehted ja seega on neil kodus kõrvarõngaste paare väga mitmeid. Vähemalt minul küll on ning praegu on kõik kõrvarõngad mul koos teiste ehetega ühte karpi segapuntrasse pandud. Selliselt võib aga tihti juhtuda, et üks kõrvarõngas jääb kaelakee taha kinni või ei suuda sealt karbist enam kiiruga midagi leida. Nii teemegi tänases nipinurgas ühe väga lihtsa kõrvarõngaste hoidja, mis aitab natukene seda korralagedust karbis kontrolli alla viia.

Taaskasutame täna taas jäätisepulkasid. Vaja läheb meil veel guašš- või vesivärve. Tegelikult võib kasutada ka teisi mooduseid jäätisepulkade kaunistamiseks. Lisaks jäätisepulkadele ja värvidele on vaja tugevamat liimi (näiteks kuumliim). Aga hakkame siis pihta, midagi keerulist meid ees ei oota!

Vaja läheb: jäätisepulgad, värvid, liim.

Meisterdamine: värvi jäätisepulgad ning lase neil kuivada. Liimi pulgad üksteise külge nii, nagu pildil näidatud.

VABAD TÖÖKOHAD

Raplamaal seisuga 31.01.2017

Eesti Töötukassa

www.tootukassa.ee Töötukassa Raplamaa osakond
Tallinna mnt 14, 79513 Rapla

TÖÖPAKKUMISE NIMETUS	TÖÖKOHTI	ASUKOHT
abitööline	1	Juuru alevik
lasteaiaõpetaja	2	Järlepa küla
müüja-klienditeenindaja	1	Järvakandi alev
müüja	1	Järvakandi alev
vormihoidja	1	Järvakandi alev
meister puidutöötlemisettevõttes	1	Eidapere alevik
loomakasvatusjuht	1	Eidapere alevik
lüpsja-vasikatalitaja	1	Eidapere alevik
traktorist-päevakarjak	1	Eidapere alevik
lüpsja	1	Ingliste küla
lüpsifarmi karjak	1	Ingliste küla
kokkade asendaja	1	Kalbu küla
survepesu- ja fekaaliautojuht	1	Kohila vald
majaelementide valmistaja	5	Hageri alevik
lao-tootmistööline	2	Hageri alevik
laotöötaja-tõstukijuht	1	Kohila alev
ümbrikute tootmisliini juht-seadistaja	2	Kohila alev
vahetuse meister	1	Kohila alev
puidupingi operaator	1	Kohila alev
tõstukijuht	1	Kohila alev
heakorratöötaja	1	Kohila alev
CNC pingi operaator	1	Kohila alev
analüütik	1	Kohila alev
rahvusvaheliste vedude autojuht	5	Kohila alev
müüja	1	Kohila alev
vanemmüüja	1	Kohila alev
õpetaja assistent	1	Kohila alev
tootmismasina operaator	1	Kohila alev
sorteerimis- ja pesemisseadmete operaator	1	Kohila alev
kalandritöötaja	1	Kohila alev
vanemteenindaja	1	Kohila alev
vahetuse vanem	1	Märjamaa alev
müüja	2	Märjamaa alev
autojuht-komplekteerija	1	Orgita küla
hooldusõde	1	Tolli küla
autojuht-kirjakandja	1	Rapla vald
õmbleja	2	Hagudi küla
tootmistööline	10	Kalevi küla
klienditeenindaja	1	Rapla linn
koka-abi	1	Rapla linn
toitlustusjuht	1	Valtu küla

Hinnavõrdlus

Vanaema lumepallisupp

Stina Andok

Rõõmustagem, kuniks saab, et maa on jälle valge ning lumest saab meisterdada nii lumememmesid kui ka lihtsalt lumepallikesi. Mõnusaid, kohevaid ja oi kui magusaid hõljuvaid lumepallikesi saab meisterdada aga ka köögis. Hea, lihtne ja väga maitsev meie vanaemade aegne magustoit lumepallisupp on täpselt see, mida ühel lumisel veebruarikuisel argiõhtul nii enese kui ka teiste hingekosutuseks valmistada.

Vaja läheb: 1 l piima, 5 muna, 4 sl suhkrut, vanillsuhkrut.

Tee nii: Vala piim potti, pane pliidile ja kuumuta keemiseni. Vahepeal vahusta munavalged kõvaks valgeks vahuks, lisa üks suplusikatäis suhkrut ja vahusta edasi. Kui piim juba peaaegu keeb, tõsta sinna munavalgeklimbid ja pööra neil hetke pärast külge. Seejärel tõsta klimbid vahukulbiga kaussi. Nüüd vahusta munarebud ülejäänud suhkruga. Lisa veidi kuuma piima ja vanillsuhkrut ning vala seejärel vaht pidevalt segades keeva piima sisse. Kuumuta paksenemiseni. Jaga magustoit kausikestesse ja tõsta munavalgeklimbid peale.

Retsept: www.toidutare.ee

Rapla Talupoest leiab Pajumäe jahutatud piima hinnaga 1,30 eurot liiter, vabakasvatuse kanamune hinnavahemikus 0,23-0,25 eurot tk, suuri mune hinnaga 0,22 eurot tk, Linnu talu kuulsaid kollaseid mune hinnaga 0,18 eurot tk ja pärlkana mune hinnaga 0,28 eurot tk.

	Piim, 3,5%, Alma, 1 l	Kanamunad, M10, Eggo, 10 tk	Suhkrur, Dan Sukker, 1 kg	Vanillsuhkur, Meira, 85 g
Konsum	0,79	1,25	0,82	1,49*/1,90
Maxima	0,72	1,19	0,87	1,89
Selver	0,79	1,29	0,89	1,89
Säästumarket	-	1,22	-	-
Meie Toidukaubad	0,73	1,10	-	-

*Soodushind/ tavahind
Hinnad on seisuga 31.01.17

Sooduspakkumised 01.veebruar-28.veebruar 2017 või kuni kaupa jätkub Tule! Tutvu! Üllatu!

Kevade Valga mnt 3 Tõrva
Leola Jakobsoni 11 Viljandi
Kaare Suur-Kaare 68 Viljandi
Suure-Jaani Lembitu 48 S-Jaani
Võhma pood Tallinna 2a Võhma UUS
Nooruse Räpina mnt 1 Võru
Pille Kooli tee 2 Väimela
Osula pood Sõmerpalu vald Osula
Ostumarket Vabriku 11 Põlva
Eeden Weizenbergi 21 Kanepi
A-Market Valga mnt 7 Elva
Harald Oja 12 Nõo
Haava pood Võru mnt 3 Kambja
Karlova pood Võru 47a Tartu
Tabivere Tuuliku 8 Tabivere
Luua pood Palamuse vald Luua
Rüütli Lossi 11 Põltsamaa
Keskuse Aia 1 Jõgeva
Piiri Piiri 7 Jõgeva
Torma Tartu mnt 7 Torma
Pere pood Avinurme vald Ulvi
Maali pood Pärniku 11 Avinurme
Avinurme pood Rakvere tänav 1 Avinurme

Jonase pood Kure 3a Paide
Koeru Jaani tee 2 Koeru
Mesilane Faehlmanni 15 Rakke
Tamsalu KM Raudtee 5 Tamsalu
Vajangu Tamsalu vald Vajangu
Kiltsi pood Pikk 2 Kiltsi
Triigi pood V-Maarja vald Triigi
Aravete Piibe mnt 16 Aravete
Ambla Pikk 16 Ambla
Lehtse Pikk 14a Lehtse
Karli Piibe mnt 8 Aegviidu
Tapa KM 1.Mai pst 3 Tapa
Kasehe Ülesõidu 8 Tapa
Vohnja pood Kadrina vald Vohnja
Kadrina pood Nooruse 1 Kadrina
Nord Tallinna 68 Rakvere
Mõisa pood Roodeväljа küla Näpi
Roobuka pood Saku vald
Loo pood Kaare tee 2 Loo
Kostivere pood Mõisa tee 3 Kostivere
Nurga pood Kuusalu tee 39 Kuusalu
Loksa pood Posti 2a Loksa
Keskuse Mere 67 Võsu

Ulvi Rägavere vald Ulvi
Õ pood Kunda tee 4 Viru-Nigula
Toila Pikk 18a Toila
Mäetaguse Kooli 7 Mäetaguse
Iisaku pood Tartu mnt 46 Iisaku
Mustvee pood Tartu 7 Mustvee
Olevi pood Olevi 27 Pärnu UUS
Rae Riia mnt 271 a Pärnu
Jõõpre pood Aisa tee 1-6 Pärnumaa
Järvakandi pood Pargi 1 Järvakandi
Tamme pood Tamme küla
Lelle pood Lelle alevik
Kaerepere pood Kaerepere alevik
Karmani pood Kooli tn.6a Rapla
Ristiku Tallinna mnt 45 Rapla
Alu Rapla 3 Alu
Hagudi Viljandi mnt 24 Hagudi
Märjamaa pood Pärnu mnt 31A Märjamaa
Rita Märjamaa vald Varbola
Riisipere pood Metsa 2 Riisipere
Lihula pood Jaama 4 Lihula UUS

partner: Georgi Pikk 16 V-Maarja

Tärniga tähistatud tooteid ei ole kõikides üksustes saadaval!

meie toidukaubad

13 maakonnas, üle 60 kaupluse
RRLektus AS, Kauba 3, Tapa 45106
tel. 32 50 960 meie@meietoidukaubad.ee

0.79 0.50 -37% SUUR Perenaise sai 500g (1,00 kg)
0.59 0.42 -29% Õnne sepik 300g (1,40 kg)
0.75 0.45 -40% Must pehmik 240g (1,88 kg)
0.49 0.37 -24% Must vormi leib 280g (1,32 kg) Eesti Pagar

2.29 1.39 -39% Hernesupikogu kg RLK
1.59 1.10 -31% Suitsutatud sea välisfilee 130g (8,46 kg)
3.39 2.39 -32% Suitsusingike 350g (6,54 kg)
8.90 4.99 -44% Suitsusink kg
1.49 0.99 -34% Kreemjas maksapasteet 300g (3,30 kg) RLK

1.89 1.10 -31% KV Lastevorst 300g (3,67 kg)
2.79 1.99 -29% KV Doktorivorst 600g (3,32 kg)
2.20 1.10 -48% Pereviiner 500g (2,20 kg)
2.49 1.59 -36% Sardell juustuga 500g (3,18 kg) RLK

1.19 0.79 -34% Kanapihv 320g (2,47 kg)
1.20 0.79 -28% Kiievi kotlet 110g (7,18 kg)
3.39 1.99 -41% Järlepa kotlet kg Tallegg

3.19 2.19 -31% Seaguljass 450g (4,87 kg) RLK
7.89 5.49 -30% Eestimaine broilerifilee kg Tallegg

6.99 5.49 -21% Suitsupeekon kg
4.39 2.69 -39% Suitsutatud sea esikoot kg
4.09 3.69 -26% Suitsupõsk kg Nõo LT

1.89 1.39 -26% Lepasuitsusink 105g (13,24 kg)
3.69 2.59 -30% Maamehesink 280g (9,25 kg)
3.19 2.29 -28% Maasuitsuvorst 250g (9,16 kg) Nõo LT

1.79 1.19 -34% Kodujuust 5% 380g (3,13 kg)
1.59 0.85 -29% Gefilus keefir 3,5% 1l
1.29 0.79 -34% Kreeka jogurt maitsestamata 370g*6 (2,14 kg)
0.95 0.55 -27% Koorejogurt Muah kirsimoosiga 150g (3,67 kg)
Koorejogurt Muah metsmarjamoosiga 150g (3,67 kg) Valio

0.89 0.60 -22% Profeel proteiinikohupiimakreem 200g (3,45 kg) 2 sorti
1.39 0.99 -29 Kohupiimakreem küpsiste ja sokolaadiga 0,380g (2,61 kg)
1.29 0.79 -34% Kodujuust klassikaline 220g Otto (3,59 kg)
0.52 0.33 -37% Kohupiim Ricotta 200g (1,65 kg)

2.59 1.79 -31% 77,7% Juustuvorst 350g (5,11 kg)
2.29 1.49 -32% 77,7% Krakovi suitsuvorst 300g (4,97 kg)
8.99 5.89 -34% Kodune Maasuitsusink kg Atria

2.99 1.79 -40% Seahakkliha 500g (3,58 kg)
6.59 4.79 -27% Soolapeekon kg
2.39 1.69 -29% Lihapihvid juustuga 400g (4,23 kg) Atria

8.99 6.99 -22% Talusink kg *
1.49 1.19 -20% Sink Rüütli 120g (9,92 kg) *
3.49 2.69 -23% Juustuvõrst 440g (3,05 kg) *
2.69 1.99 -26% TS Moskva 270g (2,05 kg) * Saaremaa LT

4.29 2.99 -29% KV Lastevorst kg *
3.99 2.99 -25% Suitsusardell kg *
6.39 4.49 -30% PS Juustuvorst kg * Rannarootsi LT

0.79 0.79 -20% Sprotid õlis 160g (4,94 kg)
0.89 0.69 -22% Lõhepallid tomatikastmes 240g (2,88 kg)
1.29 0.89 -25% KurzuzemeSardiin tomatis 240g, Minu (3,71 kg)
1.25 0.79 -37% Krabipulgad 150g, Vici (5,27 kg)
1.59 0.99 -48% Heeringafilee popsulaarne 240g Columbus (4,13 kg)

3.99 2.79 -30% Eesti juust viil 500g, E-PIIM (5,58 kg)
2.29 1.69 -26% Suitsujuust Kaval Ants 250g (6,76 kg)
1.65 1.10 -33% Juust Atleet Originaal 150g (7,33 kg)
1.79 1.29 -28% Riivjuust Atleet küpsetistele 200g (6,45 kg) Valio

2.49 1.79 -28% Eesti Või 82% 250g, E-Piim (7,16 kg)
1.25 0.79 -37% Margariin Delma soolaga 450g (1,76 kg)
1.49 1.10 -26% Sinihallitusjuust Golden Monarch 100g (11,00 kg)
1.59 1.19 -25% Hiirte juustu piknikupulgad 120g (9,92 kg)

0.79 0.59 -25% Peekoni-munapirukas 120g (4,92 kg)
2.29 1.69 -26% Jõhvikarull 300g (5,63 kg)
1.99 1.49 -25% Kohuplima-sefiirikook 210g (7,10 kg) Eesti Pagar

0.53 0.39 -26% Sokolaadibatoon Snickers 50g (7,80 kg)
0.69 0.55 -20% Sokolaad Kinder Bueno 43g (12,79 kg)
0.99 0.79 -20% Iiris Kass Arthur 180g (4,39 kg)

1.59 1.19 -25% Kompvek Teekonna 175g (6,80 kg) Kalev
1.29 0.89 -25% Kompvek Envy piima 200g (4,45 kg)
1.59 1.10 -31% Sefiirikomm kirsiga 120g (9,17 kg) *

0.49 0.35 -29% 7 days croissant kakaokreemiga 60g (5,83 kg)
0.79 0.55 -30% Präänik kirsi 250g Adugs (2,20 kg)
1.29 0.89 -25% Rahvapräänik 500g Maris Gilden (1,78 kg)

1.89 0.89 -31% Wokisegu Härmavili 400g (2,23 kg)
1.29 0.75 -37% Hernes mais porgand Härmavili 400g (1,88 kg)
2.10 1.39 -34% Frikadellid mini 350g Härmavili (3,97 kg)

2.49 1.39 -54% Kohv Jacobs Good Morning 250g (1,39 kg)
5.49 3.79 -31% Kohv President 500g (7,58 kg)
5.99 3.99 -33% Kohv Golden Edition Krönung 500g (7,98 kg) *
8.49 Kohviuba Merrild Classic 1kg *

3.29 1.99 -40% Felix Tomatiketšup 1,25kg (1,59 kg) *
1.20 0.85 -23% Majonees provansaal 430g, Tarplan (1,98 kg)
1.89 0.69 -63% Felix Mädarõikakaste 250g (2,76 kg) *
1.79 0.79 -56% Felix Kartulikaste 440g (1,80 kg)
1.59 0.79 -50% Auran mahe sinep 125g (6,32 kg) *
2.89 1.69 -42% Risso rapsiõli 1l

0.49 0.29 -41% Marco Sarveke 400g, Marco Spiraal 400g (0,73 kg)
0.89 0.55 -38% Makaron Tartu Mill nuudlid 500g (1,10 kg)
1.69 1.10 -30% Makaron Tartu Mill riisiterad 500g (1,10 kg) *
1.59 0.99 -38% Makaron Panzani Macaroni 500g (2,38 kg) *
Kalew nisujahu T-405 2kg (0,50 kg)

1.29 0.80 -25% Jahusegu pladikoogipulber 400g, Tartu Mill (2,23 kg)
1.05 0.65 -38% Riis pikateraline 4 x 125 g Tartu Mill (1,30 kg)
1.29 0.80 -31% Baltix Tatar 4x100g (3,23 kg) *
1.25 0.80 -29% Helen Kiirkaerahelbed 500g (1,78 kg)

0.99 0.60 -38% Hernesupp lihaga 435g, Jalostaja (2,28 kg)
1.25 0.79 -38% Lutik Marineeritud Kurgid 670g/360g (1,92 kg)
1.19 0.79 -45% Frutico Tsillikurgid viilutatud 510g/330g (2,39 kg)
1.89 1.19 -34% Bonduelle herned 660g/465g (2,56 kg)
1.29 0.79 -37% Frutico Lõunasalat 820g/500g (1,58 kg) *

2.39 1.35 -44% Hambapasta Blend-a-med Complete7 White 100ml (13,50 l) *
2.10 1.39 -34% Margarita muna nõgese 250ml (5,56 l)
3.69 1.79 -51% Dušigee Dove Men Fresh Avokaa 250ml (7,16 l) *
4.99 2.99 -40% Dušigee Dove Pistachio Mangolia 500ml (5,98 l) *
3.29 1.99 -40% Vedelseep Aaloe 1l Casstrend *

0.49 0.29 -41% Athena kassitoit 200g (2,90 kg) * 2 sorti
1.39 0.99 -30% Kitekat konservtoit kassidele 800g kana (1,74 kg) *
1.99 1.39 -33% Kitekat kanaliha-köögiviljaga 1kg
0.89 0.69 -31% Kitekat tuunikala-köögiviljaga 1kg *
Wauh! Gurmee koeravorst 400g (2,25 kg) * 2 sorti

0.85 0.69 4.99 Hele õlu Saku Rock 5,3% 0,5l (1,70 l)
Hele õlu Saku Originaal 4,7% 0,5l (1,78 l)
Hele õlu Saku Kuld 5.2% 0,5l 6-pakk (1,66 l) *
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

0.85 0.80 4.99 Hele õlu Special 5,2% 0,5l (1,70 l)
Hele õlu Premium 5,2% 0,5l (1,78 l)
Hele õlu Special 5,2% 0,568l 6-pakk (1,46 l)
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

0.79 0.79 1.69 Tume õlu Karksi Eripunsi Porter 6% 0,5l (1,58 l) * + pant 0,10
Hele õlu Meistrite Gildi Originaal 4,8% 0,568l (1,39 l) * + pant 0,10
Hele õlu Gold Mine Beer Zivoje 4,6% 1,42l (1,19 l) + pant 0,10
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

0.79 0.49 0.99 1.49 2.75 Imperial Klassikaline kali 0,4l (1,23 l) * + pant 0,10
1.79 Vitamineral Welness 0,75l (1,0§ l) *
Nestea Lemon 1,5l (0,66 l)
Siirup Jõhivkamaitseline 1,5l (1,33 l)

2.49 1.79 -28% Pringles koore-sibula 165g (13,19 kg) *
1.79 1.19 -25% Kartulikrõps Piraat hapukoore ja sibula 150g (7,93 kg)
1.69 1.19 -30% Kartulikrõps Lay´s hapukoor 150g (7,93 kg)

2.49 1.49 -38% Majapidamispaber Seria 3rulli (0,50 tk)
3.49 2.49 -38% Majapidamispaber Daisy King Rolls 1 rull *
3.99 2.49 -38% Tualettpaber Zewa Deluxe 8 rulli (0,31 tk)
4.59 2.79 -39% Tualettpaber Grite Perlum 12 rulli (0,23 tk)

2.99 1.99 -33% Selpak pestavad tolmulapid rullis 30tk (0,07 tk) *
0.69 -37% Nõudepesuvahend Pur 450ml Aloe vera (1,53 l)
3.49 -50% Surf pesugeel-kapslid 15tk color (0,23 tk)
4.59 -40% Pesugeel Ariel Color 1,3l (3,53 l) *
1.49 -35% Domestos Power Lime 55g (27,09 kg)

0.79 0.69 -30% Siider Fizz Strawberry 4,5% 0,5l (1,58 l)
1.10 -26% Muu alk.jook Sinebrychoff Cranberry 5,5% 0,5l (2,20 l) *
2.59 -33% Muu alkoholine jook GiN Grapefruit 5,5% 1,5l (1,73 l)
2.99 -28% Arom.vein Sunny Garden Cherry 13% 0,75l (3,99 l)
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

2.99 1.79 -40% Arom.puuviljavein Monte Cristo 10% 0,75l (3,99 l) 2 sorti
3.99 2.99 -27% KGT vein Dreamer Late Harvest 11,5% 0,75l (5,33 l) 2 sorti
4.29 3.29 -23% KPN vein Gustav Moselland Riesling 11,5% 0,75l (5,72 l) *
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

4.59 3.49 -24% Vein Baron Rosen Alazani 11,5% 0,75l (6,12 kg) * 2 sorti
5.79 4.39 -24% KGT vein B&G 12,5% 0,75l (7,72 l) * 2 sorti
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

0.96 0.69 -28% Vichy Fresh Vaarikas-kibuvits 1,5l (0,46 l)
2.49 0.99 -60% Virsika Originaal 1,5l (0,66 l)
2.49 1.89 -24% Aloe Vera Aloe Premium jook 1,5l (1,26 l)
+ pant 0,10

0.96 0.79 -18% Valge Klaar 1,5l (0,53 l)
1.20 0.79 -28% Limonaad Mõmmi 2l (0,40 l)
1.20 0.79 -28% Pepsi Cola 1,5l (0,53 l)
1.29 0.89 -31% Coca Cola 1l
+ pant 0,10

0.69 0.69 -30% Marli Vital Jõhvika-Viinamarja 1l *
1.20 0.79 -28% Aura Tomatimahl 1l
1.20 0.79 -28% Põltsamaa Multimahlajook 1l
1.20 0.85 23% Cido Viinamarjanektar 1l *

1.89 1.10 -42% Aura Fresh Plus Apelsinijook 2l (0,55 l)
1.59 1.10 -31% Active Õuna Kirsi Aroonia 1,5l (0,73 l) *
2.59 1.99 -23% Pure Apelsinimahl 1l *
+ pant 0,10

2.29 1.39 -54% Gasceritud puuviljavein Sovetskoje Zolotoje 10% 0,75l (3,98 l)
3.99 2.79 -31% Kvaliteetvahuvein Tõrley Charmant Doux 11% 0,75l (5,32 l)
6.99 3.99 -33% Kvaliteetvahuvein Martini Asti 7,5% 0,75l (9,32 l)
5.59 KPN poolvahuvein Prosecco Contarini 10,5% 0,75l (7,45 l) *
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

4.69 3.29 -31% Liköör Metsmaasikas 21% 0,5l (9,38 l)
8.99 6.99 -22% Liköör Gabriel 45% 0,5l (17,98 l)
7.99 5.99 -25% Liköör Ürdimeister 35% 0,5l (15,98 l) *
9.99 7.99 -20% Liköör Jägermeister 35% 0,5l (19,98 l)
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

7.49 5.99 -20% Rum Club Aruba 37,5% 0,5l (14,98 l)
13.50 8.49 -37% Rum Bacardi Carta Negra 40% 0,5l (27,00 l) *
14.99 9.99 -33% Whisky John Medleys Bourbon 40% 0,7l (21,41 l) *
13.99 22.99 -39% Whisky Ballantines 40% 0,7l+2 klaasi (19,99 l)
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

11.99 7.99 -38% Muu piiritusejook Louis VX 30% 0,5l (11,98 l)
14.99 8.49 -45% Muu piiritusjook Aramis V 36% 0,5l (16,98 l)
7.59 9.99 -34% Magister Brandy VSOP 36% 0,5l (19,98 l)
17.99 22.99 -37% Cognac Hennessy VSOP 40% 0,35l (65,69 l) *
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

11.99 7.99 -34% Moe viin 40% 0,7l (17,13 l)
14.99 9.99 -28% Höbe Vodka 39,2% 0,7l (21,41 l) *
7.59 5.99 -34% Gin Crafters 38% 0,5l (15,18 l)
17.99 -37% Reval London Dry Premium Edition
Gin 47% 0,7l (25,70 l) *

6.99 5.99 -38% Russkaya Vodka 37,5% 0,5l (13,98 l)
7.99 6.99 -38% Jamskaja Sof Vodka 40% 0,5l (15,98 l)
9.99 7.99 -38% Russian Standard Vodka 40% 0,5l (19,98 l) *
10.99 9.99 -39% Mernaja na Moloke 40% 0,7l (15,70 l)
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

2.99 1.99 -41% Üle Küla Viin 40% 0,2l (14,95 l)
5.79 3.49 -30% Valge Viin 40% 0,5l (13,98 l)
7.99 4.99 -33% Viin Saaremaa 40% 0,5l (15,98 l)
8.49 -31% Viin Saaga 40% 0,5l (16,98 l) *
9.99 Viin Crystal Vodka 40% 0,7l (14,27 l)
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVISET.

Piltidel on illustreeriv tähendus

www.meietoidukaubad.ee

Tamme külast pärit vollemees jõudis Austraalias poodiumile

Raplamaa Sõnumid

Raikküla vallas Tamme külas üles kasvanud rannavõrkpallur Mart Tiisaar sai koos oma tiimikaaslase Kusti Nõlvakuga Brisbane´is toimunud Austraalia riikliku turniiri etapil kolmanda koha.

Noormehed moodustavad Eesti ainsa professionaalselt tegutseva rannavolletiimi Gerardo's Toys Nõlvak-Tiisaar. Alagrupiturniiril kogus Eesti paar kolm kindlat võitu, alistades Austraalia duod kõigis matšides geimidega 2:0. Edukalt jätkati ka kaheksandikfinaalis, kus Nõlvak/Tiisaar olid David Stubbersfieldist ja Shanon Zunkerist (mõlemad Austraalia) paremad 21:12, 21:7. Kaheksa parema seas oli meie meeste vastaseks Max Guehrer, kellega heideldi suvel ka Pärnus toimunud tudengite rannavolle MM-il. Kodumaal mängis Guehrer Tim Dicksoniga ning Nõlvakule ja Tiisaarele vannuti alla 14:21, 16:21.

Poolfinaalis kahjuks meie meeste võiduseeria katkes. Tšehh Ondrej Hromadko ja austraallane Ivan Reka alistasid Nõlvak/Tiisaare 7:21 kaotatud avageimi järel 21:18, 15:13. Kolmanda-neljanda koha mängu turniiril ei peetud. "Oluline, et vorm ja mängupilt liiguvad ülesmäge. Nüüd jätame Surfarite paradiisiga hüvasti ja hakkame Perthis valmistuma maailmakarika esimeseks turniiriks USA-s," kirjutas Eesti duo oma Facebooki leheküljel.

Koolisport

Koolinoored selgitasid paremaid saalijalgpallis

Laine Rokk

Maakonna koolinoorte 4.-5. klasside saalijalgpallivõistlus toimus Sadolini spordihoones 26. jaanuaril. Osales 14 võistkonda kokku 97 koolinoorega 13 koolist. Eraldi arvestust peeti gümnaasiumidele ja põhikoolidele/algkoolidele.

Gümnaasiumide arvestuses osales viis võistkonda, suurte põhikoolide grupis osales viis, väikeste põhikoolide ja algkoolide grupis neli kooli.

Gümnaasiumid

1. **Rapla VG** (Janar Loorents, Aleks Runnel, Renar Asi, Gregor Käsper, Ralf Suiste, Madis Kõrtsini, Rasmus Jakk, õp Viljo Sinikas)
2. **Kohila G I v** (Morris Tobi, Marten Stopkin, Paul Maasalu, Oliver Luik, Kristo Kaal, Andrus Kapsi, Andreas Volman, tr Taavi Aus)
3. **Rapla ÜG** (Karlis Bollverk, Rico Nipernado, Kaspar Krill, Rasmus Estaal, Manfred Trump, Kaspar Koit, Marten Vaher, tr Egon Rinaldo)

Põhikoolid/algkoolid

(väikeste PK-de ja algkoolide võistkonnas võivad osaleda ka tüdrukud)

Üldine paremusjärjestus:

1. **Juuru E. Vilde kool** (Janre Jõgi, Kennet Vaarma, Janar Jaani, Ihan Jalukse, Kevert Kallaste, Mattias Lobjak, õp Jüri Pritšin) – suurte põhikoolide grupi võitja
2. **Kehtna PK** (Allan Zubov, Albert Mäevälja, Andreas Simmul, Yanis Gabriel Alphonse Kaps, Mait Savelli, Kevin Kozlov, tr Heiki Vaabel)
3. **Kohila mõisakool** (Kirke Kala, Fredi Kaljuvee, Paul Kask, Taavi Link, Matteus Aus, õp Madis Suurmäe) – väikeste põhikoolide ja algkoolide grupi võitja
4. **Valgu PK** (Märten Saaliste, Elis Alamaa, Madis Mölder, Sten-Markus Maripuu, Sven Erik Maripuu, Asko Talinurm, Maksim Tševtšenko, õp Bruno Born)

Lillades vormides Kaitseliidu Rapla maleva naiskonna mängijad viskasid küll kolm väravat ent võiduks sellest ei piisanud. Venelannade kuus tabamust saatsid rõõmsamana koju külalised. Foto: SIIM SOLMAN

Venelannad lahkusid Raplast ka teist korda võiduga

Kaitseliidu Rapla maleva saalihokinaiskond on käesoleval hooajal Eesti kõrgliigas pidanud kuus kohtumist ning kõik on lõppenud kaotusega. Võitu ei toonud ka pühapäeval, 29. jaanuaril Sadolini spordihoones toimunud kohtumine, kui teist korda tänavusel hooajal käis külas Peterburi naiskond Angry Pigs. Venelannad lahkusid Raplast seekord 3:6 võiduga.

Siim Jõgis

Rapla naiskonna treener Tauno Sau ütles, et selline tulemus vastab suures pildis naiskonna praegustele võimetele. "Grammi võrra oleks tulemus võinud parem olla, aga selline seis meil praegu on," ütles ta. Rahule ei saa Sau sõnul jääda kahe väravaga, mis endale lüüa lasti. Ühe puhul lasid kaitsjad vastaste ründajal liiga vabalt üle väljaku joosta ning teise puhul läks Kaitseliidu Rapla maleva naiskonnale kirja omavärav.

Samad naiskonnad mängisid omavahel ka eelmise aasta novembris ning siis võitsid vastased tulemusega 3:9. Sau ütles, et võrreldes toonase kohtumisega on edasiminekut näha. "Me lõime seekord rohkem väravavõimalusi ja suutsime palli kauem enda käes hoida," sõnas treener.

Lootused püsivad elus

Venelannad ei lasknud kohtumise alguses 0:0 seisul väga kaua püsida. Juba teise minuti alguses viis Ekaterina Chelishiva külalised 0:1 juhtima. Mõni minut hiljem oli sama mängija taas rünnakul, kui Rapla väravavaht Aljona Glivenko tegi talle vea ning nii said venelannad karistusviske. Seda läks sooritama Iana Galkina. Rapla naiskonna õnneks suutis Glivenko tema soorituse tõrjuda ning seega oli skoor jätkuvalt 0:1.

Mäng kulges edasi mõlemapoolsete võimalustega, kuid kahjuks kodunaiskonna ründajad vastaste väravasse palli ei saanud. Võimalusi selleks oli mitmeid. Hoopis Angry Pigs suutis 13. minutil oma eduseisu kasvatada, kui kauglöögi tabas Ekaterina Melnikova. Seisul 0:2 kodunaiskond allaandmise märke ei näidanud. Võideldi vapralt edasi, kuni initsiatiivi enda käes hoidmine tõi lõpuks kasu. Vähem kui minut enne esimese kolmandiku lõppu suunas palli vastaste väravasse Taagi Tellus, avades nõnda Rapla väravaarve. Järelejäänud 43 sekundi jooksul püüti leida ka viigiväravat, kuid Peterburi naiskonna väravavaht Alexandra Nazaruk ei lasknud sellel juhtuda.

Individuaalselt paremad

Jaht viigiväravale jätkus teise kolmandiku alguses. Edu see siiski ei toonud. Kümme ja pool minutit ei löönudki kumbki võistkond väravat, kuid siis kasvatas venelannade eduseisu 1:3 peale Ekaterina Chelishiva tabamus. Kolm minutit enne kolmandiku lõppu said vastased kirja veel ühe värava, kui täpne oli varem karistusviskel eksinud Iana Galkina. Vastuseta see värav siiski ei jäänud. Tiiu Varik muutis enne kolmandiku lõppu skoori veidi rõõmsamaks ning nii mindi puhkama seisul 2:4.

Viimane kolmandik algas venelannade ülekaaluga ning kuueminutilise mängu järel oli seis juba 2:6. Oma kolmanda värava selles mängus sai kirja Ekaterina Chelishiva ning vastaste kuues värav läks kirja Rapla naiskonna omaväravana. Selgelt oli tunda venelannade tehniline ja taktikaline küpsus.

Ka individuaalne meisterlikkus tundus olevat parem kui kodunaiskonnal. Viimase lohutusvärava viskas Rapla poolelt Mary Penter viis minutit enne kohtumise lõppu. Lõppskoor 3:6. Mängu parimateks valiti Angry Pigsi poolelt Ekaterina Chelishiva ja Rapla poolelt väravavaht Aljona Glivenko.

Suur suutäis

Naiste saalihoki kõrgliiga tabelis tähendab see, et Kaitseliidu Rapla maleva naiskond jätkab viiendal ehk viimasel kohal. Kaotatud on kõik senised kuus kohtumist väravate vahega 16:60. Enne põhiturniiri lõppu ootab ees veel kaks kohtumist, kus vastasteks on SK LINK/Saku ja Sparta Spordiselts. Tauno Sau tõdes, et Eesti kõrgliiga tase käib praeguse seisuga Kaitseliidu Rapla maleva naiskonnale üle jõu. "Tundub, et võtsime liiga suure suutäie," lisas ta. Eelmisel hooajal mängiti Eesti esiliigas.

Domen Bratož ja Tanel Sokk hüppavad palli järele. Kuigi selles situatsioonis sai palli kätte sloveen, siis kokkuvõttes jäid tartlased ikkagi peale.
Foto: SIIM SOLMAN

Avis Rapla jäi Tartule alla

Laupäeval, 28. jaanuaril kohtus Avis Rapla korvpallimeeskond koduses Alexela korvpalli meistriliigas Tartu Ülikooli meeskonnaga. Sadolini spordihoonesse oli kogunenud taas kord täismaja publikut mängule kaasa elama.

Rapla korvpallikool

Avis Rapla alustas mängu viimasel ajal tavapäraseks kujunenud algviisikuga, platsile jooksid korvialune jõud Thomas van der Mars, hiidlased Kristjan Voolaid ja Martin Paasoja, Sven Kaldre ja Domen Bratož. Kodupubliku ees mänginud raplakad alustasid energiliselt, võites esimese veerandaja Alexela meistriliiga liidri vastu kindlalt 21:15. Kodumeeskonna vankrit vedas punktiliselt Domen Bratož, kes viskas veerandajaga üheksa punkti.

Värsked jalad ja vähene väsimus võimaldas meeskonnal mängida kiiret ja resultatiivset mängu, mis viimasel ajal katkeb just teisel veerandajal. Loodetavasti on Avis Rapla mängumehed peatselt taas terved ning kauaoodatud korvialune täiendus lisandunud. Ka laupäeval rauges meie meeskonna hoog just teisel veerandajal, mis kaotati Tartu meeskonnale 14 punktiga. Poolajale mindi vastu külaliste 41:33 juhtimisel.

Kolmandal mänguveerandil kasvas vahe veelgi. Tartu meeskond domineeris täielikult ning neli minutit enne eelviimase veerandi lõppu oli vahe kasvanud enam kui kahekümnele punktile (37:58). Veerandaja lõpuks suutis Rapla meeskond vähendada vahe viieteistkümnele. Vaatamata sellele uskusid vähesed, et raplakad suudavad viimase kümne mänguminutiga mängu tagasi tulla.

Järgnevad kümme minutit pakkusid närvikõdi mõlema meeskonna fännidele. Rapla meeskonna poolehoidjatel tekkis lootus ja Tartu fännid ei osanud teha muud, kui hoida hinge kinni. Peamiselt tänu Martin Paasoja hiilgavale neljandale mänguveerandile (viskas natuke enam kui minutiga 7 punkti) suutsid raplakad tagasi mängu tulla. Kaks minutit enne mängu lõppu oli vahe vähenenud kuuele punktile, mis jättis kõik võimalused mäng enda kasuks pöörata.

Vaatamata meie meeskonna pingutustele ja fännide abile rohkemaks me suutelised polnud, Tartu võttis siiski lõpuks oma. Võitlusliku mänguga tuli võtta vastu kaotus numbritega 73:79.

Järgmine Avis Rapla mäng toimub juba eesootaval laupäeval, kui kodusaalis võõrustatakse TLÜ/Kalevi meeskonda.

FCR Media/Rapla KK naiskond pidas kaks rasket kodumängu

20. ja 21. jaanuaril võõrustas FCR Media/Rapla KK naiskond kodusaalis Balti liiga alagrupi liidrit. Venemaa naiskond Kurski Dynamo-Farm võitis alagrupi täiseduga ning sealjuures alistas kõik vastased, ka Rapla naiskonna, veenva ülekaaluga.

Rapla korvpallikool

Ühelt poolt ei saa mainimata jätta, et Rapla naiskonna koosseis 20.-21. jaanuari mängudeks oli jäänud vigastuste ja haiguste tõttu väga hõredaks. Kaasa ei teinud naiskonna põhimängujuht Francis Donders, lisaks jäid eemale Ellen Anett Põldmaa, Annika Köster, Glenda Tamar ning teatavasti on juba hooaja algfaasist vigastuse tõttu eemal Marit Maaring. Rapla naiskonnale tuli kaheks mänguks appi praeguseks korvpallurikarjääri lõpetanud Viive-Kai Rebane.

Võistkondade tasemevahe nimetatud mängudes oli selge ning venelannad olid igas elemendis raplakatest paremad. Esimeses kohtumises jäädi alla 36:90 ning korduskohtumises 34:87. Positiivsele poolele võib kirjutada, et mängudes sai pärast vigastuspausi arvestatavaid minuteid naiskonna üks noorimaid liikmeid Rapla KK kasvandik Katarina Tamm. Kindlasti olid rasked kohtumised kogu naiskonnale heaks kogemuseks edasisteks mängudeks Eesti-Läti Ühisliigas ja Balti liiga teises ringis.

FCR Media/Rapla KK naiskond lõpetas Balti liiga alagrupi kolmanda kohaga (3 võitu, 5 kaotust).

Teises ringis minnakse vastamisi järgnevate naiskondadega: Ukraina meister Tim-Scuf ning Valgevene teine naiskond Tsmoki-Minsk. Järgmised mängud on aga kõigepealt Eesti-Läti Ühisliigas – 28. jaanuaril võõrustatakse kodusaalis Läti U16 naiskonda.

Kohila katkestas kaotuste seeria kahe võiduga

Siim Jõgis

Enne möödunud nädalavahetusel toimunud Balti liiga kohtumisi oli Kohila VK/E-Service kaotanud järjest neli kohtumist. Kaks neist tulid eurosarjas Saksamaa Bundesliga tippklubi MTV Stuttgart Allianzi vastu ning kaks Balti liigas. Möödunud nädalavahetusel näitasid Kohila võrkpallurid, et neli järjestikust kaotust neid murda ei suutnud.

Kodusaalis võeti laupäeval 3:0 (25:20; 25:13; 25:13) võit RSU/MVS-i üle ning pühapäeval saadi 3:1 (10:25, 25:23, 25:10, 25:20) jagu SK Babite naiskonnast. Jätkuvalt on Kohila resultatiivseim mängija Kertu Laak, kes tõi laupäevases kohtumises RSU/MVS vastu oma naiskonna kontosse 20 punkti. Julija Mõnnakmäe lisas kümme ja Eliisa Peit kaheksa punkti.

Pühapäevases matšis SK Babite vastu kaotas Kohila esimese geimi üsna selgelt 10:25. Ka teine geim kulges vaevaliselt, kuid sihikindluse tasuks saadi võit numbritega 25:23. Kolmas geim võideti juba selgema vahega 25:10 ning otsustavas geimis saadi 25:20 võit. Kertu Laak ja Anastassia Gorina panustasid tulemusse 14 punkti, Tatjana Karpušina lisas 13 ja Eliisa Peit 11 punkti. Blokis oli suur ülekaal Babitel, kes jäi peale punktidega 15:5.

Pallingul olid omakorda selgelt edukamad Kohila naised, kes serveerisid vastase seitsme ässa vastu koguni neliteist ässpallingut. Rünnakul näitasid mõlemad võistkonnad võrdset 42-protsendilist efektiivsust.

Kaks võitu tõstsid Kohila naiskonna võiduprotsendi Balti liiga tabelis 82 peale, mis annab kokkuvõttes teise koha. Seni on Kohila saanud 14 võitu ja kolm kaotust. Kaheteist naiskonna konkurentsis juhib Balti liigat TK Kaunas-ASU, kellel on 15 võitu ja kaks kaotust, mis annab võiduprotsendiks 88. Balti liiga põhiturniiri lõpuni jääb Kohila VK/E-Service'l viis kohtumist.

Naiste võrkpalli Balti liiga praegune tabeliseis:

	M	P	Võ	K	Võ%	Geimid
1. TK Kaunas-ASU	17	44	15	2	88%	48:15
2. Kohila VC/E-Service	17	42	14	3	82%	47:17
3. TÜ/Eeden	17	37	12	5	71%	41:26
4. TTÜ/Tradehouse	17	29	9	8	53%	36:32
5. Jelgava/LU	17	27	9	8	53%	36:33
6. Achema- KKSC	16	25	9	7	56%	31:31
7. VK "miLATss"	17	25	8	9	47%	34:31
8. SK Babite	17	19	7	10	41%	31:38
9. Alytus Prekyba-Parama	15	17	6	9	40%	23:32
10. RSU/MVS	17	14	5	12	29%	20:41
11. Tallinna ülikool	16	11	3	13	19%	19:42
12. Famila/Võru VK	17	10	3	14	18%	18:46

Mini-klassi korvpallurid võistlesid nädalavahetusel Raplas ja Tartus

Siim Jõgis

Möödunud laupäeval ja pühapäeval kogunes Rapla korvpallikooli saali ligikaudu üheksakümmend noort korvpallurit kogu Eestist. Maha peeti mini-vanuseklassi (sünd 2005 ja nooremad) Eesti meistrivõistluste kolmas etapp.

Seitsme meeskonna vahelisel turniiril toimusid mängud mõlemal päeval hommikust õhtuni. Rapla korvpallikooli esindas Kohilast, Juurust ja Märjamaalt pärit poiste meeskond nime all Rapla Korvpallikool II. Lisaks osalesid turniiril Rae Spordikool/Kiili SK, Korvpalliklubi Pärnu, BC Kalev STAR, Keila Korvpallikool, Keila Korvpallikool II ja KK Viimsi Must. Rapla Korvpallikool II pidas kolm kohtumist, millest üks võideti ja kaks kaotati.

Turniir algas tasavägiselt, kuid esimeses matšis tuli tunnistada KK Viimsi Musta nappi paremust 39:40. Teises laupäevases mängus jäädi suurelt 44:72 alla BC Kalev STAR meeskonnale. Pühapäeval pandi enda jaoks turniirile ikkagi positiivne punkt, kui tulemusega 58:23 alistati Rae Spordikool/Kiili SK.

Rapla Korvpallikool II võistkonna treener on Jüri Pritšin. Teine osa mini-vanuseklassi Eesti meistrivõistluste kolmandast etapist toimus samal ajal Tartus, kus osales ka Rapla korvpallikooli esimene võistkond. Nemad kogusid kolme mänguga kaks võitu ja ühe kaotuse. Tulemused: BC Tartu II 43:49 Rapla korvpallikool, Tartu Palliklubi 52:50 Rapla korvpallikool ja BC Tartu/Ülenurme 19:78 Rapla korvpallikool.

TÖÖPAKKUMISED

Katusetöödega tegelev ehitusfirma pakub tööd
EHITAJATELE ja ABITÖÖLISTELE ning EELARVESTAJALE.
Tel 5629 8738, info@palmergrupp.ee

Kohila Gümnaasium võtab alates 27. veebruarist tööle:
DIREKTORI ASETÄITJA HALDUSALAL (1,0 kohta).

Avaldus, CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad saata hiljemalt 9. veebruariks aadressile: Kooli 1, Kohila 79805 või digitaalselt allkirjastatult e-posti aadressile neeme.lumi@kohila.edu.ee.

Täiendav info kooli kodulehel www.kohila.edu.ee või e-posti aadressil neeme.lumi@kohila.edu.ee

Kohila Gümnaasium võtab alates 27. veebruarist tööle:
kooli ARENDUSJUHI ASENDAJA (0,5 kohta) arendusjuhi lapsepuhkusel viibimise ajaks.

Avaldus, CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad saata hiljemalt 9. veebruariks aadressile: Kooli 1, Kohila 79805 või digitaalselt allkirjastatult e-posti aadressile neeme.lumi@kohila.edu.ee .

Täiendav info kooli kodulehel www.kohila.edu.ee või e-posti aadressil neeme.lumi@kohila.edu.ee .

RAPLA KÜTTEKONTOR
MÜÜB LÕHUTUD LEPA KÜTTEPUID (25-60 cm, ka võrkkotis).
Müüme ka PUIDUBRIKETTI.
Hinnad soodsad!
Tel 516 6305
AllikuGrupp
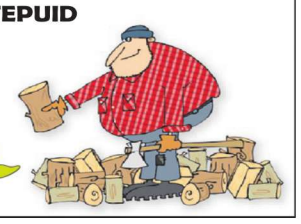

TÖÖPAKKUMISED

Alu Lasteaed-Algkool pakub ajutiselt kuni **7. juunini 2017 tööd II VÄIKEKLASSI ÕPETAJALE.**
Klassis on 3 õpilast.

Pakume omalt poolt sõbralikku kollektiivi, häid töötingimusi uues, nüüdisaegses koolihoones. Tööle asumine esimesel võimalusel.

Avaldus, CV ning haridust tõendavate dokumentide koopiad saata aadressil Keskuse tee 4, 79601, Alu, Rapla vald või e-postiga kool@alulakool.edu.ee
Info telefonil 5569 4827

SIIN
võiks olla
SINU
REKLAAM!

MITMESUGUST

Otsime 8. klassi tütarlapsele rahuliku meelega matemaatika koduõpetajat. Tel 5817 1917

MÜÜAKSE

Rapla Kütteäris puidu- ja turbabriketti, pelleteid, kaminapuid kotis. Vedu tasuta. Tel 5563 6856

toores lehtpuu, hind al 28 € (soodushind 25 km kaugusel Varbolast 50+ cm); metsakuiv okaspuu al 35 €; laotud puude tarne 10 ja 15 rm autoga, transport hinnas. Tel 502 4895

kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelleteid ning puidu- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503

tooreid halupuid 30-60 cm (lepp, must lepp, kask, saar) koos veoga. Tel 517 5783

soodsa hinnaga talusealiha. Vajadusel tükeldame. Info tel 505 9151, 5354 3002

suitsuvorsti ja maasinki väikehulgi, kohaletoomisega. Info tel 5196 2628 või 5351 7414

Tapamaja müüb emise lihakehasid kohaletoomisega. Info tel 5351 7414

ehituslikku saematerjali, servamata lauda, lepalauda, terrassi-, voodri- ja põrandalauda. Pikkused 3–6 m. Laudade värvimine. Vedu tasuta. Tel 528 2268

Liuguksed ja garderoobid. Abi projekteerimisel. Parimad hinnad. Tel 522 1151 www.nagusul.ee

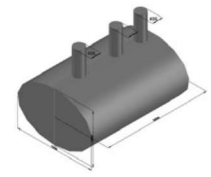

Reoveemahutite, septikute, kaevupumpade müük ja paigaldus. Tel 5306 5322 www.reovesi.ee

3 isast kuldse retriiveri tõutunnistusega kutsikat. Helista julgelt tel 515 8790 Jelena

saunaahjusid, kaminaid, pliite. Soodsalt. Tel 505 4355

OSTETAKSE

Vanametalli kokkuost Raplas Jürna 2. E-R 9-17, L-P 10-14. Tel 5818 8986 www.rauaspets.ee

Vanametalli kokkuost Agrovaru territooriumil E-R 9-17, L 9-14. Tel 505 8637, www.feralmet.ee

metsakinnistuid ja kasvavat metsa. Tel 502 4895; info@pajakaput.ee

OÜ ESTEST PR ostab põllu- ja metsamaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

kasvava lepa raieõigust. Kanarbiku talu. Tel 5373 7294

ümmarguste või ovaalsete kividega merevaigust kaelakee. Maksan kohe kuni 800 €. Tel 5871 0351

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ja BDA Consulting OÜ koostöös Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskusega korraldavad

ALUSTAVA ETTEVÕTJA BAASKOOLITUSE

Koolitus annab vajalikud baasteadmised oma ettevõtte alustamiseks ja oskused ettevõtlusega tegutsemiseks.

Koolituse teemad:
- strateegiline planeerimine väikeettevõttes: mina-ettevõtja, äriidee ja -mudel
- turundus ja müük: turundusuuringud ja –strateegia ning turundus- ja müügiplaan
- finantsjuhtimine, raamatupidamine, maksud, finantsprognooside koostamine
- meeskond ja juht

Koolitajad on Elmo Puidet ja Siiri Einaste.

Koolituse käigus koostab osaleja praktilise suunitlusega äriplaani ja tegevuskava.

Koolitus toimub: 14.-15.03, 28.-29.03, 18.-19.04 ja 03.05 kella 10-17.
Rapla Kultuurikeskuse kammersaalis (Tallinna mnt 17A, II korrus)

Osalemistasu: 40 eurot, milles sisalduvad koolitusmaterjalid ja kohvipausid. Koolituselt on võimalik tulumaks tagasi küsida.

Koolitusele kandideerimiseks tuleb esitada sooviavaldus, mille leiate www.raek.ee. Täidetud ankeedi palume saata **hiljemalt 06.märtsiks 2017** aadressile aili@raek.ee.
Lisainfo Aili Gutmann 489 4750.

Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fond · Eesti tuleviku heaks · BDA Consulting · RAPLAMAA ARENDUS- JA ETTEVÕTLUSKESKUS · EAS Enterprise Estonia

TEENUS

OÜ KÜLMALINE

Soojuspumpade remont, müük ja paigaldus, kodumasinate ja sõiduki kliimaseadmete remont. Tel 5330 1720 www.kulmaline.ee

Bussiteenus 8 kuni 82 kohta. Helista tel 5330 7447, sivaauto2007@gmail.com

KAARDID ENNUSTAVAD 24 H. Tel 900 1727, h. 1,09 €/min

Raamatupidamine, aruanded. Tel 505 9669, info@holopoint.ee

Rehvivahetus Rapla linnas Jürna tn 2. Hinnad väga soodsad. Rehvivahetuse aja saab broneerida tel 5818 8986

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968 või 5340 2068

Ohtlike ja suurte puude langetamine. Tel 517 5783

Ohtlike puude langetamine. Tel 5850 1495

Katused, fassaadid ja viimistlustööd. Tel 5352 9476 e-mail: mehitus@gmail.com

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hoolduslõikust. SOODSAD HINNAD. Helista kohe tel 522 0321

Ehitusabi. Tel 5391 5528

Mobiilne saekaatriteenus ja halumasinarent. Tel 528 0616

Annan laenu põllumaa tagatisel. Tel 5342 3633

Pottsepatööd. Tel 5607 2429

Kallist ema, vanaema ja vanavanaema

ELLEN REINSALU

mälestavad
13. surma-aastapäeval
poeg ja pojatütar perega

Su jalg ei astu enam armsaid radu,
ei ava käsi koduväravat,
su tugev elutahe väsis…

Kallis Sirje ja kõik lähedased!
Südamlik kaastunne

ELLA LILLE

kaotuse puhul.
Erna, Edgar, Tiivi,
Getlyn, Ville,
perekond Kelder

Siiras kaastunne
Valvele lastega, Jürile,
Evile abikaasa, isa ja venna
TÕNU SARAPUU
kaotuse puhul.
Marve, Kalev

Mälestame head sõpra ja endist töökaaslast

OLGA KIHLEVELTI

ning avaldame kaastunnet omastele.

Heik, Reet, Ene,
Anna, Kersti, Natalja,
Ruth, Aadi, Jaan, Kalev

Mälestame

OLGA KIHLEVELTI.

Avaldame kaastunnet
Liile ja Endlile.

Maie ja Kadri perega

Mälestame

OLGA KIHLEVELTI

ja avaldame kaastunnet omastele.

Endised töökaaslased
Lydia, Laine, Elvi,
Anu, Tiiu, Eva ja Karl

Südamlik tänu kõikidele sugulastele ja tuttavatele, kes olid meile toeks ning abiks abikaasa, isa ja vanaisa

TÕNU SARAPUU

ärasaatmisel.

Lesk, poeg ja tütar peredega

Südamlik kaastunne
Lyle ja Endlile
kalli

OLGA

kaotuse puhul.

Kaja ja Heikki peredega

Sügav kaastunne
Vallole perekonnaga
kalli

EMA ja VANAEMA

kaotuse puhul.

Majarahvas

Ta vaikis, me õpetaja...
Oli hetk,
mil olevikust sai minevik
ja tulevikku jäid ainult
mälestused...

Avaldame siirast kaastunnet omastele kalli

RUTH KERSNA

kaotuse puhul.

Kehtna kooli 1982. a lõpetajad

Mälestan armsat klassijuhatajat

RUTH KERSNAT.

Avaldan sügavat kaastunnet abikaasa Jaanile ja poeg Vallole perega kalli abikaasa ja ema kaotuse puhul.

Eike perega

Endist õpetajat
RUTH KERSNAT

mälestavad Kehtna Põhikooli töötajad.
Avaldame kaastunnet omastele.

Üks eluvärav
igaveseks sulgus,
ees rahu, vaikus,
uni pikk…

Kallist klassijuhatajat

RUTH KERSNAT

mälestavad 1977. a lõpetajad Kehtna koolist ja avaldavad kaastunnet lähedastele.

Kaastunne omastele

VILLU KUUSOJA

kaotuse puhul.
Koolivennad
TEMT-i päevilt

Meie südamlik kaastunne
Vallole perega kalli ema

RUTH KERSNA

kaotuse puhul.
Margus ja Morris

Avaldame siirast kaastunnet Jaanile ja Vallole perega kalli abikaasa ja ema

RUTH KERSNA

kaotuse puhul.

Perekonnad Aus,
Grünling, Kaljula, Silde,
Grauen, Säde

On hinges värelemas tühjus
ja süda valust hell.
Mu mõte
trotsib mõistmast veel,
et läksid teed,
kust tagasi ei tulda...

Armast sõbrannat

RUTH KERSNAT

mälestab Tunne Maidoga ning avaldame siirast kaastunnet abikaasale ja poeg Vallole perega.

Avaldame südamlikku kaastunnet Vallo Kersnale kalli ema

RUTH KERSNA

kaotuse puhul.

OÜ E-Piim transpordi ja vastuvõtu kollektiiv

Kas kuuled,
kuis nutab Su kodu
sinu puudumist leinates sääl.
Tal kaaslaseks
vihmade sadu,
mil piiskadel pisara hääl...
Südamlik kaastunne tütardele Cisellele ja Viivikale peredega kalli isa ja vanaisa
VILLU KUUSOJA
surma puhul.
Angela, Erika, Monika
peredega ja Helgi

Südamlik kaastunne Arnold Kirsile kalli elukaaslase

HILJA HALLISTU

surma puhul.

K/Ü Kehtna "Suvi"
elanikud

Mälestame ja avaldame südamlikku kaastunnet Arnold Kirsile ja lähedastele
HILJA
lahkumise puhul.
Alje ja Mati

On lahkunud meie hea tädi
HILJA HALLIST.
Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele.

Aare, Helle,
Kaido peredega ja Urve

Südamlik kaastunne Dianale kalli
ISA
kaotuse puhul.

Töökaaslased
Rapla Magaziinist

Südamlik kaastunne Lilia Raudheidingule kalli isa
ÜLO SEPA
kaotuse puhul.

Töökaaslased Rapla Maavalitsusest

Täname kõiki, kes olid meiega kalli abikaasa, isa, vanaisa, vanavanaisa ja äia

VELLO SAARSO

viimasel teekonnal.

Urve, Mart ja Sander

Lahkus sõbralik naabrimees

ÜLO ÜLENÕMM.

Sügav kaastunne kõigile lähedastele.

Tiiu ja Heiki

Avaldame kaastunnet Vallo perele

EMA

kaotuse puhul.

Rain ja Tiia

Mälestame kauaaegset majakaaslast ja avaldame kaastunnet lähedastele
AVO HANVERE
surma puhul.
KÜ Pargi Kolm
majarahvas

Südamlik kaastunne Maariole armsa venna

MEELIS MAIDLA

surma puhul.
Öökulli 6 naabrid

Me armsad hinged vabaks andma peame – saab kurbus helgeks mälestuseks ükskord, teame…

Siiras ja südamlik tänu kõigile sugulastele, sõpradele ja tuttavatele, kes olid meiega, kui saatsime viimsele teekonnale oma armsa

MEELIS MAIDLA.

Leinavad omaksed

Meie südamlik kaastunne Dianale ja tema perele armastatud isa, vanaisa, äia

MEELIS MAIDLA

ootamatu kaotuse puhul.

Kaja ja Esko

Aeg ühiseid rõõme
ja muresid ei mata,
aeg kaunimad ajad
meelde jätab...

Südamlik kaastunne lähedastele kalli

MEELIS MAIDLA

kaotuse puhul.

Endised
klassikaaslased 8c

KINO

MÄRJAMAA KINO "HELK"
„Ööseadus“ (USA, alla 12aastastele keelatud)
1. veebruar kl 16.45 21.30
„Manchester by the Sea“ (USA, alla 12aastastele keelatud)
1. veebruar kl 19
2. veebruar kl 16.30, 21.20
„Ööloomad“ (USA, alla 14aastastele keelatud)
2. veebruar kl 19
„Sivi uneseiklus“ (Rootsi, eesti keeles)
3. veebruar kl 15.15
5. veebruar kl 15
7. veebruar kl 15.15
„November“ (Eesti)
3. veebruar kl 17, 19, 21.20
5. veebruar kl 17, 19.10, 21.20
7. veebruar kl 19.15
8. veebruar kl 17
„Kuld“ (USA, alla 12aastastele keelatud)
7. veebruar kl 17, 21.30
8. veebruar kl 21.10
„Resident Evil: Viimane peatükk“ (USA, 3D, alla 14aastatele keelatud)
8. veebruar kl 19.10

MUUSEUM

JÄRVAKANDI KLAASIMUUSEUM
Püsiväljapanek **„136 aastat Järvakandi klaasitööstust“**
„Tindipotid ja -pudelid Järvakandi klaasimuuseumi kogudest“
Muuseum avatud K, N, R kl 11-18 L 11-15,
tel 518 2610 ja 5390 4677

MAHTRA TALURAHVAMUUSEUM
Näitus „Teekarbist teemärgini“
Püsinäitus **„Eesti talupoja elu 19. sajandil ja Mahtra sõda“**
Muuseum avatud T-L kl 11-16

SILLAOTSA TALUMUUSEUM
„Velise vallavalitsuse tegemised aastatel 1918-1944 Rahvusarhiivi materjalide põhjal“
Püsinäitus **„Märjamaa ja Vigala kihelkonna inimeste ning aja lugu“**
Avatud E-P kl 10-17

HAGERI MUUSEUM
Püsinäitused **„Maa-apteek“, „Kihelkonnakeskus Hageri“** (fotonäitus)
Avatud T, K, N kl 11-16, tel 5648 3828 või e-post virve.õunapuu@kohila.ee

TEATER

„Ahhaa, ehhee, ohhoo“. Tallinna lasteteater Lepatriinu
Kuimetsa rahvamaja, 2. veebruar kl 11.15

„Tõde ehk valetamise meistriklass“. Projektiteater Kell Kümme
Märjamaa rahvamaja, 6. veebruar kl 19

„Ema läheb mehele“. Valtu näitetrupp Anderaasuke
Juuru rahvamaja, 6. veebruar kl 19

„Homme on täna!“ Tõnis Niinemetsa power-up comedy
Rapla kultuurikeskus, 8. veebruar kl 19

Improteater Impeerium laval koos Inga Lungega
Kultuuriklubi Baas (Rapla, Tallinna mnt 5),
8. veebruar kl 19

KOOLITUS

Õpiõhtu – geelküünalde valmistamine
Kohila, Kovanäpseli maja, 1. veebruar kl 16

Lõhnamängud I õpituba: lõhnavad meeleolud
Maarika Massaažituba (Rapla, Tallinna mnt 3),
1. veebruar kl 16.30

Lapitehnika lühikursus
Teenuse mõis, 1. veebruar kl 18

Mai-Agate Väljataga loeng
Esoteerika keskus (Rapla, Telliskivi 1),
2. veebruar kl 18

Tordialuse töötuba
TaevaniMaani meistrikoda
(Rapla, Viljandi mnt 15a), 4. veebruar kl 14

Teekannu töötuba
TaevaniMaani meistrikoda, 5. veebruar kl 10

Õpiõhtu – heegeldatud ruumilised motiivid
Kohila, Kovanäpseli maja, 8. veebruar kl 16

KONTSERT

Kadri Voorand Trio ja segakoor K.O.O.R. ühiskontsert Cyrillus Kreegi loomingust
Rapla kultuurikeskus, 2. veebruar kl 19

Ansambli Etnosfäär kontsert
Loomeruum (Rapla, Tallinna mnt 5),
3. veebruar kl 19

MITMESUGUST

Loe ja meisterda!
Rapla keskraamatukogu, 4. veebruar kl 12

Leaderi infopäev „Kogukonna investeeringud“
Juuru rahvamaja, 1. veebruar kl 17
Kaiu rahvamaja, 2. veebruar kl 17
Kohila raamatukogu, 6. veebruar kl 17

Muinasjutuõhtu mudilastele
Rapla keskraamatukogu, 7. veebruar kl 17.30

EV 100 toetusmeetme tutvustamine
Loomeruum (Rapla, Tallinna mnt 5),
8. veebruar kl 10

Hiina uusaasta tähistamine
Esoteerika keskus (Rapla, Telliskivi 1),
8. veebruar kl 18

Margus Aru kogupereromaani "Nora" esitlus
Varbola rahvamaja, 5. veebruar kl 13

NÄITUS

Naiskodukaitse 90 aasta juubeli fotonäitus
Juuru rahvamaja (avamine 2. veebruaril kl 14)

Erinevad viisid kollektsioneerimiseks. Näitus erakogust
Kehtna Kunstide Kool 25. Ülevaatlik näitus kunstiõpilaste ja vilistlaste töödest
Kehtna raamatukogu

Üks pere, kaks hobi: Juta Hiielo portselanmaal ja Tiiu Hiielo sõrmkübarate kogu
Läänemaa hobifotograafide ühisnäitus „Animalia“
Kohila raamatukogu

Urve Rukki fotonäitus “Külmaväraval”
Kohila Tornigalerii (Viljandi mnt 1), avatud kiriku lahtioleku aegadel või leppida kokku tel 5623 0741

Märjamaa muusika- ja kunstikooli eelkooli õpilaste maalinäitus (lastekogus)
Harjumaa Muuseumi näitus „Rehielamused“
Märjamaa valla raamatukogu

Jüri Taltsi fotonäitus „Pildilood“
Märjamaa rahvamaja Ly galerii

Raikküla jahiseltsi trofeede näitus
Raikküla kultuurikeskus, näituse külastamiseks helistada tel 516 0783

Viljar Ansko karikatuuride näitus
Huumorimuuseum (Purku koolimaja)

Rabahingus: Anne Aaspõllu haikud piltidel (saalis)
Võtmehoidjad Kert Vahtre kogust (vitriinis)
Rapla keskraamatukogu

Kaido Haageni fotonäitus “Raudtee(ta)jaamad
Rapla vallamaja II korrus

SPORT

Saalijalgpalli teine liiga, põhja/lõuna piirkond: JK Kohila vs Tallinna FC Hell Hunt
Kohila spordihoone, 1. veebruar kl 20.30

Koolinoorte 6.-9. klasside korvpalli MV
Rapla, Sadolini spordihoone, 1. veebruar kl 9 (gümnaasiumite grupp)
Rapla, Sadolini spordihoone, 7. veebruar kl 9 (põhikoolide grupp)

Raplamaa noorte MV laskmises, õhupüss
Kuimetsa spordihoone, 3. veebruar kl 16

Saku I liiga korvpallis: Kohila/ Telia SK/ Webware vs Kuressaare BC Hundid/ ASSA Abloy
Kohila spordihoone, 3. veebruar kl 20

KoMo KV etapp ja maakonna MV suusatamises: klassikasprint
Rapla Vesiroosi terviserada, 4. veebruar

Einu Ehase mälestusturniir kabes
Kaiu põhikool, 4. veebruar kl 10

PU16-klassi Eesti MV: BC Raplamaa I vs SK RIM/ TTÜ Korvpallikool Sinine
Rapla, Sadolini spordihoone, 4. veebruar kl 11

Eesti-Läti Ühisliiga korvpallis: FCR Media/ Rapla KK vs TTT Riga Juuniorid
Rapla, Sadolini spordihoone, 4. veebruar kl 14

Saalijalgpalli teine liiga, põhja/lõuna piirkond: JK Kohila vs Kiili JK
Kohila spordihoone, 4. veebruar kl 17

Alexela korvpalli meistriliiga: Avis Rapla vs TLÜ/ Kalev
Rapla, Sadolini spordihoone, 4. veebruar kl 17

Raplamaa Jalgpallikooli turniir 2005. a sündinud poistele
Rapla, Sadolini spordihoone, 5. veebruar algusega kl 10

42. Raplamaa auhinnavõistlus ja Eesti seenioride MV õhkrelvadest laskmises
Kuimetsa spordihoone, 5.-6. veebruar algusega kl 9.45

KIRIKUTEATED

EELK RAPLA MAARJA-MAGDALEENA KIRIK
Piiblitund ja palveosadus
Pastoraadi inglisaal, 2. veebruar kl 17

Armulauaga jumalateenistus, kevadise leerikooli algus
5. veebruar kl 12

EELK JÄRVAKANDI PAULUSE KIRIK
Armulauaga jumalateenistus
5. veebruar kl 15

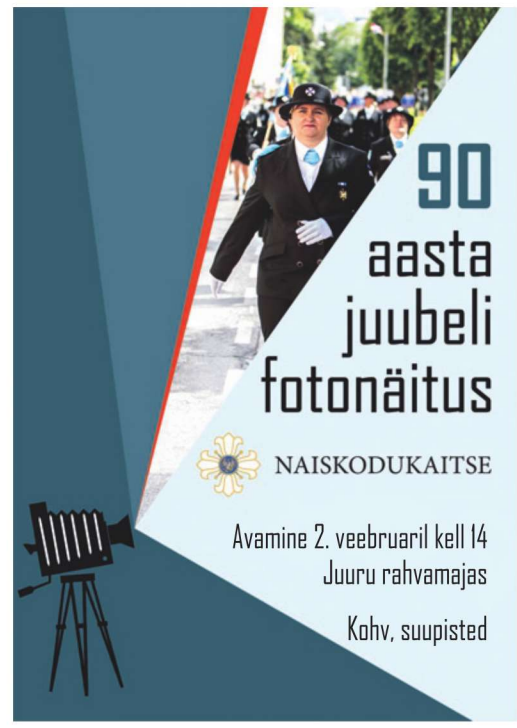

ETV

NELJAPÄEV 2.02

06.55 Terevisioon **08.55** Draamasari Isa Brown. Roosikrantsi mõistatus **09.50** Terevisioon **11.50** Pealtnägija* **12.40** Foorum (subtiitritega)* **13.45** Eesti lood. Pagulasega elutoas (2016)* **14.10** Kirjandusministeerium* **14.40** Eesti aja lood. Tartu rahu (ETV 2007) **15.10** Tartu (Eesti Telefilm 1983) **15.20** Paksem kui vesi **16.05** Oru valitseja **17.00** Aktuaalne kaamera **17.10** Õnne 13 (Eesti 2012) **17.45** Draamasari Isa Brown. Roosikrantsi mõistatus **18.30** Aktuaalne kaamera **18.55** Ringvaade **20.00** Kadunud tsivilisatsiooni jälgedel (ETV 2015) **20.30** Komöödiasari ENSV. Ilu ja pada **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport **21.40** Kapital **22.10** Galakontsert "Hollywood Viinis" (Saksa 2015) **23.45** Üks koorilaul. Minu isamaa* **23.55** Ringvaade* **01.02** ERR.ee uudised

REEDE 3.02

06.55 Terevisioon **08.55** Draamasari Isa Brown. Jeruusalemma tütred **09.50** Terevisioon* **11.50** Suud puhtaks* **13.10** Kapital* **13.40** MI. Kaks koori* **14.10** Galakontsert "Hollywood Viinis" **15.45** Üks koorilaul. Minu isamaa* **15.55** Ilus maa. Puhas ihu Hiiumaalt (Eesti 2013) **16.05** Draamasari Oru valitseja **17.00** Aktuaalne kaamera **17.10** Draamasari Õnne 13 (Eesti 2012) **17.45** Draamasari Isa Brown. Jeruusalemma tütred (Father Brown, Inglise 2014)* **18.30** Aktuaalne kaamera **18.55** Ringvaade **19.30** Komöödiasari Minu pere **20.00** Meloodia 69 (Eesti Telefilm 1969) **20.30** Rakett 69 **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport **21.40** Draamasari Saksamaa '83. Põhjamaine pulm **22.30** Mängufilm Härra Morgani viimane armastus **00.25** Pealtnägija* **01.11** ERR.ee uudised

LAUPÄEV 4.02

07.30 Džungliässad **07.40** Hiir Hops **07.50** Väike prints **08.15** Mukk ja Tšavapa **08.25** Tugitoolisport **08.30** Maša ja karu **08.40** Lola Pikk-kõrv **08.45** Näpsud **08.50** Põrsas Peppa **08.55** Mina ka. Eesti **09.00** Üks koorilaul. Ärkamise aeg **09.05** Meie inimesed. Gerda* **09.30** Meloodia 69 **10.00** Maahommik **10.45** Õnne 13 **11.15** Pealtnägija **12.05** Laulukarussell 2017 **13.05** Dallas **13.45** Elu parim aeg **14.45** Midsomeri mõrvad **16.15** Hommik Anuga* **17.30** Osoon* **18.00** ENSV **18.30** Aktuaalne kaamera **18.40** Planeet Maa II. Mäed **19.35** Islandi taluköök **20.05** Reisile minuga. Läti suvi **20.30** Õnne 13 **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.20** Sport. Sport **21.35** Maigret. Maigret seab lõksu **23.05** Wallander. Valge emalõvi **00.35** Vaiko Eplik ja Eliit **01.19** ERR.ee uudised

PÜHAPÄEV 5.02

07.30 Väike kummitus Laban **07.35** Väike prints **08.00** Peeter Pikk-kõrv **08.15** Priit ja Prääks **08.25** Hiir Hops **08.35** Zorro seiklused **08.55** Mina ka **09.00** Tähendamisi. Reformatsioon 500 **09.05** Prillitoos **10.00** Hommik Anuga **11.15** Islandi taluköök **11.40** Loodusdokk Planeet Maa II **12.30** Härra Morgani viimane armastus **14.25** Kolm tähte Münchenis **15.55** Ilus maa **16.05** Maigret. Maigret seab lõksu **17.35** Rakett 69* **18.05** Reisile minuga. Läti suvi* **18.30** Aktuaalne kaamera **18.40** Ajavaod. Sillaehitaja visiit **19.10** Hercule Poirot **20.00** Laulukarussell 2017 **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm. Nädal **21.40** Sport. Sport **22.00** Kriminaalsari Wallander. Armastuse õppetund **23.30** Draamasari Elu parim aeg **00.25** Draamasari Dallas. Relvile **01.09** ERR.ee uudised

ESMASPÄEV 6.02

06.55 Terevisioon **08.55** Isa Brown. Kolm surma tööriista **09.50** Terevisioon* **11.50** Maahommik* **12.35** Eesti lood. Pagulasega elutoas **13.00** Hommik Anuga* **14.15** Laulukarussell 2017 **15.10** Rakett 69* **15.40** Novaator* **15.45** Teadus kolme minutiga. Konstruktiivne vaikus Nõukogude Eestis (ETV 2015) **15.50** Vana aja asjad. Ühistransport (Eesti 2004) **16.05** Oru valitseja **17.00** Aktuaalne kaamera **17.10** Õnne 13 (Eesti 2012) **17.45** Isa Brown. Kolm surma tööriista **18.30** Aktuaalne kaamera **18.55** Ringvaade **20.00** Osoon **20.30** Mina ka. Perekond **20.35** Meie inimesed. Karoliine **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport **21.40** Välisilm **22.15** Välisilma dokk Erdogan: presidendist sultaniks **23.10** Saksamaa '83. Põhjamaine pulm **00.00** Ringvaade* **01.09** ERR.ee uudised

TEISIPÄEV 7.02

06.55 Terevisioon **08.55** Draamasari Isa Brown. Kolonel Gerardi autasu **09.50** Terevisioon* **11.50** Tähendamisi. Reformatsioon 500* **11.55** Prillitoos (subtiitritega)* **12.50** Osoon (subtiitritega)* **13.20** Välisilm* **13.55** Dokfilm Šotimaa valik (Hispaania 2014) **15.10** Kadunud tsivilisatsiooni jälgedel (ETV 2015)* **15.40** Reisisari Reisile minuga 11. Läti suvi* **16.05** Draamasari Oru valitseja (Monarch of the Glen, Inglise 2005) **17.00** Aktuaalne kaamera **17.10** Draamasari Õnne 13 (Eesti 2012) **17.45** Draamasari Isa Brown. Kolonel Gerardi autasu (Father Brown, Inglise 2014)* **18.30** Aktuaalne kaamera **18.55** Ringvaade **20.00** Foorum **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport **21.40** OP **22.10** Paksem kui vesi **22.55** Plekktrumm* **23.40** Ringvaade* **00.47** ERR.ee uudised

KOLMAPÄEV 8.02

06.55 Terevisioon **08.55** Draamasari Isa Brown. Vikatimees **09.50** Terevisioon* **11.50** Plekktrumm* **12.35** Meie inimesed. Karoliine* **13.00** Riigikogu infotund **14.00** Ajavaod. Sillaehitaja visiit (ETV 2011)* **14.30** Idée fixe. Tiia Toomet (ETV 1994) **14.40** Komöödiasari ENSV. Ilu ja pada* **15.15** Kriminaalsari Hercule Poirot. Topeltpatt **16.05** Draamasari Oru valitseja (Monarch of the Glen, Inglise 2005) **17.00** Aktuaalne kaamera **17.10** Draamasari Õnne 13 (Eesti 2012) **17.45** Draamasari Isa Brown. Vikatimees (Inglise 2014)* **18.30** Aktuaalne kaamera **18.55** Ringvaade **20.00** Pealtnägija **20.45** Novaator **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport **21.40** Suud puhtaks **23.00** Eesti lood. Õuemängud **23.30** Komöödiasari Minu pere **00.00** Ringvaade* **01.06** ERR.ee uudised

ETV 2

NELJAPÄEV 2.02

07.00 Animasarjad **08.15** Lastetuba **08.35** Mis? Miks? Kuidas? **08.40** Mesitaru **08.45** Rüütel Rooste **09.00** Ringvaade* **10.05** Oru valitseja **10.55** 4x4. Kaukaasia **11.25** Eesti muusikavideod **11.58** ERR.ee uudised **15.30** Uus Tase **15.50** Hiir Hops **16.00** Lastetuba **16.10** Kiisud, edasi! **16.15** Kosmoselendurid **16.30** Väike prints **16.55** Põrsas Peppa **17.00** Karusmarjad metsikus looduses **17.25** Väike printsess **17.35** Priit ja Prääks **17.45** Vikerkaare Rubiin **18.00** Beni ja Holly kuningriik **18.10** Robin Hood **18.20** Toredate Asjade saar **18.30** Lastetuba **18.45** Tugitoolisport **18.55** Uus Tase **19.20** AK (vk) **19.30** Vladivostok **20.00** AegRuum **20.50** Arktikast Antarktikasse **21.30** Kultuuriuudised **21.35** Fargo **22.25** W1A **22.55** Eesti TOP 7 **23.45** Igavene kaos **01.30** ERR.ee uudised

REEDE 3.02

07.00 Animasarjad **07.40** Vikerkaare Rubiin **07.50** Karusmarjad metsikus looduses **08.15** Lastetuba **08.35** Kiisud, edasi! **08.40** Toredate Asjade saar **08.45** Kosmoselendurid **09.00** Ringvaade* **10.05** Oru valitseja **10.55** Elu nagu filmis? **11.25** Eesti muusikavideod **11.58** ERR.ee uudised **14.45** Koolitants 2017**15.30** Uus Tase **15.50** Maša ja karu **16.00** Lastetuba **16.15** Kosmoselenduri **16.30** Väike prints **16.50** Põrsas Peppa **17.00** Karusmarjad metsikus looduses **17.25** Mina ja Miia **17.45** Mukk ja Tšavapa **18.00** Zorro seiklused **18.25** Näpsud **18.30** Lastetuba **18.45** Papist poisid **18.50** Lola Pikk-kõrv **18.55** Uus Tase **19.20** AK (vk) **19.30** Langebraun lauale! **20.00** Kinnunen **21.30** Kultuuriuudised **21.35** Anderson **23.00** Plekktrumm* **23.45** Fargo **00.39** ERR.ee uudised

LAUPÄEV 4.02

09.00 Väikelinna detektiivid. Valge daami tõeline lugu **09.30** Põrsas Peppa. Jänesetaadi paaditöökoda **09.35** Mina ja Miia. Vastutuult **10.00** Laulukarussell 2017 **11.00** Eesti lood. Mängur **11.30** Doonau - Euroopa Amazonas **12.20** Kinoklassika Metropolis **14.45** Pöide, vaikiv tunnistaja **15.45** Salapärane saar Aldabra **17.00** Doktor Proktori ajavann **18.30** Džungliraamat. Kaldale uhutud **18.45** Lammas Shaun **18.55** Pipi Pikksukk. Pipi õhupallisõit **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Suurmeistrid. Mart Seim (ETV 2015) **19.45** Eesti lood. Maailmameister (Eesti 2009) **20.15** 4x4. Kaukaasia **20.45** AegRuum Ülekoormatud aju **21.40** Eesti parim koolikokk **22.40** Vladivostok **23.05** Maailma kino Järjekordne õnnelik päev **01.04** ERR.ee uudised

PÜHAPÄEV 5.02

09.00 Doktor Proktori ajavann **10.30** Põrsas Peppa. Sahinaklõbina-mürtsuorkester **10.35** Karusmarjad metsikus looduses. Head vana aastat! **11.00** Kinnunen (Eesti 2007)* **12.25** Plekktrumm* **13.10** Tähelaev. Kersti Kreismann (ETV 2004)* **14.25** Truu naine (ETV 1982)* **16.20** Siin ja praegu. Kersti Kreismann (2000)* **17.00** Väikelinna detektiivid. Valge daami tõeline lugu **17.30** Buratino tegutseb jälle. Alma-Mari külaskäik (ETV 2004) **18.00** Koolitants 2017. Jõgeva **18.45** Lammas Shaun **18.55** Zorro seiklused. Meister **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Teemaõhtu. Avastades Felat (USA 2014) **21.25** Teemaõhtu. EBBA muusikaauhinnad 2017 **22.30** Teemaõhtu. The Stone Roses: kivist tehtud (The Stone Roses, Inglise 2013) **00.13** ERR.ee uudised

ESMASPÄEV 6.02

07.00 Animasarjad **08.15** Pipi Pikksukk **08.40** Priit ja Prääks **08.50** Džungliraamat **09.00** Ringvaade* **09.35** Eesti lood **10.05** Oru valitseja **10.55** Lahutus Prantsuse moodi **12.16** ERR.ee uudised **15.30** Uus Tase **15.50** Maša ja karu **16.00** Lastetuba **16.15** Mis? Miks? Kuidas? **16.30** Oktonaudid **16.40** Džungliraamat **16.55** Põrsas Peppa **17.00** Karusmarjad metsikus looduses **17.25** Tuutu ja Potsu **17.35** Džungliässad **17.45** Sammalhammas, kus sa oled? **18.00** Rüütel Miku **18.10** Susapusa Okidos **18.20** Mesitaru **18.30** Lastetuba **18.45** Mily murrab pead **18.55** Uus Tase **19.20** AK (viipek) **19.30** Chicara - sumomaadleja poeg **20.00** Maahommik **20.45** Elu allpool nulli **21.30** Kultuuriuudised **21.35** Plekktrumm **22.20** Peotäis dollareid **23.55** Eesti TOP 7* **00.52** ERR.ee uudised

TEISIPÄEV 7.02

07.00 Lastesaated **09.00** Ringvaade* **10.05** Oru valitseja **10.55** Plekktrumm* **11.40** Eesti muusikavideod **12.11** ERR.ee uudised **15.30** Uus Tase **15.50** Väike kummitus Laban **16.00** Lastetuba **16.10** Mis? Miks? Kuidas? **16.15** Vahva Roosi **16.30** Oktonaudid **16.40** Džungliraamat **16.50** Põrsas Peppa **17.00** Karusmarjad metsikus looduses **17.25** Tuutu ja Potsu **17.35** Džungliässad **17.45** Vikerkaare Rubiin **18.00** Beni ja Holly väike kuningriik **18.10** Robin Hood **18.20** Toredate Asjade saar **18.30** Lastetuba **18.45** Lola Pikk-kõrv **18.50** Lammas Shaun **18.55** Uus Tase **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** Eesti lood **20.00** Doonau - Euroopa Amazonas **21.00** W1A **21.30** Kultuuriuudised **21.35** 4x4. Kaukaasia **22.05** Päikest oodates **23.00** Kon-Tiki **00.56** ERR.ee uudised

KOLMAPÄEV 8.02

07.00 Lastesaated **08.35** Toredate Asjade saar **08.45** Lola Pikk-kõrv **08.50** Oktonaudid **09.00** Ringvaade* **10.05** Oru valitseja **10.55** Arktikast Antarktikasse **11.25** Elena **12.45** Eesti TOP 7* **13.34** ERR.ee uudised **15.30** Uus Tase **15.50** Hiir Hops **16.00** Lastetuba **16.15** Rüütel Rooste **16.30** Kessu **17.00** Karusmarjad metsikus looduses **17.25** Väike printsess **17.35** Peeter Pikk-kõrv **17.45** Sammalhammas, kus sa oled? **18.00** Rüütel Miku **18.10** Susapusa Okidos **18.25** Mesitaru **18.30** Lastetuba **18.45** Päev, kui Henri kohtas...? **18.50** Lammas Shaun **18.55** Uus Tase **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** Elu nagu filmis? **20.00** Eesti parim koolikokk **21.00** Chicara - sumomaadleja poeg **21.30** Kultuuriuudised **21.35** Sõda **23.30** Afganistan - kättemaksu hind **01.00** ERR.ee uudised

KANAL 2

NELJAPÄEV 2.02

06.15 Meie Charly. Võidujooks. Kas Dirk ja Charly jõuavad päästa Jenny ja ta väikese tütre elu? **07.00** Warneri multimaania **07.25** Eskimotüdruk **07.35** Pöörased jänesed **08.00** Reporter* **09.00** Purunenud elud **10.00** Armastuse maitse **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Nädalalõpp Kanal 2ga **13.00** Suur lotokolmapäev - Rooside sõda **13.50** Meie Charly. Omal vastutusel **14.50** Küladetektiivid. Surm ujumisbasseinis **15.50** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Reporter **20.00** Tund tähega **21.00** Köök. Sheff saab lõpuks ise oma tujukuse eest karistada **21.30** Mf Ted **23.30** Mängufilm Rännukihk **01.20** erine äri **03.00** Reporter **03.50** Nädalalõpp Kanal 2ga **05.05** Saladused **05.35** Põhi ja lõuna.

REEDE 3.02

07.00 Warneri multimaania **07.25** Eskimotüdruk **07.35** Pöörased jänesed **08.00** Reporter* **09.00** Purunenud elud **10.00** Armastuse maitse **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Nädalalõpp Kanal 2ga **13.00** Krimi **13.25** Heeringas Veenuse õlal **13.50** Meie Charly. Othello on ohus. David tahab rohkem teada oma pärisvanemate kohta. **14.50** Küladetektiivid. Surm peale Waikikit **15.50** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Reporter **19.55** Kuldvillak **20.30** Huumoritähestik **21.00** Köök. Maks on suhtes Saskiaga, aga saab aru, et Vika ei olegi teda petnud **21.30** Tantsud tähtedega **23.40** Mängufilm Salsa-äss **01.35** Mf Ted **03.20** Reporter* **04.10** Nädalalõpp Kanal 2ga **05.25** Eetriapsud 2015 **05.35** Põhi ja lõuna

LAUPÄEV 4.02

06.15 Killerkaraoke **07.00** Tund tähega **07.50** Preili Moon **08.05** Top Shop **08.20** Ameerika talent **10.05** Kuldvillak **10.40** Hooaeg **11.30** Rooli võim **12.00** Takso **13.00** Roaldi nädal. Elu autismiga **14.00** Radar **15.00** Eesti luurajad. Nähtamatud **15.30** Suur komöödiaõhtu **17.00** Jumalikud sädemed **19.00** Reporter+ **19.35** Galileo **21.05** Meie pere ja muud loomad **21.35** Sajandi valitsejanna. Shahin saadakse kätte. Cennet leiab Kösemi toast pealtkuulamisaugu ning Kösem kasutab seda enda heaks ära. Zülfikar leiab Safiye salajase aarde üles. Ahmed läheb sõjaretkele **23.30** Mängufilm Tristan ja Isolde **01.55** Mf Rännukihk **03.30** Mf Salsa-äss **05.05** Eetriapsud 2015 **05.15** Ivo Linna Ameerika lugu **05.45** Reporter+*

PÜHAPÄEV 5.02

06.10 Suur komöödiaõhtu **07.30** Galileo **09.00** Alvin ja koopaoravad **09.30** Roaldi nädal. Elu autismiga **10.30** Nädalalõpp Kanal 2ga **12.00** Tund tähega. Tänane külaline on särtsakas Kristel Aaslaid **13.00** Kodutunne **14.00** Džuna **15.00** Rosamunde Pilcher. Lõpmata õnnelik **17.00** Katie Fforde. Minu poeg ja tema isad **19.00** Reporter+ **19.30** Ameerika talent **21.20** Mf Politseiakadeemia 5 **23.05** Mf Mõrvamaa. Põnevusdraama detektiivist, kes peab lahendama salapärase mõrvamüsteeriumi. Paralleelselt otsib saladusele lahendust ka mõrvatud naise tütar **01.25** Mf Tristan ja Isolde **03.30** Tantsud tähtedega **05.20** Eesti luurajad. Nähtamatud*. Täna räägime julgeolekutöötajatest, keda justkui ei eksisteeri. **05.45** Reporter+*

ESMASPÄEV 6.02

06.15 Meie Charly. Othello on ohus **07.00** Warneri multimaania **07.25** Eskimotüdruk **07.35** Pöörased jänesed **08.00** Reporter **09.00** Purunenud elud **10.00** Armastuse maitse **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Sajandi valitsejanna **13.25** Heeringas Veenuse õlal **13.50** Meie Charly. Charly jahil **14.50** Küladetektiivid. Väga eriline külastaja **15.50** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Reporter **20.00** Meie pere ja muud loomad **20.30** Eestlane igas sadamas. Mälumäng, mille küsimused on seotud eestlaste vägitegudega **21.30** Surmarelv. Mahaloksunud piim **22.25** Ühikarotid **23.30** Mõrvaennetajad. Beeta. Finch on kadunud **00.25** Mf Politseiakadeemia 5 **02.05** Galileo **03.20** Reporter **04.15** Mf Mõrvamaa.

TEISIPÄEV 7.02

06.15 Meie Charly **07.00** Warneri multimaania **07.25** Eskimotüdruk **07.35** Pöörased jänesed **08.00** Reporter **09.00** Purunenud elud **10.00** Armastuse maitse **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Nädalalõpp Kanal 2ga **13.00** Meie pere ja muud loomad **13.25** Heeringas Veenuse õlal **13.50** Meie Charly. Charly ja armastus **14.50** Küladetektiivid. Mõrv peenes seltskonnas **15.50** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Reporter **20.00** Radar **21.00** Köök. Sheff klopib vahule tõelise arusaamatuse **21.30** Krimi **22.00** Vice. Pärast jää-ämbri väljakutset **22.35** Chicago tuletõrje. Jd **23.35** Mf Ameerika rööv **01.30** Subboteja **02.20** Mõrvaennetajad. Beeta **03.05** Reporter **04.00** Nädalalõpp Kanal 2ga **05.10** Köök **05.35** Põhi ja lõuna

KOLMAPÄEV 8.02

06.15 Meie Charly. Charly ja armastus **07.00** Warneri multimaania **07.25** Eskimotüdruk **07.35** Pöörased jänesed **08.00** Reporter* **09.00** Purunenud elud **10.00** Armastuse maitse **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Nädalalõpp Kanal 2ga **13.00** Radar **13.50** Meie Charly. Otsitud ja leitud **14.50** Küladetektiivid. Patriarhi tagasitulek **15.50** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Reporter **20.00** Suur lotokolmapäev - Rooside sõda **21.00** Köök **21.30** Dzhuna. **22.35** Naistevangla **23.35** Ivo Linna Ameerika lugu **00.10** Surmarelv **01.00** Vice. Pärast jää-ämbri väljakutset **01.30** Chicago tuletõrje. Juhid juhivad **02.15** Must nimekiri **03.00** Reporter* **03.55** Rooli võim **04.25** Hooaeg **05.05** Köök **05.30** Põhi ja lõuna

TV3

NELJAPÄEV 2.02

06.15 Väiksed võlurid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.35** Taevane armastus **08.35** Minu köök on parim **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Eesti parim pagar **12.50** Kutsuge Cobra 11. Tagaaetavad **13.50** Südameasi. Magus armuunelm **14.50** Taevane armastus **15.50** Vaprad ja ilusad **16.20** Kirgede torm **17.25** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed uudised **20.00** Reis Venemaa lõppu – Tšukotka **20.30** Vabad mehed. Virgats **21.30** Mf Karm paar **23.50** Weekender **00.20** Kondid. Meister roka sees. Sweets üllatab kaaslasi maleoskustega ja sulandub profimaletajate hulka **01.15** Kodumaa. Shalwar kameez **02.10** Ameerika õudukas **03.05** Vabad mehed. Virgats **03.50** Weekender **04.20** Seitsmesed uudised **05.25** Südameasi

REEDE 3.02

06.15 Väiksed võlurid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.35** Taevane armastus **08.35** Minu köök on parim **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Vabad mehed. Virgats* **12.50** Juurdlust viivad läbi sensitiivid **13.50** Südameasi. Maetud saladused **14.50** Taevane armastus **15.50** Vaprad ja ilusad **16.20** Kirgede torm **17.25** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed uudised **20.00** Papad Mammad **20.55** Mf Percy Jackson ja olümplased. Välguvaras **23.15** Mf Lõbusõit 3 **01.15** Ameerika õudukas **02.05** Kaunitar ja koletis. Deja vu. Cat otsib võimalust Gabe'i takistada **02.55** Papad Mammad **03.40** Võimalik vaid Venemaal* **04.05** Reis Venemaa lõppu – Tšukotka* **04.35** Seitsmesed uudised **05.40** Südameasi. Maetud saladused*

LAUPÄEV 4.02

06.30 Kirgede torm **07.25** Teismelised ninjakilpkonnad **07.50** McStuffins **08.15** Kuninglik akadeemia **08.35** Teismelised ninjakilpkonnad* **09.00** Simpsonid. Õuduste maja puu otsas XVI **10.00** Hardi kõök **10.30** Kalamehejutud Siberis **11.00** Nurgakivi **11.30** Naistesaade **12.00** Eesti parim pagar. Maailmaküpsetiste klassika* **13.05** Vabad mehed. Virgats* **14.05** Reis Venemaa lõppu – Tšukotka* **14.40** Võimalik vaid Venemaal* **15.10** Papad Mammad **16.10** Su nägu kõlab tuttavalt. Finaal **19.00** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **19.30** Animafilm Kollide kompanii **21.20** Padjaklubi. Hullumajafitness **22.20** Mängufilm Ilusad olendid **00.45** Mängufilm CBGB, muusikaline draama **02.40** Su nägu kõlab tuttavalt. Finaal* **04.45** Nurgakivi* **05.10** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp

PÜHAPÄEV 5.02

05.40 Kirgede torm **07.25** Teismelised ninjakilpkonnad **07.50** McStuffins **08.15** Kuninglik akadeemia **08.35** Teismelised ninjakilpkonnad* **09.00** Simpsonid. Homer jooksus **10.00** Animafilm Kollide kompanii **11.50** Mf Minu sõber Flicka 3. Flicka ja Toby aitavad majanduslikes raskustes talliomanikku ja tema tütart **13.40** Mf Kaunitar ja türann **15.40** Stop! **16.10** Su nägu kõlab tuttavalt **19.00** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **19.30** Kättemaksukontor. Viis motiivi mõrvaks **21.35** Mf Teine parim hotell terves Indias **00.05** Politseipere. Sool haava peal **01.05** Grey anatoomia. Vaba langemine. Meredith peab seisma silmitsi oma teo tagajärgedega **02.00** Su nägu kõlab tuttavalt **04.25** Stop! **04.55** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **05.25** Kirgede torm

ESMASPÄEV 6.02

06.15 Väiksed võlurid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.35** Taevane armastus **08.35** Minu köök on parim **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Kättemaksukontor: Viis motiivi mõrvaks **13.50** Südameasi: Tüdruku parim sõber **14.50** Taevane armastus **15.50** Vaprad ja ilusad **16.20** Kirgede torm **17.25** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed uudised **20.00** Kuuuurija **20.30** Selgeltnägijate tuleproov **22.00** Mf Hitchcock **23.55** Valgekrae: Ükski heategu **00.50** Politseipere: Kadunud ja leitud. Danny ja Baez kahtlustavad, et üks väike tüdruk võib olla röövitud **01.45** Ootamatult isaks: Temaatiline õhtusöök **02.35** Kättemaksukontor: Viis motiivi mõrvaks **04.20** Seitsmesed uudised **05.25** Südameasi: Tüdruku parim sõber

TEISIPÄEV 7.02

06.15 Väiksed võlurid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.35** Taevane armastus **08.35** Minu köök on parim **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Selgeltnägijate tuleproov **13.20** Kuuuurija **13.50** Südameasi: Koeraelu **14.50** Taevane armastus **15.50** Vaprad ja ilusad **16.20** Kirgede torm **17.25** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed uudised **20.00** Kaua võib! **20.30** Suletud uste taga: Sõda netivideoga **21.30** Padjaklubi: Missivalimised ja korisevad kõhud **22.30** Sherlock New Yorgis: Jalgealused mängud. Mõrvatakse üks arheoloog **23.30** Mf Puhastajad **01.30** Hawaii 5-0 **02.25** Tagalaässad: Suur ülevaatus **02.50** Padjaklubi **03.40** Kaua võib! **04.00** Võimalik vaid Venemaal **04.20** Seitsmesed uudised **05.25** Südameasi

KOLMAPÄEV 8.02

06.15 Väiksed võlurid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.35** Taevane armastus **08.35** Minu köök on parim **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Suletud uste taga: Sõda netivideoga **12.50** Padjaklubi **13.50** Südameasi: Pirtsakuse piirid **14.50** Taevane armastus **15.50** Vaprad ja ilusad **16.20** Kirgede torm **17.25** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed uudised **20.00** Eesti parim pagar **21.00** Võimalik vaid Venemaal **21.30** Juurdlust viivad läbi sensitiivid **22.35** Kalamehejutud Ameerikas **23.05** Kutsuge Cobra 11: Purunenud **24.05** Top Gear: parimad palad **25.20** Kriis: Kui kaugele oled valmis minema? **02.50** Eesti parim pagar **03.45** Võimalik vaid Venemaal **04.20** Seitsmesed uudised **05.25** Südameasi: Pirtsakuse piirid

Maakondlikud ArendusKeskused

Seoses tegevuse laiendamisega otsime **Jõgeva-, Järva- ja Raplamaa** piirkonda

ETTEVÕTLUS-KONSULTANTI

Peamisteks tööülesanneteks on piirkonna ettevõtjate nõustamine, ettevõtlusvaldkonna projektide algatamine ja juhtimine.

Ootame kandideerima, kui:

- Sul on vähemalt 3 aastat ettevõtluskogemust
- Sul on kogemusi turundusest, müügitööst ja/või finantsalalt
- Sul on kokkupuuteid toodete/teenuste müügiga välisturgudele

Täpsem info tööpakkumise kohta: **www.cvkeskus.ee/456467**

Palume saata **CV** ning vabas vormis **"Kolm olulisemat õppetundi ettevõtluskogemusest"** aadressile: **konkurss@personalidisain.ee**

Kandideerimise tähtaeg **02.02.2017**

Lisainfo: konkurss@personalidisain.ee või 5561 3926

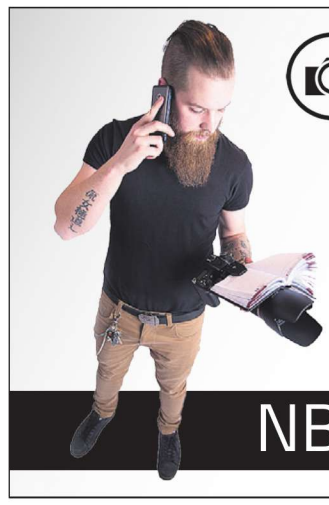

VAHTREFOTO stuudio

Pilt, mis kestab igavesti!

Fotosessioonile saad tulla, broneerides oma aja kodulehel www.vahtrefoto.eu

E-post: info@vahtrefoto.eu
Telefon: +372 5461 7541

NB! Veebruarikuus kehtivad ka sõbrapäeva soodustused

Rapla Vallavolikogu 26.01.2017 otsusega nr 1 algatati Rapla valla Väljataguse külas üldplaneeringut järgiv Käopesa DETAILPLANEERING.

Planeeringuala suurus on ca 1,5 ha. Detailplaneeringu eesmärk on ehitusõiguse sätestamine neljale üksikelamule, juurdepääsude, liikluskorralduse, tehnovarustuse ja muude detailplaneeringu ülesannete lahendamine.

Planeeringu kohta lähemalt: http://rapla.kovtp.ee/algatamine.

Rapla vald

- **Ostame METSAKINNISTUID, ka raiutud ja hüpoteegiga**
- **Ostame PÕLLUMAAD**

Küsi hinda! Teeme pakkumise!

Lai 10, 80010 Pärnu
Tel 447 7900, 528 5263
Faks 447 7903, metsagrupp@hot.ee

OÜ Metsagrupp Ltd.

KESKKONNAAMET

Teade OÜ Pae Farmer keskkonnakompleksloa nr L.KKL.RA-164670 muutmise eelnõu valmimise kohta

Keskkonnaamet teatab vastavalt tööstusheite seaduse § 34, et OÜ Pae Farmer, registrikood 10995969, käitise asukohaga Ingliste küla, Kehtna vald, Rapla maakond, esitas 29.01.2015 vastavalt tööstusheite seaduse § 51 lg 1 keskkonnakompleksloa nr L.KKL.RA-164670 muutmise taotluse ning on valminud keskkonnakompleksloa muutmise eelnõu ning selle muutmise otsuse eelnõu.

Käesolevaga taotletakse keskkonnakompleksloa muutmist, kuna ajapikku on farmi tegevus muutunud. Sellest tulenevalt on muutunud saasteainete heide, heitkogused ja hajumine. Uue keskkonnakompleksloa taotlemise on tinginud ka uute saasteallikate rajamine, endiste saasteallikate sulgemine, tehnoloogiaprotsessside edendamine ning seadusandluse muutumine. Käitise uus ülesseatud tootmisvõimsus on 1181 kohta lüpsi- ja kinnislehmadele, 439 kohta noorloomadele ning 620 kohta vasikatele.

Keskkonnakompleksloa muutmise taotlusega ja muutmise otsuse eelnõuga saab tutvuda Keskkonnaameti Rapla kontoris, aadressil Tallinna mnt 14, Rapla või Keskkonnaameti dokumendiregistris aadressil http://dhs-adrkea.envir.ee/.

Ettepanekuid ja vastuväiteid otsuse eelnõule saab esitada Keskkonnaametile teate avaldamise päevast ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded kahe nädala jooksul.

Täiendav info tel 674 4800 või e-posti aadressil info@keskkonnaamet.ee.

Hea METSAOMANIK!

OSTAME:
kasvavat metsa, metsamaad, palki ja paberipuitu, küttepuitu ja võsa-raiejäätmeid.

Metsä

Tel: 5148238, 5038777
e-mail: eesti@metsagroup.com

Metsä Forest Eesti AS

OSTAB
- metsakinnistuid
- hüpoteegiga ja läbiraiutud kinnistuid

OÜ LANDEKER

Tel 511 0415, 517 9866, 489 4055. www.landeker.ee

Perepildid, beebipildid, lapseootuse pildistamine, portreed, buduaarifotod.
Avatud kokkuleppel, sh õhtuti ja nädalavahetusel.
Broneeri aeg foto@triinustuudio.ee.

PRIIMO METS

OÜ Priimo Mets ostab:
- metsakinnistuid,
- kasvavat metsa,
- kasepakku, okaspuu palki,
- paberipuitu, küttepuud,
- võsa hakkeks.

Pakub:
- saematerjali,
- metsaveoteenust.
- kase küttepindu ja kase kütteklotse bigbag kottides

Tel. 506 9966; 489 0696
E-post priimo.mets@priimo.ee

GRUNDAR PUIT OÜ

Metsakinnistute ja raide ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud).
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.

Tel 525 9788, harry@grundar.ee
faks 443 0376, Tehnika 15, Paikuse

Sinu tehtud huvitav FOTOTABAMUS ootab lehes avaldamist! Saada foto@sonumid.ee

IKKA KEVADE POOLE

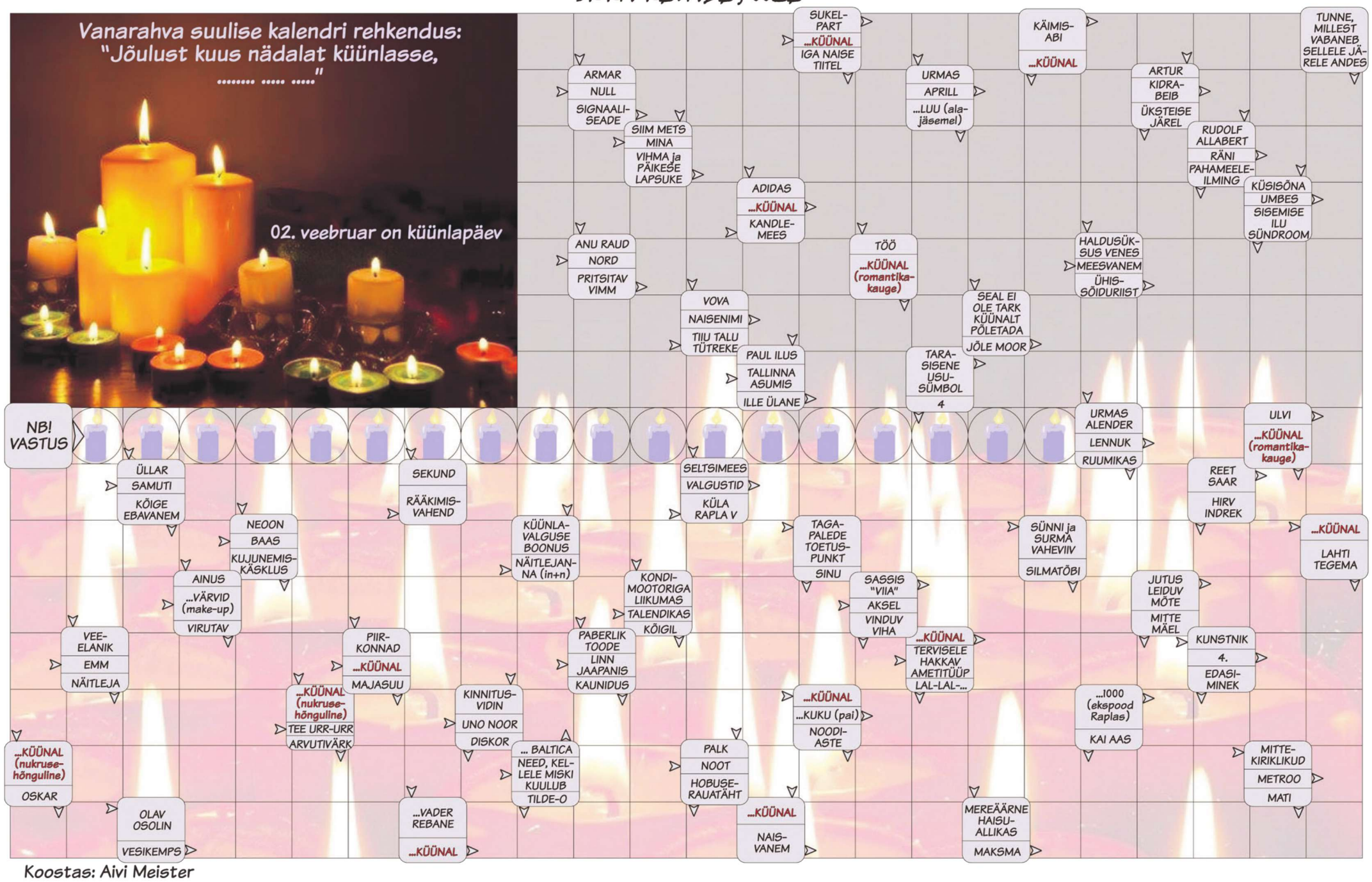

Koostas: Aivi Meister

LASTELE

AUHINNAKS

2 piletit AVIS Rapla korvpallimängule

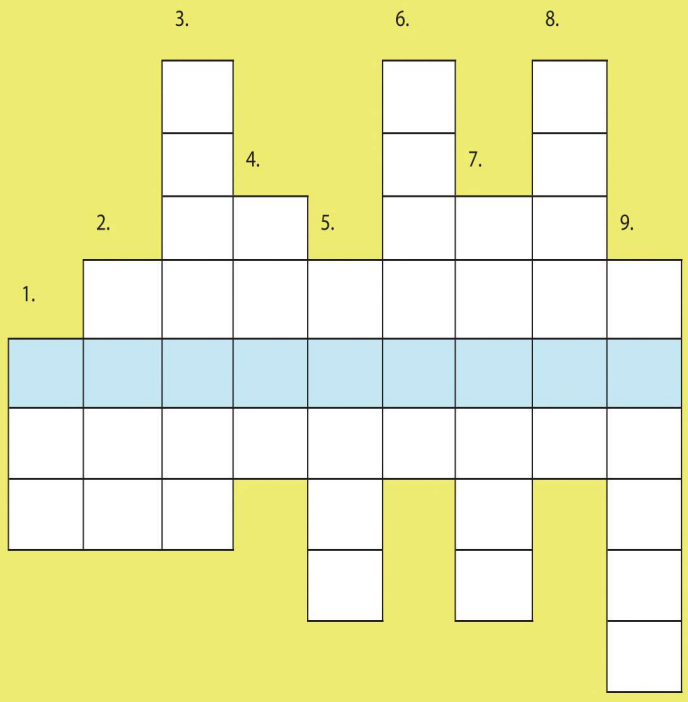

1. PANNAKSE ÜMBER KEHA
2. KÄIB ÜMBER KAELA
3. SOE KOOTUD RÕIVAESE
4. PEAKATE
5. PEHME MATERJAL, MILLEST TEHAKSE TEKKE JA RIIDEID
6. HOIAVAD KÄED SOOJAS
7. RIIDEESE MEESTEL
8. SUVISED JALANÕUD
9. SULTANI PEAKATE

KORVPALLI VÕITIS KAROLIN OEPA
EELMISE MÕISTATUSE VASTUS OLI „JAANUS"

ÕIGESTI VASTASID:
LENNA SMIRNOV
RENNO KEELMANN
KAROL KEELMANN
JARMO TAMBAUM
TRIINE TOMINGAS
ROBERT SALMISTE
TEELE JÕESAAR
ROBIN KAIS
STEN ERIK EHALA
LISANNA ALLIKA
MARIT PIIRIMEES
ERKI ÜTSMÜTS
JOANNA MARII KIVISIKK
KAROLIN OEPA
GEORG LAURI
ALEX VALNER
STEN-ERIK TREIER
ROLAND KLAAS
LISANN TERRAS
ISABEL AMELIA SOOSALU
ARON TERRAS

Kõikide õigesti vastanute vahel loosime välja Raplamaa korvpalli ja pärimuskultuuri kalendri.

Saada ristsõna vastus hiljemalt 6. veebruariks e-postile: kuulutused@sonumid.ee (märksõnaga "täiskasvanute ristsõna" või "lasteristsõna") või Raplamaa Sõnumite toimetusse aadressil Viljandi mnt 6, Rapla 79511. NB! Loosimises osalevad ainult märksõnaga vastused.

25. jaanuaril ilmunud suure ristsõna vastus on **„SAADETAKSE TÄIEGA KUKELE"**. Korvpalli ja pärimusmuusika kalendri võitis **Mati Kägu**
Auhinnad saab kätte toimetusest kahe nädala jooksul.

TÄISKASVANUTE RISTSÕNA VASTUSE KUPONG

Vastus .....

.....

.....

Nimi .....

LASTE RISTSÕNA VASTUSE KUPONG

VASTUS .....

.....

NIMI .....

.....

Ballitantsuoskust näitab segarahvatantsurühm Umbsõlg.

Paljud peolised olid end operettide ajastule vastavalt riietanud. Aivar Puur ja Anne Ummalas.

Kehtna klubi tähistas oma muusikalist ajalugu stiilipeoga

Tänavu möödub 40 aastat sellest, kui Kehtna klubi operetikollektiiv astus kodulaval üles oma esimese lavastusega „Kõrbelaul“. Selle märkimisväärse sündmuse tähistamiseks ja meenutamiseks korraldas Kehtna klubi 28. jaanuaril Kehtna kutsehariduskeskuses stiilipeo „Opereti ball“.

Stina Andok

Pärast 1977. aasta 17. juulil aset leidnud Sigmund Rombergi muusikaga opereti esietendust järgnes kakskümmend aastat hoogsat muusikalist tegevust Kehtna rahvateatrilt, mille jooksul tuuritati etendustega kogu riigis.

28. jaanuaril aset leidnud „Opereti balli“ korraldas Kehtna klubi juhataja Kersti Mäevälja. Kunstilised juhid olid Seily Sõgel-Raid ja Kehtna kutsehariduskeskuse töötaja Urve Pregel, kes oli ise varasematel aastatel üks operetiteatri aktiivsetest liikmetest. Mäevälja selgitab, et Kehtna klubi on igal aastal korraldanud aasta alguses suure peo, kuhu kutsutakse kõik nende tegevust toetavad ettevõtted ja inimesed. Sel korral meenutati muu hulgas ka 40 aasta tagust aega.

Operetiaegu meenutaval stiilipeol esitati Mäevälja sõnul erinevaid muusikalisi ja tantsulisi operetipalasid, mis olid koos ajalooliste lõikudega seatud ühtseks kontserdiks. Pidu juhtisid krahv Hendrik (Hendrik Ross) ja krahvinna Kersti (Kersti Mäevälja). Lisaks etenduse jälgimisele said külalised ka ise tantsida ansambli LO&CO saatel.

Kehtna kutsehariduskeskuse koridoridesse olid peo ajaks üles pandud erinevad näitused illustreerimaks 40 aasta tagust aega. Ka paljud külastajad olid stiilipeo teemaga kaasa läinud ning end operettide ajastule vastavalt riietanud.

Peol esinesid solistidena Eline Villig, Annika Linnik ja Kenneth Koosma, muusikutena astusid üles flöödil Angela Katkosilt, klaveril Heidi Oja-Kalberg ja viiulil Tekla Tappo. Esinesid ka eakate tantsurühm Tabatinnad, naisrahvatantsurühm Kadritajad, segarahvatantsurühm Umbsõlg, linetantsijad, segakoor Corvus ja Kaia Küllik.

Rohkem kui 170 külalise seas oli palju nii praeguseid Kehtna klubi isetegevuslasi kui ka endisi operetitegijaid. Teiste hulgas viibis stiilipeol Rapla maavanem Tõnis Blank, kes on pikka aega erinevates koorides laulnud, esinenud ka näiteks Vanemuise laval ning mänginud 1985. aastal Kehtna klubis esietendunud operetis „Haljal aasal“.

Blank, kes küll ise stiilipeol esinejana üles ei astunud, ütles, et õhtu oli väga mõnus ja tuletas meelde vanu aegu, kui operett oli Kehtna kaubamärk. Selle järgi tunti ja teati Kehtnat.

Operetiaegu meenutasid nii praegused Kehtna klubi isetegevuslased kui ka endised operetitegijad.

Fotod: AARE HINDREMÄE

Korraldaja Kersti Mäevälja jäi peoga väga rahule, öeldes, et kõik läks üle ootuste edukalt ning esinemised tulid inimestel väga hästi välja.

ISSN 2228-1886

RAPLAMAA Sõnumid

Rapla 79511, Viljandi mnt 6, tel 489 2133, 5567 3260
Tellimine, reklaam ja kuulutused 489 2130, 5551 1084
faks 489 2135, e-post: info@sonumid.ee,
kodulehekülg: www.sonumid.ee

Peatoimetaja: Tõnis Tõnisson. **Tegevtoimetaja:** Inge Põlma (489 2244)
Ajakirjanikud: Siim Jõgis (489 2132), Mariliis Vest (489 2137), Stina Andok (489 2246), Helerin Väronen (489 2132), Haldi Ellam, Katri Reinsalu
Tehnilise toimetuse juhataja: Siim Solman (489 2138). **Kujundaja:** Ulvi Blande (489 2138).
Keeletoimetaja: Liivi Jegorov (489 2138)
Reklaamitoimetuse juht: Ulvi Salumäe (489 2130). **Reklaamijuht:** Kadri Paju (489 2130)
Raamatupidaja: Juulija Kuum (489 2133)

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Honoreeritakse tellitud kaastöid. Raplamaa Sõnumeid on võimalik tellida Eesti Posti sidejaoskondadest, raamatukogudest, toimetuse reklaamiosakonnast ja internetis Raplamaa Sõnumite kodulehelküljel. Toimetus võtab vastu ka telefonitsi esitatud tellimusi. Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt tööpäeviti 8.30 - 17 Viljandi mnt 6, Rapla. Tel 489 2130, faks 489 2135.
Väljaandja: OÜ Nädaline. Trükk AS Printall. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse: pn@eall.ee või tel 646 3363